

2013

KAYSERİ

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ
RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
KAYSERİ ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU
(2013)

Raporu Hazırlayan:
Mehmet ERİTİR

SUNUŞ

Avrupa Birliği tarafından desteklenen “Kamu İstihdam Hizmetlerinin Geliştirilmesi Operasyonu” projesi kapsamında Kayseri Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğümüz tarafından ‘Kayseri İli İşgücü Piyasası Talep Araştırması’ neticesinde elde edilen verilerle Kayseri’nin mevcut işgücü piyasasını daha iyi anlayabilmek için yapılan analizlerin sonucunun bir raporu yazılmıştır.

Böylelikle; ilimizde sektörel bazda ihtiyaç duyulacak meslekler belirlenecek, istihdam artışı veya azalışı beklenen mesleklerin piyasadaki muhtemel değişim ve gelişmeleri projeksiyon yapılarak izlenecektir.

Böylece, alınması gereken önlemler alınmış olacaktır. Günümüz dünyasının en önemli problemlerinden biri kuşkusuz işsizlik sonucudur. İşsizlik aynı zamanda sosyo-psikolojik sorunları ve huzursuzlukları da beraberinde getirmektedir.

Bu nedenle istihdam artırıcı yatırım ve politikalara ağırlık vermek gerekliliği bulunmaktadır. Bu bakımdan ülkemizde özellikle son on yılda birçok alanda büyük atılımlar ve yatırımlar yapılarak, istihdamda ciddi artışlar gözlenmiştir. Bu süreci daha etkin yürütmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla işgücü piyasasının talep ve isteklerini de-

taylı bir şekilde inceleme gerekliliği de kaçınılmazdır. Son yıllarda Kayseri ilinde eğitimden sağlığa, ulaşımdan turizme, tarımdan sanayiye birçok sektörde artan bu büyüme devam etmektedir.

Yaşanılan olumlu gelişmeler, işgücü ve istihdam piyasasına da olumlu yansımaktadır. Bu durumun doğal sonucu olarak ilimiz, işgücüne katılma ve istihdama katılım açısından önemli derecede yol katederken, işsizlik oranında kayda değer bir düşüş gözlenmektedir. Kayseri Çalışma Ve İş Kurumu İl Müdürlüğü tarafında da yürütülen eğitim programları ve stratejilere ilişkin istatistikler de göz önüne alındığında, ortaya çıkan veriler de bu durumu teyit etmektedir.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında gösterdikleri özenergili çalışma nedeniyle İŞKUR İl Müdürlüğü personeline, araştırma sürecinde işyeri bilgi formlarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor ‘Kayseri İşgücü Piyasası Talep Araştırması Analiz Çalışması’ nın ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını diliyorum.

Orhan DÜZGÜN
Kayseri Valisi

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir.

Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

Bu noktadan hareketle 2013 yılı Mayıs-Haziran aylarında, Türkiye genelinde Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile belirlenen 10 ve daha fazla kişi istihdam eden 100 bin 852

işyerine, kurum personelimiz işveren veya işveren temsilcisi ile görüşme gerçekleştirmeye çalışmıştır. Bu kapsamda ulaşılan işyeri sayısı 87 bin 719'dur. İlimizde bu kapsamda 2,897 işyeri tespit edilmiş ve 2,787 işyerine ulaşılmıştır.

Türkiye Geneli ve il düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler derlenmiştir.

Bu çerçevede, hazırlanan bu Rapor 2013 yılı I. dönem "Kayseri İşgücü Piyasası Analizi" hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri hem de Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır.

Bu vesileyle "Kayseri İşgücü Piyasası Analizi" çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Ahmet AYÇİÇEK
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	I
ÖNSÖZ	II
İÇİNDEKİLER.....	III
GRAFİKLER LİSTESİ	IV
TABLolar LİSTESİ	VI
KISALTMALAR	VIII
YÖNETİCİ ÖZETİ	1
GİRİŞ	4
BİRİNCİ BÖLÜM	6
İŞGÜCÜ PIYASASININ GENEL GÖRÜMÜ	6
İŞGÜCÜ PIYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN	6
EKONOMİK VERİLER	6
NÜFUS GÖSTERGELERİ	10
EĞİTİM GÖSTERGELERİ	18
GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ	20
İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ	40
İKİNCİ BÖLÜM	51
İŞGÜCÜ PIYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI	51
AMAÇ VE YÖNTEM	51
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM	54
AÇIK İŞLER	60
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER	66
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ	71
SONUÇ	75
KAYNAKÇA	78
EKLER	79
Ek 1: İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu	79
Ek 2-A: Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi	82
Ek 2 - B: Tahmin ve Notasyonlar	82
Ek 2- C: Örneklemeye Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2012)	84
Ek 2- D: Örneklemeye Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2013)	85
Ek 3 -A: Tanım ve Kavramlar Sözlüğü	86
Ek 3 -B: Nüfus ve Konut Araştırmasına Göre İl Düzeyinde İşgücü Piyasası Göstergeleri	92
Ek 4- Diğer Tablolar	96
Ek 4-A: Türkiye Geneli İPTA Alan Uygulama Sonuçları	96
Ek 4-B: İl Geneli İPTA Alan Uygulama Sonuçları	97

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1. Gayri Safi Katma Değer, Türkiye, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), (2004-2010)	6
Grafik 2. Gayri Safi Katma Değer Bir Önceki Yıla Göre Değişim Oranları, Türkiye, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), (2005-2010)	7
Grafik 3. Sektörlere Göre Bölgesel Paylar, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), (2004-2010)	8
Grafik 4. Kamu Yatırımlarının Sektörlere Göre Dağılımı, 2013	9
Grafik 5. Yaş Gruplarının Toplam Nüfusa Göre Oranı, Kayseri, 2012	10
Grafik 6. Yaş Gruplarına ve Cinsiyetlere Göre Nüfus Dağılımı, Kayseri, 2012	11
Grafik 7. Yerleşim Yerindeki Nüfusun Cinsiyete Göre Dağılımı, Kayseri, 2012	12
Grafik 8. İlçelere Göre İl/İlçe Merkezi ve Belde/Köy Nüfusu Dağılımı, Kayseri, 2012	13
Grafik 9. Nüfusun Bir Önceki Yıla Göre Değişimi, Türkiye, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), (2008-2012)	14
Grafik 10. İllere Göre Aldığı Göç Dağılımı, Kayseri, 2012	16
Grafik 11. İllere Göre Verdiği Göç Dağılımı, Kayseri, 2012	16
Grafik 12. Yaş Bağımlılık Oranları, Türkiye, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012	17
Grafik 13. Eğitim Durumuna Göre 15+ Yaştaki Nüfusun Dağılımı, Türkiye, Kayseri, 2012	18
Grafik 14. Eğitim Durumuna Göre Kurumsal Olmayan Nüfus Dağılımı, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012	21
Grafik 15. Kurumsal Olmayan Nüfusun Yıllara Göre İşteki Durumu, Türkiye, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), (2010-2012)	22
Grafik 16. Yıllar İtibariyle İşgücüne Katılım Oranı, (%), TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), (2004-2012)	23
Grafik 17. Eğitim Durumuna Göre İşgücüne Katılma Oranı, (%), TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012	23
Grafik 18. Yaş Grubuna ve Eğitim Durumuna Göre İşgücü Oranları, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012	24
Grafik 19. Yıllar İtibariyle İşsizlik Oranı, (%), TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), (2004-2012)	25
Grafik 20. Yaş Grubuna ve Eğitim Durumuna Göre İşsizlerin Dağılımı, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012	25
Grafik 21. Yıllar İtibariyle İstihdam Oranı, (%), TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), (2004-2012)	28
Grafik 22. Cinsiyete Göre İstihdam Oranı, Türkiye, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012	29
Grafik 23. Eğitim Durumuna ve Cinsiyetlere Göre İstihdam Oranı, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012	29
Grafik 24. Yaş Gruplarına Göre İstihdam Oranı, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012	30
Grafik 25. İstihdam Edilenlerin Cinsiyete Göre İktisadi Faaliyet Kolları, (%), (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012	31
VII	
Grafik 26. İstihdam Edilenlerin Cinsiyete Göre İşteki Durumu, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012	32
Grafik 27. Eğitim Durumuna ve İktisadi Faaliyet Koluna Göre İstihdam Oranları, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012	33
Grafik 28. Sosyal Güvenliğe Kayıtlılığa Göre İstihdam Edilenler, Türkiye, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012	34
Grafik 29. Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılığa, Cinsiyete ve Tarım - Tarım Dışı İstihdama Göre İstihdam Edilenler, Türkiye, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012	35
Grafik 30. İktisadi Faaliyet Koluna Göre Kayıtdışı İstihdam Edilenler, Türkiye, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012	35
Grafik 31. Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılığa, Eğitim Durumuna ve Cinsiyete Göre İstihdam Edilenler, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012	36
Grafik 32. Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılığa ve İşteki Durumuna Göre İstihdam Edilenler, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012	37

Grafik 33. İşgücüne Dahil Olmama Nedenine Göre İşgücüne Dahil Olmayanlar, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012	37
Grafik 34. Eğitim Durumuna Göre İşgücüne Dahil Olmayanlar, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012	39
Grafik 35. Eğitim Durumuna Göre Başvuranların Oranı, Kayseri, 2012	41
Grafik 36. Sektörlere Göre İşyeri Dağılımı, Kayseri, 2012	55
Grafik 37. Sektörlere Göre Çalışanların Dağılımı, Kayseri, 2012	56
Grafik 38. Meslek Gruplarına Göre Çalışanların Dağılımı, Kayseri, 2012	59
Grafik 39. Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımı, Kayseri, 2012	61
Grafik 40. Sektörlere Göre Açık İş Oranları, Kayseri, 2012	62
Grafik 41. Meslek Gruplarına Göre Açık İş Dağılımları, Kayseri, 2012	63
Grafik 42. Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranları, Kayseri, 2012	63
Grafik 43. En fazla Açık İş Belirtilen İlk On Mesleğin Toplam Açık İş İçindeki Oranı, Kayseri, 2012	64
Grafik 44. Açık İşler İçin İstenen Eğitim Düzeyleri, Kayseri, 2012	65
Grafik 45. Açık İşlerin Beceri Durumuna Göre Dağılımı, Kayseri, 2012	65
Grafik 46. Açık İşlerin Aranma Yollarına Göre Dağılımı, Kayseri, 2012	66
Grafik 47. Sektörlere Göre Temininde Güçlük Oranı, Kayseri, 2012	68
Grafik 48. Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı, Kayseri, 2012	69
Grafik 49. Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme Dağılımı, Kayseri, 2012	70
Grafik 50. Temininde Güçlük Çekilme Nedenlerine Göre Mesleklerin Dağılımı, Kayseri, 2012	71

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Sektörlerin Gayri Safi Katma Değer İçindeki Payları (%) Türkiye, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), (2004-2010)	7
Tablo 2. Kamu Yatırımlarının Sektörlere Göre Dağılımı, 2013	8
Tablo 3. Kurulan, Kapanan Şirket İstatistikleri, Kayseri, (2011-2012)	9
Tablo 4. Yaş Gruplarına Göre Nüfus Sayısı, Kayseri, 2012	11
Tablo 5. Yerleşim Yeri ve Cinsiyete Göre Nüfus Dağılımı, Kayseri, 2012	12
Tablo 6. İlçelere Göre İl/İlçe Merkezi ve Belde/Köy Nüfusu Sayıları, Kayseri, 2012	13
Tablo 7. Yıllara Göre Alınan Göç, Verilen Göç, Net Göç, Net Göç Hızı, Kayseri, (2009-2012)	15
Tablo 8. İllere Göre Aldığı ve Verdiği Göç Sayısı, Kayseri, 2012	15
Tablo 9. İlk ve Orta Öğretimde Okuyan, Yeni Kayıt ve Mezun Öğrenci Sayıları, Kayseri, 2012/2013	19
Tablo 10. İlk ve Orta Öğretim Okullaşma Oranı, Kayseri, 2012/2013	19
Tablo 11. Kurumsal Olmayan Nüfusun Yıllar ve Cinsiyete Göre İşgücü Durumu, Bin Kişi, Türkiye, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), (2010-2012).....	20
Tablo 12. Son Çalışılan İktisadi Faaliyet Koluna ve Eğitim Durumuna Göre İşsizler, Bin Kişi, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012	26
Tablo 13. İş Arama Süresine ve Cinsiyete Göre İşsizler, Bin Kişi, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012	27
Tablo 14. İş Arama Süresine, Eğitim Durumuna ve Cinsiyete Göre İşsizler, Bin Kişi, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012	27
Tablo 15. İstihdam Edilenlerin Yıllar ve Cinsiyete Göre İktisadi Faaliyet Kolları, Bin Kişi, Türkiye, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), (2010-2012).....	30
Tablo 16. İstihdam Edilenlerin Yıllar ve Cinsiyete Göre İşteki Durumu, Bin Kişi, Türkiye, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), (2010-2012)	31
Tablo 17. Eğitim Durumuna Ve İktisadi Faaliyet Koluna Göre İstihdam Edilenler, Bin Kişi, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012	33
Tablo 18. İşgücüne Dahil Olmayanların Yıllar ve Cinsiyete Göre İşgücüne Dahil Olmama Nedenleri, Bin Kişi, Türkiye, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), (2010-2012)	38
Tablo 19. Yıllara göre Başvurular, Kayseri, (2008-2012)	40
Tablo 20. Eğitim Durumuna Göre Başvurular, Kayseri, 2012	40
Tablo 21. En Çok Başvuru Yapılan Meslekler, Türkiye, Kayseri, 2012	41
Tablo 22. Kayıtlı İşsizlerin Yıllara ve Cinsiyete Göre Dağılımı, Kayseri, (2008-2012)	42
Tablo 23. Kayıtlı İşsizlerin Yaş Grupları ve Cinsiyete Göre Dağılımı, Kayseri, 2012	42
Tablo 24. Kayıtlı İşsizlerin Eğitim Durumuna ve Cinsiyete Göre Dağılımı, Kayseri, 2012	43
Tablo 25. Kayıtlı İşsizlerin En Çok Olduğu Meslekler, Türkiye, Kayseri, 2012	43
Tablo 26. Kayıtlı İşsizlerin Bekleme Sürelerine Göre Dağılımı, Kayseri, 2012	44
Tablo 27. Açık İşlerin Yıllara Göre Dağılımı, Kayseri, (2008-2012)	44
Tablo 28. Açık İşlerin En Çok Olduğu Meslekler, Türkiye, Kayseri, 2012	45
Tablo 29. Meslek Gruplarına Göre Açık İşler, Türkiye, Kayseri, 2012	45
Tablo 30. Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımı, Türkiye, Kayseri, 2012	46
Tablo 31. İşe Yerleşenlerin Yıllara ve Cinsiyete Göre Dağılımı, Kayseri, (2008-2012)	47
Tablo 32. Eğitim Durumuna ve Cinsiyete Göre İşe Yerleşenler, Kayseri, 2012	47
Tablo 33. Eğitim Durumuna ve Cinsiyete Göre İşe Yerleşenler, Türkiye, Kayseri, 2012	47
Tablo 34. Meslek Gruplarına Göre İşe Yerleştirmeler, Türkiye, Kayseri, 2012	48
Tablo 35. Sektörlere Göre İşe Yerleştirmeler, Türkiye, Kayseri, 2012	48
Tablo 36. İşsizlik Sigortası Faaliyetleri, Kayseri, 2012	49
Tablo 37. Eğitim Durumuna ve Cinsiyete Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları, Kayseri, 2012	49
Tablo 38. Açılan Kurs ve Katılan Kursiyer Sayıları, Kayseri, 2012	50
Tablo 39. Kurs Türlerine Göre İşgücü Yetiştirme Kursları, Kayseri, 2012	50

Tablo 40. İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları (2007-2012)	52
Tablo 41. Sektörlere Göre İşyeri Sayıları, Türkiye, Kayseri, 2012	54
Tablo 42. Sektörlere ve Cinsiyetlere Göre Çalışan Sayıları, Türkiye, Kayseri, 2012	55
Tablo 43. Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Oranları, Kayseri, 2012	57
Tablo 44. Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları, 2012	58
Tablo 45. En Fazla Çalışanı Olan İlk On Mesleğin Toplam Çalışanlar İçindeki Oranı, Kayseri, 2012	59
Tablo 46. Sektörlere Göre Açık İş Sayıları, Türkiye, Kayseri, 2012	60
Tablo 47. Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayıları, Türkiye, Kayseri, 2012	62
Tablo 48. En fazla Açık İş Belirtilen İlk On Mesleğin Toplam Açık İşlere Oranı, Kayseri, 2012	64
Tablo 49. Sektörlere Göre Teminde Güçlük Bildiren İşyeri Sayısı, Türkiye, Kayseri, 2012	66
Tablo 50. Sektörlere Göre Teminde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı, Türkiye, Kayseri, 2012	67
Tablo 51. Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Dağılımı, Kayseri, 2012	69
Tablo 52. Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı, Türkiye, Kayseri, 2012	70
Tablo 53. Net İstihdam Değişiminin Sektörlere Göre Dağılımı, Kayseri, 2012	72
Tablo 54. Sektörlere Göre Net İstihdam Değişim Oranı, Kayseri, 2012	72
Tablo 55. Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişim Oranı, Kayseri, 2012	73
Tablo 56. Gelecek Dönem İstihdam Artışı Beklenen Meslekler, Kayseri, 2012	74
Tablo 57. Gelecek Dönem İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler, Kayseri, 2012	74

KISALTMALAR

- AB:** Avrupa Birliği
ABD: Amerika Birleşik Devletleri
ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
AİO: Açık İş Oranı
Bk. : Bakınız
EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi
ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)
ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)
İBBS: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması
İO: işsizlik oranı
İKO: İşgücüne katılma oranı
İŞKUR: Türkiye İş Kurumu
İPA: İşgücü Piyasası Analizi
İPTA: İşgücü Piyasası Talep Araştırması
NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)
NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı
OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)
TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi
TMS: Türk Meslekler Sözlüğü
TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu
DPT: Devlet Planlama Teşkilatı
MEB: Milli Eğitim Bakanlığı
TOBB: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
SGK: Sosyal Güvenlik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

Bu çalışma Kayseri ilinin işgücü piyasasını ve ihtiyaçlarını ortaya çıkarmayı ve işsizlerin güncel durumunu görmeyi amaçlayan bir değerlendirme ve öneri raporudur. Bu raporda il düzeyinde işgücü arzı ve talebine ilişkin temel veriler sunulacaktır. Kayseri ili İşgücü Piyasası Talep Araştırmasının amacı işsizliğin azaltılması ve sektörlere göre istihdam politikalarının oluşturulması için işverenlerin işgücü talebini değişik boyutlarıyla tespit etmek ve işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen ve gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimlerini izlemeye katkıda bulunacaktır.

Kayseri ilinin demografik özelliklerine bakıldığında 2012 yılı itibarıyla ilin toplam nüfusu 1.274.968 kişidir. Nüfusun % 50,2' si erkek, % 49,8' i kadınlardan oluşmaktadır. Kayseri ilinde çalışma yaşı nüfusu 848.510 kişidir. Çalışma yaşı ilin toplam nüfusu içindeki oranı % 66,6' dır. Kayseri ilinde toplam nüfusun % 87,6' sı il/ilçe merkezinde, % 12,4' ü belde/köylerde yaşamaktadır. Kayseri ilinde 2011- 2012 yılları nüfus artış hızı % 15,5' dir. Göç oranlarına bakıldığında Kayseri ilinin göç alan bir il olduğunu söylemek mümkündür. 2012 yılında Kayseri iline göç eden insanların net sayısı 3.774' dür.

İşgücü arzına ilişkin mevcut veriler büyük ağırlıkla TR72 bölgesini kapsamaktadır. TR72 bölgesinde çalışabilir nüfus toplamı 1.555.535 kişidir. TR72 bölgesinden işgücüne katılım oranı % 51,4 oranındadır. İşgücü katılım oranının cinsiyete göre bakıldığında erkeklerin işgücüne katılım oranı % 72,7 iken kadınlarda % 30,3 olarak gerçekleşmiştir.

Yaş gruplarına göre incelendiğinde işgücüne katılımın en yüksek olduğu yaş grubu 25-34 arası olduğu görülmektedir. İşgücüne katılım oranının eğitim durumuna göre ise % 82,2 ile yükseköğretim mezunları ilk sıradadır. Eğitim durumu yükseldikçe işgücüne katılım oranı artmaktadır.

TR72 bölgesinde nüfusun % 48,6' sı işgücü piyasasının dışındadır. İşgücünde kalan kadınların oranı % 69,7' dir. Bu oran erkeklerin oranı olan % 27,3' ün iki katından fazladır. Yaş, cinsiyet ve eğitim düzeyine göre işgücü dışında bulunma oranı ve nedeni değişmektedir. 2012 yılı itibarıyla TR72 bölgesinde işgücüne dahil olmayanlar için ilk sırada gelen neden % 53,2 ile ev işleriyle meşgul olmak, ikinci sıradaki neden % 14,8 ile eğitim/öğretim nedeni ve üçüncü sırada emekli olma nedeni gelmektedir.

TR72 bölgesinde 2012 yılında istihdam oranı % 47,2' dir. Bu oran yıllar itibarıyla artış göstermiştir. Kayseri ilinin istihdam oranına bakılacak olursa Türkiye İstatistik Kurumu iller bazında en son 2011 yılı Nüfus ve Konut Araştırmasına göre yayınladığı istatistiklere göre % 40,1' dir. 2011 yılı Türkiye ortalaması % 43,7' dir. TR72 bölgesinde erkeklerin % 56,8' i, kadınların ise % 14,2' si çalışmaktadır.

İstihdamın yaş gruplarına göre incelendiğinde ise erkeklerde en yüksek 25-34 yaş grubundadır. Kadınlarda ise 35-54 yaş grubunda istihdam oranı fazladır. 2012 yılı itibarıyla TR72 bölgesindeki istihdam oranında en yüksek % 73,3 ile yükseköğretim mezunları gelmektedir. Okuma yazma bilmeyenlerin istihdam oranı ise % 25,9 olarak gerçekleşmiştir. İstihdam oranları incelendiğinde eğitim durumu yükseldikçe istihdam oranının arttığını söylemek mümkündür.

İstihdamın sektörlere göre dağılımı incelendiğinde TR72 bölgesinde % 41,6' lık oran ile tarım sektörü ilk sırada gelmektedir. İkinci sıradaki hizmet sektörünün oranı % 34,1 ve üçüncü sıradaki sanayi sektörünün oranı %24,3 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye geneli ile karşılaştırıldığında bu sıralama daha farklıdır. Türkiye genelinde en yüksek olan sektör hizmet sektörüdür. Türkiye geneli hizmet sektörünün oranı %49,4' dür. İkinci sırada % 26 ile sanayi sektörü, üçüncü sırada ise % 24,6 ile tarım sektörü izlemektedir. İşteki durum açısından bakıldığında TR72 bölgesinde tarımda ücretsiz aile işçisi olarak çalışanlar % 56,1 ile en yüksektir. Tarım dışında ise % 79,9 ile en yüksek ücretli veya yevmiyeli olarak çalışanlar gelmektedir. Tarım dışında cinsiyetlere göre bakıldığında sıralama da bir fark olmamakla birlikte tarım sektörüne bakıldığında cinsiyetlere göre tam zıt bir durum söz konusudur.

Tarım sektöründe çalışan erkeklerin % 66,5' i işveren ve kendi hesabına çalışanlar iken kadınlarda % 84,6 oran ile ücretsiz aile işçisi olarak çalıştıkları görülmektedir.

2012 yılında TR72 bölgesinde istihdamın % 50' si kayıt dışındadır. Cinsiyetlere göre ise kadınların % 75,5' i, erkeklerin % 39,2' si kayıt dışı çalışmaktadır. İktisadi faaliyet koluna göre kayıtlılık durumuna bakıldığında bölgede tarım sektörünün kayıt dışında en yüksek olduğunu görüyoruz. Tarım sektörünün oranı % 82,8' dir. Sanayi sektörünün kayıt dışı oranı % 32,6 ve hizmet sektörünün oranı % 22,2 olarak gerçekleşmiştir. Eğitim seviyesine göre kayıtlılık durumu incelendiğinde okuma yazma bilmeyenlerin % 93,2' si kayıt dışı çalışmaktadır. Lise altı mezunlarının % 60,2' si, lise ve dengi meslek okul mezunlarının % 25,6' sı, yükseköğretim mezunlarının % 5' i kayıt dışı çalışmaktadır. Bu sonuçlara bakıldığında eğitim seviyesi yükseldikçe kayıtlı çalışmanın da arttığını görüyoruz.

Sosyal kayıtlılığın işteki durumuna göre incelediğimizde en düşük kayıt dışı istihdam % 22,4 ile ücretli veya yevmiyeli çalışanlar, en yüksek kayıt dışı istihdam ise % 91,3 ile ücretsiz aile işçileridir. İşveren ve kendi hesabına çalışanların kayıt dışı oranı ise % 60,2 olarak gerçekleşmiştir. Sosyal kayıtlılığın yaş grubu durumuna göre ise en yüksek kayıt dışı oranının % 82 ile 55+ yaş grubunda olduğu görülmektedir.

İkinci sırada ise % 78 ile 15-19 yaş grubu, üçüncü sırada ise % 48,7 ile 20-24 yaş grubu gelmektedir. 2012 yılı rakamlarına göre TR72 bölgesindeki işsizlik oranı % 8,2' dir. Cinsiyetlere göre ise erkeklerde % 8,4 kadınlarda ise % 7,5 olarak gerçekleşmiştir. İşliğin en yüksek olduğu yaş grubu 20-24' dür.

20-24 yaş grubunun işsizlik oranı % 14,6 olarak gerçekleşmiştir. İkinci sırada % 10,9 ile 15-19 yaş grubu gelmektedir. İşsizlik oranının en düşük olduğu yaş grubu ise % 2,9 ile 55+ yaş grubudur. Eğitim durumlarına göre en yüksek işsizlik oranı % 11,1 ile lise ve dengi meslek okulu mezunlarıdır. İkinci sırada % 10,9 olan yükseköğretim mezunlarıdır. Okuma yazma bilmeyenlerin oranı ise % 4,5' dir.

2012 yılı İŞKUR verilerine göre işe başvuranların % 25'i işe yerleştirilmiştir. Cinsiyetlere göre bakıldığında bu oran erkeklerde % 28,8 kadınlarda ise % 15,6 olarak gerçekleşmiştir. İşe yerleştirmede eğitim durumuna göre bakıldığında % 33,9 ile ilköğretim mezunları en yüksektir. İkinci sıradaki okuryazar olanların oranı % 27,7' dir. Bunları % 21,4 ile ortaöğretim, % 15,6 ile önlisans, % 11,1 ile lisans mezunları izlemektedir.

Kayseri Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğüne ait 2012 yılına ilişkin işgücü piyasası faaliyetlerine ait verilere bakıldığında, toplam 36.380 başvuru yapılmıştır. Toplam alınan açık iş sayısı 13.294' dür. Alınan açık işlerin 11.415' i normal, 1.877' si engelli ve 2' si eski hükümlü-TMY' dir. İşe yerleştirme sayılarına bakıldığında ise 9.111 kişi işe yerleştirilmiştir. İşe yerleştirilenlerin 7.641' i normal, 1.469' u engelli ve 1' i eski hükümlü-TMY' dir.

2013 İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre, Kayseri ilinde açık iş oranı % 3,5 ile Türkiye geneli açık iş oranı olan % 4,4' den düşüktür. Açık iş sayısı olarak en fazla olan sektör imalatdır. İmalat sektöründe açık iş sayısı 2.509' dur. İkinci sırada 614 açık iş ile toptan ve perakende ticaret sektörü gelmektedir. Üçüncü sırada ise 370 açık iş ile inşaat sektörü yer almaktadır.

Mesleklere göre açık işler incelendiğinde ise ilk üç sırayı sırasıyla beden işçisi (Genel), mobilya döşeme işçisi ve terzidir.

Ana meslek gruplarına göre açık işlerde ise ilk sırada sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar ilk sırada yer almaktadır. Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanları sırasıyla tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, nitelik gerektirmeyen meslekler, profesyonel meslek mensupları, teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları, hizmet ve satış elemanları, büro hizmetlerinde çalışan elemanlar ve yöneticiler izlemektedir.

Kayseri ilinde temininde güçlük çekilen meslekler mobilya döşeme işçisi, argon kaynakçısı (tığ kaynakçısı), terzi, beden işçisi (genel), mobilya imalatçısı/mobilyacı (ahşap) şeklinde sıralanmaktadır. Temininde güçlük çekilen mesleklerin sektörler bazında incelendiğinde en çok imalat sektöründe temininde güçlük çekilmektedir. İmalat sektörünü sırasıyla insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, toptan ve perakende ticaret, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörleri izlemektedir. Temininde güçlük çekilme nedenleri in-

celendiğinde ise ilk sırada % 60,9 ile iş tecrübesine sahip eleman yok nedeni ilk sıradadır. İkinci sırada % 50,5 ile bu meslekte eleman yok, üçüncü sırada ise % 47,4 ile beceriye/niteliğe sahip eleman yok gelmektedir. Kayseri ili İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla net istihdam artışı beklentisi % 4,1 iken bu beklenti 30 Haziran 2014 tarihi itibarıyla % 2,5 olmuştur.

Sektörlere göre net istihdam artışına bakıldığında 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla en yüksek sayı imalat sektörüne aittir. İkinci sırada toptan ve perakende ticaret, üçüncü sırada idari ve destek hizmet faaliyetleri gelmektedir. Azalış sadece madencilik ve taş ocakçılığı ve diğer hizmet faaliyetleri sektörlerinde olacağı beklenmektedir.

GİRİŞ

Kayseri ili işgücü piyasası analiz raporunun nihai hedefi ilin işgücü piyasası arz ve talep boyutunu birlikte ele alarak, arz ve talep arasındaki eşleşme problemlerini ortaya çıkartmak ve bu dengesizliğin giderilmesine yardımcı olacak önerileri oluşturmaktır.

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanamayabilmektedir.

Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle de zamanında doldurulamamaktadır.

İller bazında etkin bir işgücü piyasası analizi için, illerin arz ve talep yapısını aynı dönem itibariyle yansıtan arz ve talep verilerine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda ideal olan, il işgücü piyasasının her iki boyutunu ortaya koyan araştırmaların eşzamanlı yapılmasıdır. Böyle bir çalışmanın gerek işgücü gerekse mali açıdan yaratacağı büyük yük dikkate alındığında, pratik bir çözüm işgücü piyasası arz analizlerinde mevcut veri setlerinin kullanımıdır. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile Hanehalkı İşgücü Anketi (HİA) sonuçlarına dayanmaktadır.

İşgücü piyasası talep verileri Çalışma ve İş Kurumuna kayıtlı işverenler itibariyle idari kayıt olarak mevcuttur, ancak bu kayıtlar ilin genel talep yapısı hakkında yeterince fikir verememektedir. İşgücü talebinin illerdeki tüm işverenleri kapsayacak şekilde üretilmesi işgücü piyasasının doğru takibi açısından son derece önemlidir ve bu nedenle de özel bir talep araştırmasının periyodik olarak düzenlenmesi bir gerekliliktir.

İşgücü talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri sürdürülmektedir. Bu çalışmalarda değişik yöntemlerin kullanılması sonucu, hem illerin işgücü piyasalarının yıllar itibariyle değişimlerinin izlenmesinde hem de iller arası karşılaştırmalarda problemler yaşanmıştır. Problemlerin giderilmesi için tüm iller için standart bir talep araştırması uygulanması ve işgücü piyasası analiz raporunun yazımı kaçınılmaz olmuştur.

İhtiyaçlar doğrultusunda Kamu İstihdam Hizmetlerinin Geliştirilmesi Projesi kapsamında Kayseri ili için 15 Mayıs-30 Haziran 2013 tarihleri arasında İşgücü Piyasası Talep Araştırması uygulanmış ve işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır. Bu Rapor üç bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölüm, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan ekonomik veriler, nüfus ve eğitim göstergeleri ile işgücü göstergeleri birlikte ele alınarak, il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir. Bu bölümde ayrıca İŞKUR verileri de ele alınarak ilin işgücü piyasası Çalışma ve İş Kurumu verileri ile analiz edilmiştir.

İkinci bölüm, İşgücü Talep Araştırması sonuçlarını analiz ederek Kayseri işgücü talep yapısını ortaya koymaktadır. İşgücü Talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Talep Araştırmasının amacı işverenlerin açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Üçüncü bölüm, Kayseri işgücü piyasası arz ve talep yapılarını birlikte ele almakta ve özellikle talep araştırması sonuçlarından yola çıkarak, İŞKUR istatistikleriyle birlikte ilin işgücü piyasasını değerlendirmektedir. Elde edilen bulgular ışığında işgücü piyasasının geliştirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik öneriler sunmaktadır. Tüm iller ve Türkiye Geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporlarına

www.iskur.gov.tr adresi üzerinden erişebilirsiniz.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

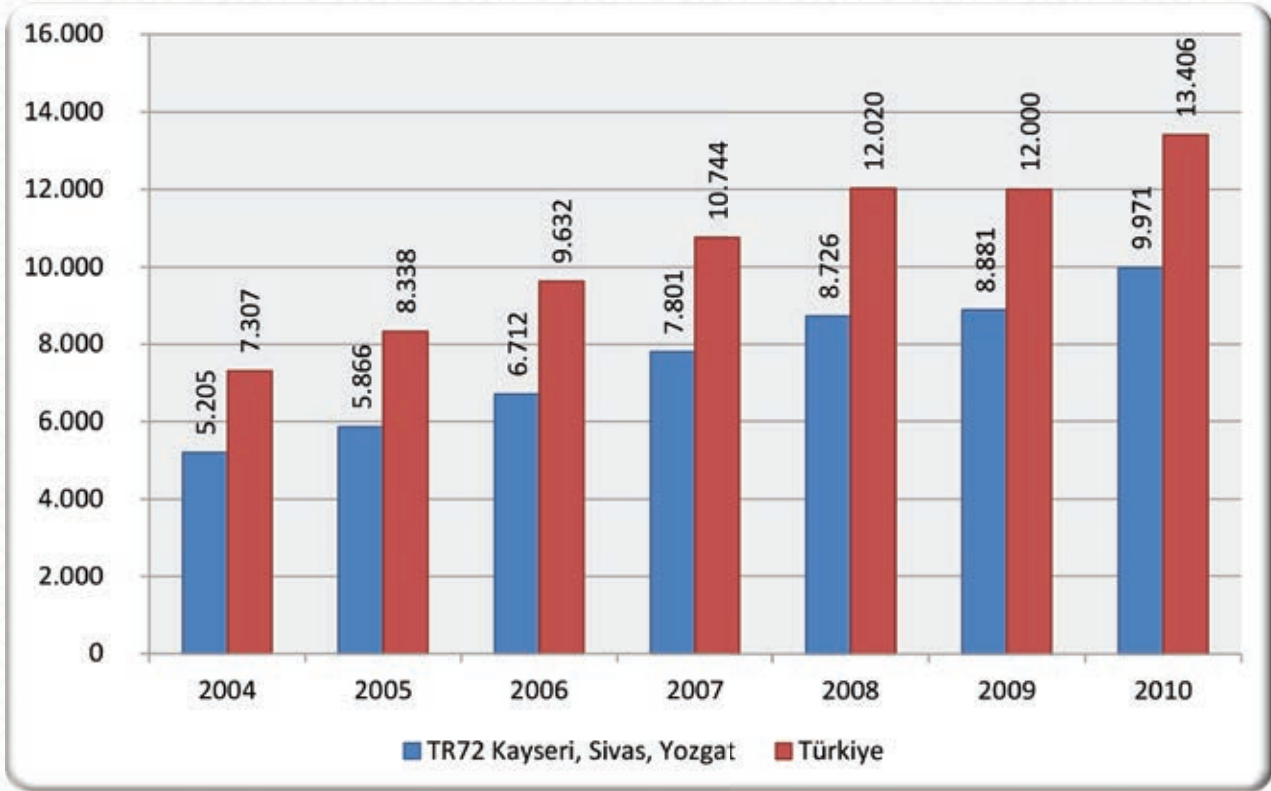
İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

İşgücü piyasası, ekonomik ve demografik faktörlerden çok yakından etkilenir. Örneğin ekonomik gelişmeler, yatırımlar, nüfus ve nüfus artış hızı, göç ve eğitim istihdamı ve dolayısıyla işsizliği doğrudan etkilemektedir. Bu nedenle, birinci bölümde işgücü piyasasının arka planını oluşturması açısından, Kayseri ilinin genel ekonomik durumu, demografik yapısı ve nüfusunun eğitim durumu ele alınacaktır.

EKONOMİK GÖSTERGELER

İşgücü piyasasını şekillendiren diğer temel unsur ise ekonomik yapıdır. Bu açıdan son dönemdeki ekonomik gelişmelere bakılmasında yarar görülmektedir.

Grafik 1. Gayri Safi Katma Değer, Türkiye, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), (2004-2010)

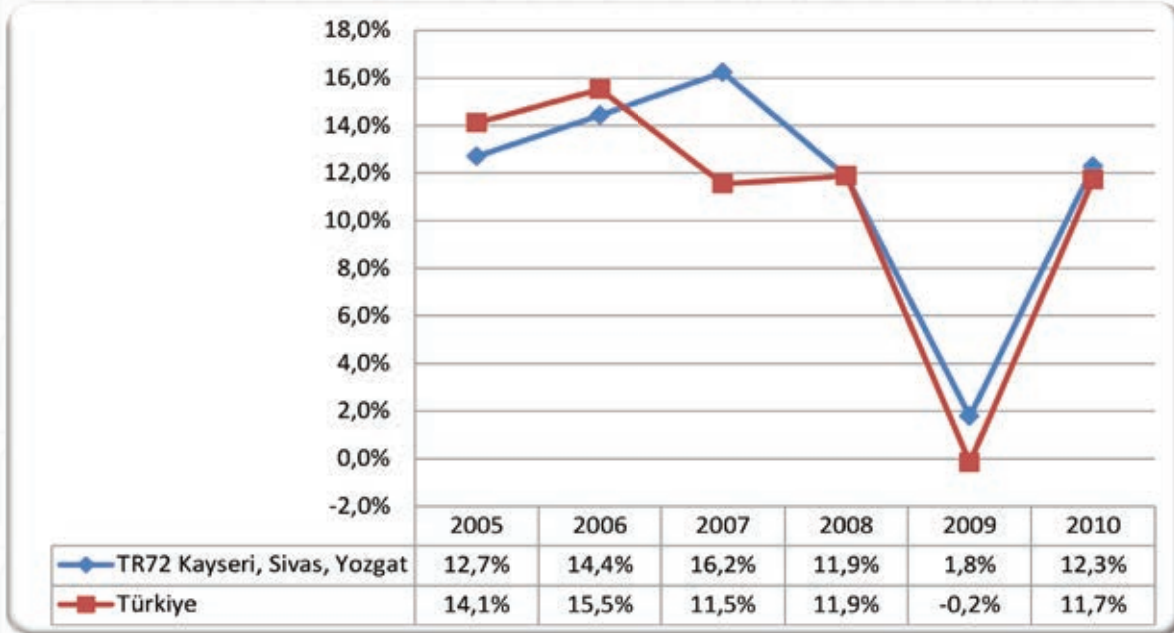

Kaynak: (TÜİK)

Türkiye ve Kayseri ilinin de içerisinde yer aldığı TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat) bölgesi yıllar itibariyle Gayri Safi Katma Değer (GSKD) sürekli artış göstermiştir. En yüksek değer olan 2010 yılında Gayri Safi Katma Değer (GSKD) TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat) bölgesi 9.971 TL, Türkiye ise 13.406 TL' dir. Gayri Safi Katma Değer (GSKD)' in bir önceki yılına göre değişimi aşağıda bulunan Grafik 2' de

gösterilmiştir. Buna en büyük artış TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat) bölgesinde 2007 yılında, Türkiye’ de ise 2006 yılında gerçekleşmiştir. Grafik 2’ de görüldüğü üzere 2009 yılında hem TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat) bölgesinde bir önceki yıla göre değişim % 1,8 artarken Türkiye’ de % -0,2 gerilemiştir.

Grafik 2. Gayri Safi Katma Değer Bir Önceki Yıla Göre Değişim Oranları, Türkiye, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), (2005-2010)

Kaynak: (TÜİK)

Tablo 1. Sektörlerin Gayri Safi Katma Değer İçindeki Payları (%) Türkiye, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), (2004-2010)

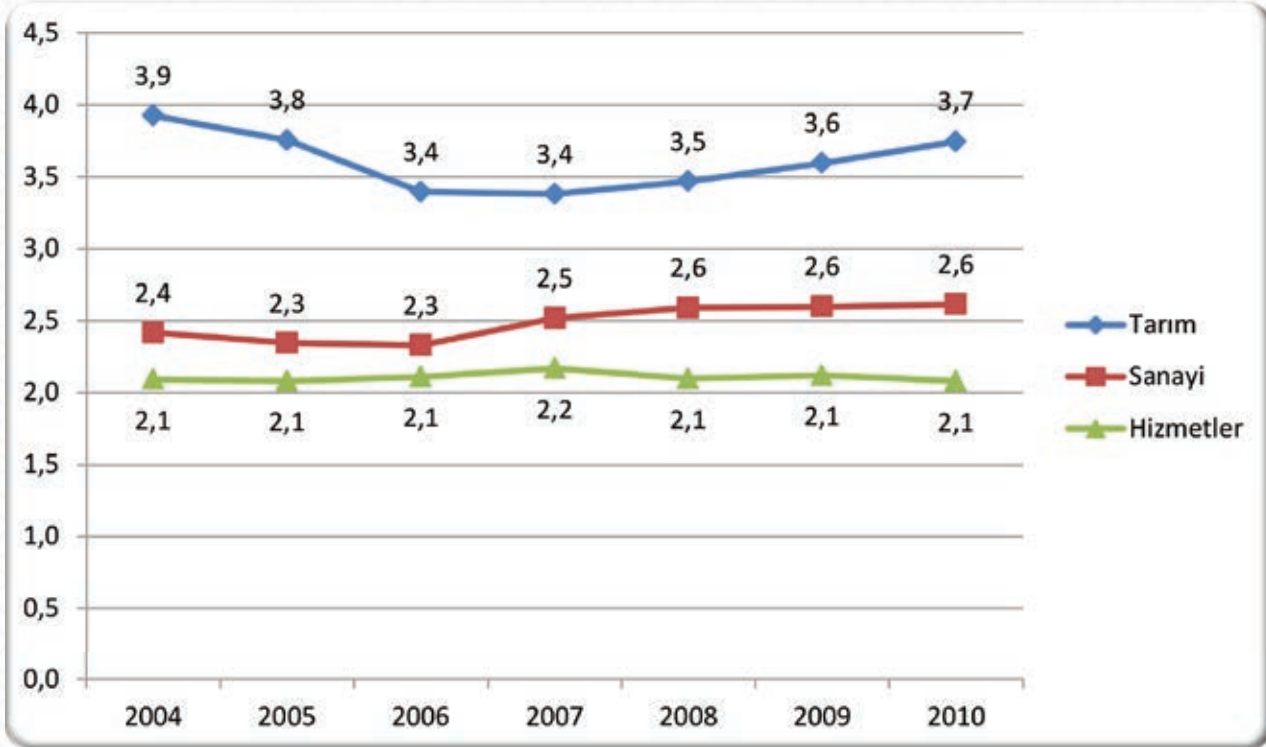
TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat)							
Yıllar	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Tarım	17,7	17,1	13,9	12,2	12,5	13,8	14,9
Sanayi	28,4	28,2	28,7	29,5	30,0	27,7	29,0
Hizmetler	53,9	54,7	57,4	58,3	57,5	58,5	56,1
Türkiye							
Yıllar	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Tarım	10,7	10,6	9,4	8,5	8,5	9,1	9,5
Sanayi	28,0	28,0	28,2	27,8	27,2	25,3	26,4
Hizmetler	61,3	61,3	62,4	63,7	64,3	65,6	64,1

Kaynak: (TÜİK)

Gayri Safi Katma Değerin en büyük payını hizmetler sektörü oluşturmaktadır. Hizmetler sektörü yıllar itibariyle artış göstermiştir. Sadece 2010 yılında bir azalış yaşanmıştır. Türkiye ve TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat) bölgesinde 2008 yılına kadar tarım sektörünün Gayri Safi Katma Değer (GSKD) içindeki payı azalış göstermiştir. Tarım sektöründe azalış payının büyük bir kısmı hizmet sektörüne kaymıştır. 2008 yılından sonra ise tarım sektörü hem Türkiye’de hemde TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat) bölgesinde artışa geçmiştir.

2009 yılı itibariyle bölgede en yüksek Gayri Safi Katma Değer (GSKD) % 58,5'lik oranla hizmetler sektöründe gelmiştir. Tarım sektörü % 17,7' lik en yüksek oranını 2004 yılında yaşamıştır. Sanayi sektörünün en yüksek olduğu yıl ise % 30 oranla 2008 yılıdır.

Grafik 3. Sektörlere Göre Bölgesel Paylar, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), (2004-2010)

Kaynak: (TÜİK)

Yukarıdaki tabloya bakıldığında TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat) bölgesinin Türkiye geneli sektörlerdeki payında en yüksek tarım sektörü olduğu görülmektedir. Sanayi sektörü yukarı doğru artış göstermekte, hizmetler sektörü ise değişmemektedir. Tarım sektöründe ise 2007 yılına kadar azalış gerçekleşmiş, daha sonra tekrar yükselişe geçmiştir.

Tablo 2. Kamu Yatırımlarının Sektörlere Göre Dağılımı, 2013

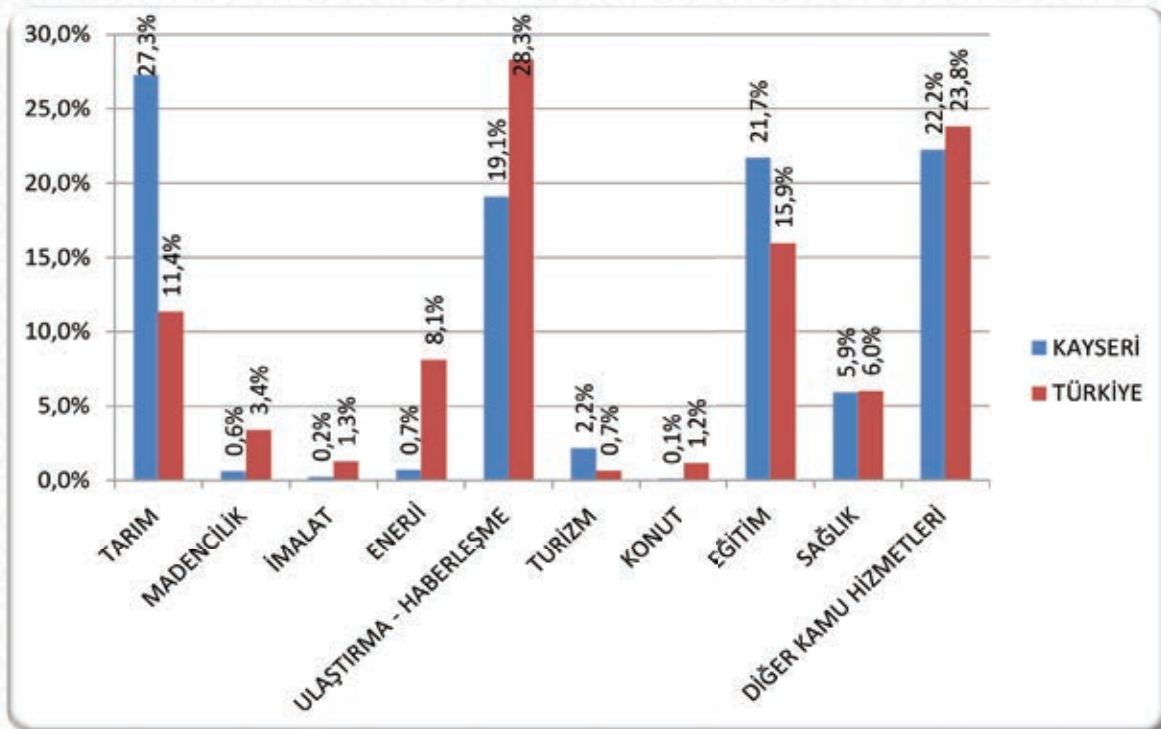
Sektör	Kayseri	Türkiye
Tarım	111.231	6.002.624
Madencilik	2.545	1.790.700
İmalat	1.000	683.350
Enerji	2.844	4.290.765
Ulaştırma - Haberleşme	77.840	14.967.255
Turizm	8.842	356.545
Konut	441	613.250
Eğitim	88.440	8.419.268
Sağlık	24.000	3.169.890
Diğer Kamu Hizmetleri	90.654	12.587.973
Toplam	407.837	52.881.620

Kaynak: <http://www2.dpt.gov.tr>

Kayseri iline 2013 yılında toplam 407.837 bin TL kamu yatırımı yapılmıştır. Yapılan yatırımlardan 111.231 bin TL ile en yüksek tarım sektörü yatırımı yapılmıştır. İkinci sırada 90.654 bin TL ile Diğer Kamu Yatırımları, üçüncü sırada ise 88.440 bin TL ile Eğitim alanında kamu yatırımı yapılmıştır.

Türkiye genelinde ise 2013 yılında toplam 52.881.620 bin TL kamu yatırımı yapılmıştır. Yapılan bu yatırımlardan 14.967.255 bin TL ile ilk sırayı Ulaştırma ve Haberleşme sektörü yer almıştır. İkinci sırada 12.587.973 bin TL ile Diğer Kamu Yatırımları, üçüncü sırada ise 8.419.268 bin TL ile Eğitim sektörü gelmektedir. Kayseri ilinde yapılan kamu yatırımlarının % 27,3' lük kısmını tarım sektörü oluşturmaktadır. En az yatırım yapılan konut sektörünün payı ise % 0,1' dir. Buna karşın Türkiye genelinde ise ilk sıradaki Ulaştırma-Haberleşme sektörünün payı %28,3' dür. Türkiye geneli yatırımların en az kısmını % 0,7 ile turizm sektörü oluşturmaktadır.

Grafik 4. Kamu Yatırımlarının Sektörlere Göre Dağılımı, 2013

Kaynak: <http://www2.dpt.gov.tr>

Tablo 3. Kurulan, Kapanan Şirket İstatistikleri, Kayseri, (2011-2012)

Yıl	Kurulan			Tasfiye		Kapanan		
	Şirket	Koop.	Ger. Kişi Tc. İşl.	Şirket	Koop.	Şirket	Koop.	Ger. Kişi Tic. İşl.
2012	498	11	667	239	47	186	33	211
2011	688	19	607	297	62	151	37	409

Kaynak: TOBB

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği verileri ışığında, Kayseri ilinde kurulan ve kapanan firma istatistiklerine bakıldığında 2012 ve 2011 yılı değişimleri izlenmektedir. Buna göre;

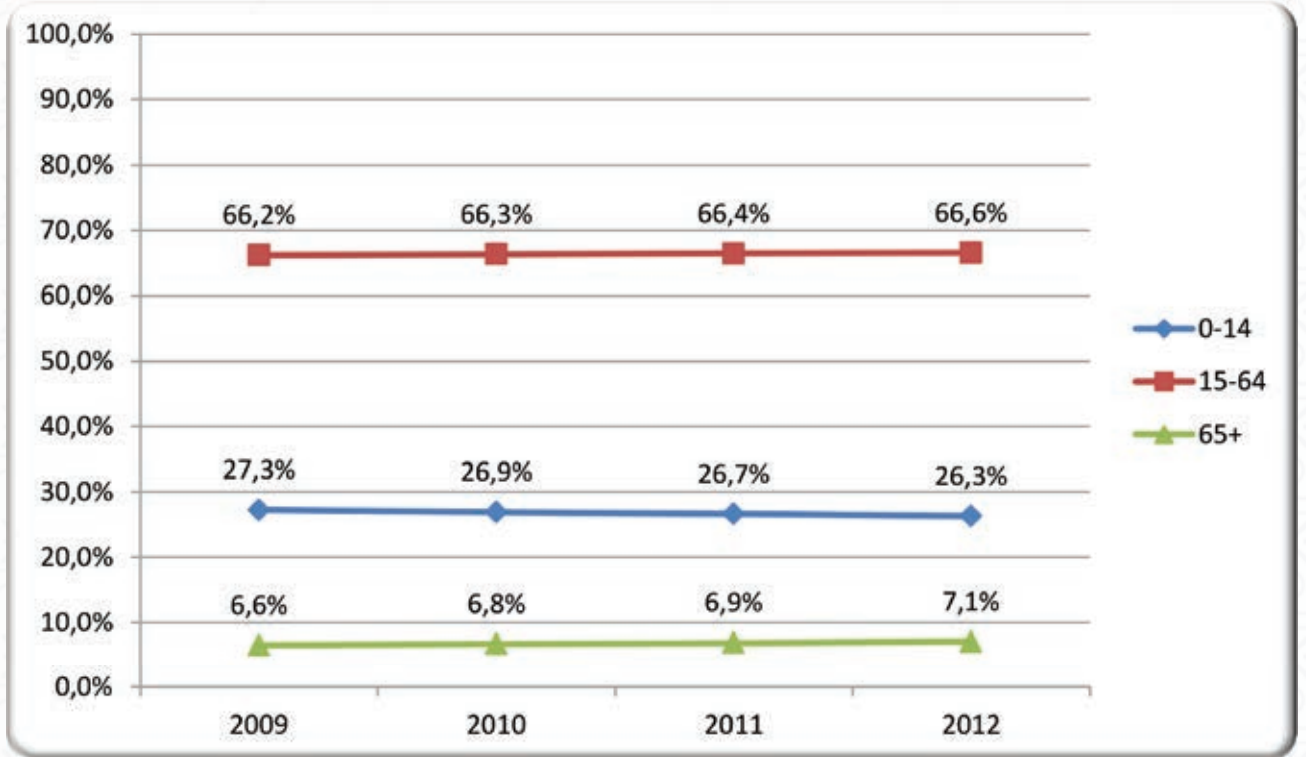
- Kurulan şirket sayısı % 27,6 azalmıştır.
- Kapanan şirket sayısı % 23,2 artmıştır.
- Kurulan kooperatif sayısı % 42,1 azalırken, kapanan kooperatif sayısı % 10,8 azalmıştır.
- Kurulan gerçek kişi sayısı % 9,9 artarken, kapanan gerçek kişi işletme sayısı % 48,4 azalmıştır.
- Tasfiyeye giren şirket sayısı % 19,5 azalırken, tasfiyeye giren kooperatif sayısı % 24,2 azalmıştır.

Yukarıdaki bilgiler ışığında, değişimin en çok % 48,4 oranla kapanan gerçek kişi işletme sayısında yaşandığı görülmektedir. Kurulan şirket oranlarının azaldığı ve bununla birlikte kapanan şirket oranlarının arttığı, tasfiyeye giren şirket sayısı ile kooperatif sayılarının hemen hemen aynı oranda azaldığı görülmektedir.

NÜFUS GÖSTERGELERİ

Bir ülkenin demografik yapısı işgücü piyasasını şekillendiren en önemli unsurlardan birisidir. Türkiye nüfus artış hızı yüksek bir ülkedir. Bu durum her yıl büyüyen oranda nüfusun işgücü piyasasına girmesi anlamına gelmektedir. Artan nüfusa yeterli iş imkânlarının yaratılamaması ise işsizliği getirmektedir.¹

Grafik 5. Yaş Gruplarının Toplam Nüfusa Göre Oranı, Kayseri, 2012

Kaynak: (TÜİK)

¹ DPT, İşgücü Piyasası Özel İhtisas Komisyonu Raporu, 2007:22

Kayseri iline ilişkin 2012 yılı Adrese Dayalı Nüfus Sistemi sonuçlarına bakıldığında, ilin toplam nüfusu 1.274.968 kişidir. Grafik 5' te yaş gruplarının toplam nüfustaki oranlarını göstermektedir. Grafiğe bakıldığında 15-64 yaş grubu ile 65+ yaş grubu yıllar itibariyle artış göstermektedir.

Buna karşın 0-14 yaş grubu azalış göstermektedir. Bu sonuçlara göre ilimizde çalışma çağındaki nüfus ile yaşlılık sayımız artmaktadır. Yaşlılık sayısının artması ortalama yaşam süresinin arttığını göstermektedir. 0-14 yaş grubunun azalması ise nüfus artış hızımızdaki gerilemeyi göstermektedir.

Tablo 4. Yaş Gruplarına Göre Nüfus Sayısı, Kayseri, 2012

	0-14	15-64	65+	Toplam
Erkek	172.192	428.789	39.114	640.095
Kadın	163.575	419.721	51.577	634.873
Toplam	335.767	848.510	90.691	1.274.968

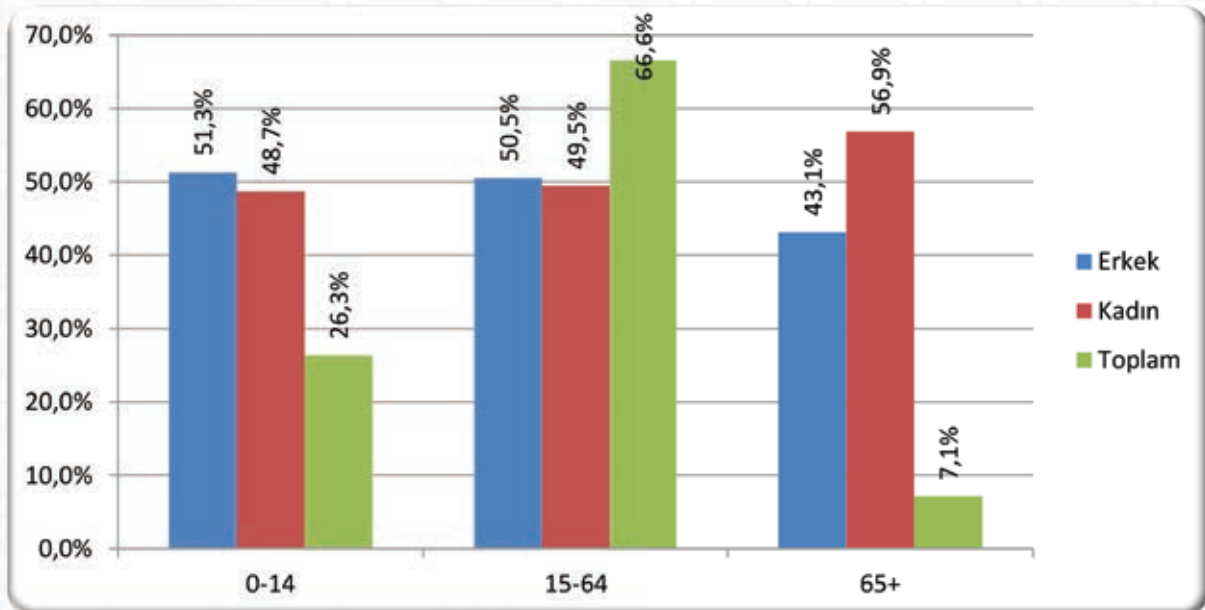
Kaynak: (TÜİK)

2012 yılı Kayseri ili nüfusunun % 50,2' si erkek % 49,8' i kadındır. Erkeklerin toplam nüfusu 640.095, kadınların toplam nüfusu 634.873 kişidir. Çalışma çağındaki (15-64) nüfus 848.510 kişidir. Bu grubun toplam nüfus içindeki oranı 66,6' dır. Bu da % 67,6 olan Türkiye ortalamasının altındadır. Bu grubun Kayseri içindeki cinsiyet dağılımı % 50,5 erkek, % 49,5 kadın nüfus oranlarıyla birbirine yakındır.

Kayseri ilinde 0-14 yaş aralığında yer alan nüfus 335.767 kişidir. Bu grubun toplam nüfus içindeki oranı % 26,3' dür. Bu oran da % 24,9 olan Türkiye ortalamasının üzerindedir. Bu grubun Kayseri içindeki cinsiyet dağılımını % 51,3 erkek, % 48,7 kadın nüfusu oluşturmaktadır.

65 yaş üzeri nüfus Kayseri ilinde toplam 90.691 kişidir. İlin toplam nüfusuna oranı ise % 7,1 ile % 7,5' lik Türkiye ortalamasının altındadır. Bu grubun Kayseri içindeki cinsiyet dağılımı ise % 43,1 erkek, % 56,9 kadın nüfusu oluşturmaktadır.

Grafik 6. Yaş Gruplarına ve Cinsiyetlere Göre Nüfus Dağılımı, Kayseri, 2012

Kaynak: (TÜİK)

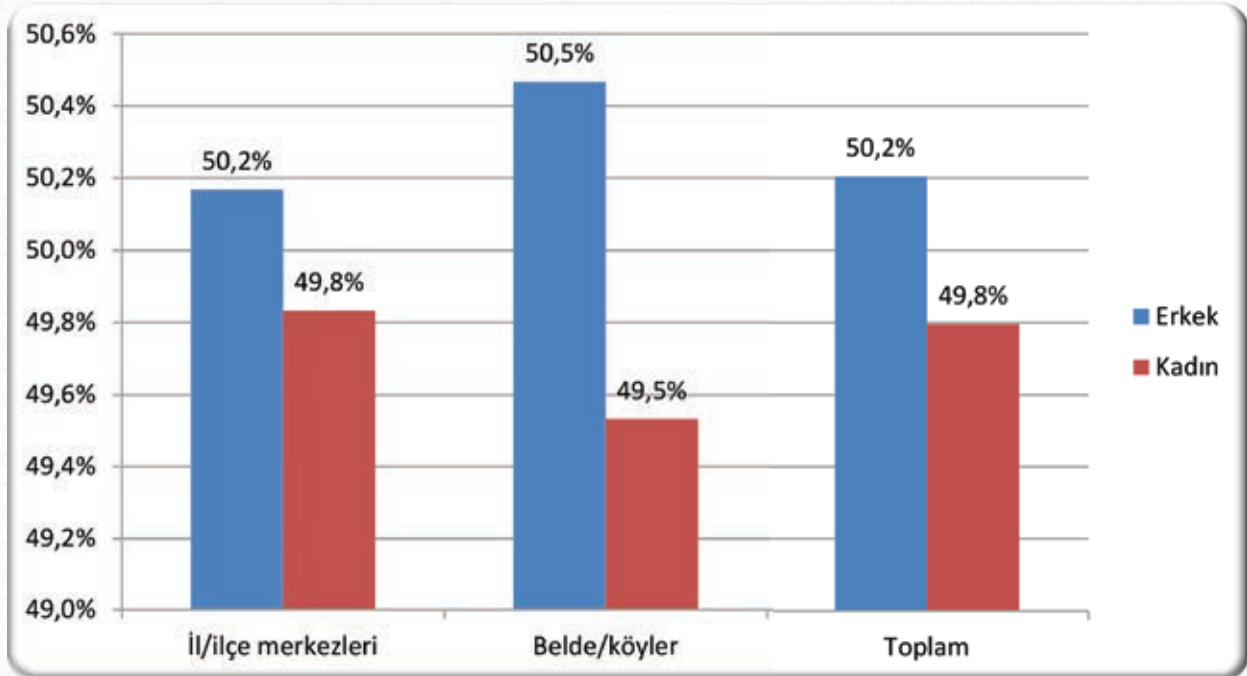
Yerleşim yerlerine göre nüfusa bakıldığında Kayseri ili 2012 yılı toplam nüfusunun % 87,6' sı il/ilçe merkezlerinde, % 12,4' ü ise Belde/Köylerde yaşamaktadır. İl/ilçe merkezlerinde yaşayanların oranının Türkiye geneli ortalaması olan % 77,3' den yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 5. Yerleşim Yeri ve Cinsiyete Göre Nüfus Dağılımı, Kayseri, 2012

Yıllar	İl/ilçe Merkezleri			Belde/Köyler			Toplam		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
2009	1.027.279	517.293	509.986	178.593	89.729	88.864	1.205.872	607.022	598.850
2010	1.064.164	536.134	528.030	170.487	85.533	84.954	1.234.651	621.667	612.984
2011	1.090.530	548.190	542.340	164.819	82.975	81.844	1.255.349	631.165	624.184
2012	1.116.393	560.066	556.327	158.575	80.029	78.546	1.274.968	640.095	634.873

Kaynak: (TÜİK)

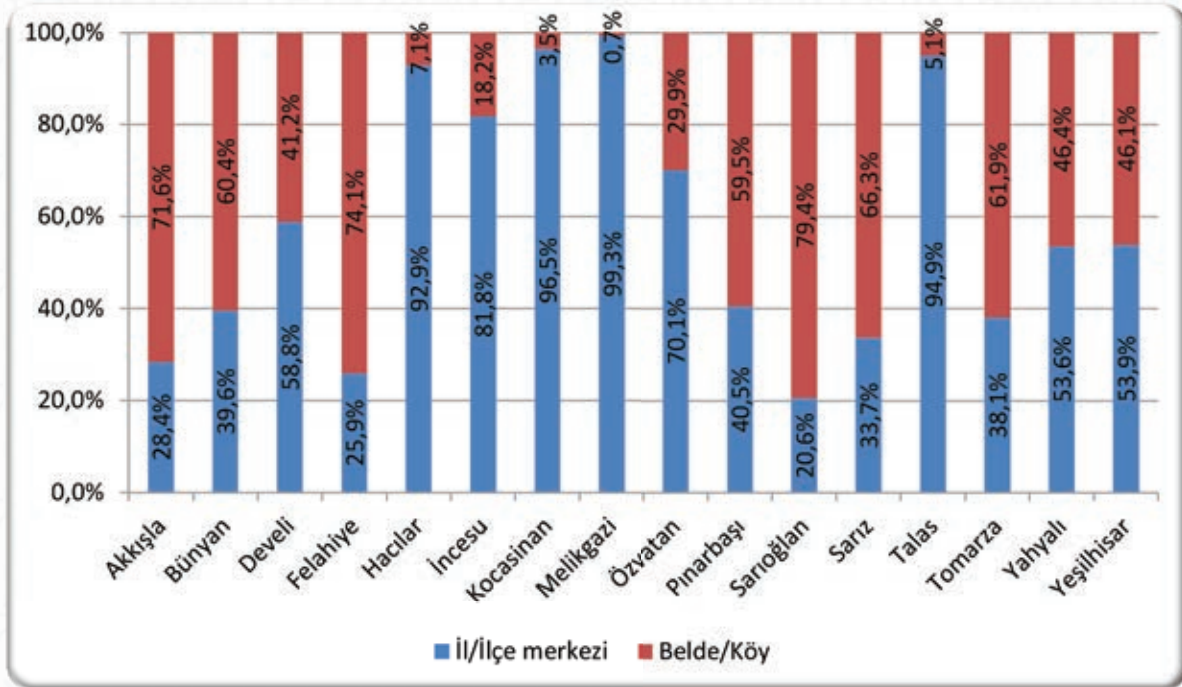
Grafik 7. Yerleşim Yerindeki Nüfusun Cinsiyete Göre Dağılımı, Kayseri, 2012

Kaynak: (TÜİK)

Yukarıdaki grafikte de görüldüğü üzere il/ilçe merkezlerinde yaşayanların % 50,2' sini erkek, % 49,8' sini kadın oluşturmaktadır. Bu oran birbirleriyle hemen hemen aynı orandadır. Belde/köyde yaşayanlara bakılırsa aradaki oran az daha açılmakta % 50,5 erkek, % 49,5 kadın nüfusu yer almaktadır. Kayseri ilinde yaşayan toplam nüfusun ise % 50,2' sini erkek, % 49,8' ini ise kadınlardan oluşmaktadır.

Grafik 8. İlçelere Göre İl/ilçe Merkezi ve Belde/Köy Nüfusu Dağılımı, Kayseri, 2012

Kaynak: (TÜİK)

İlçelere göre il/ilçe merkezi ve belde/köy nüfusu dağılımına bakıldığında zaman il/ilçe merkezinde yaşayanların en yüksek olduğu ilçe %99,3 ile Melikgazi birinci sıradadır. % 96,5 ile Kocasinan ikinci, % 94,9 ile Talas üçüncü sıradadır. İl/ilçe merkezinde yaşayanların en düşük olduğu ilçe % 20,6 ile Sarıoğlu ilçesidir. Bu oranların tam tersi ise Belde/Köyde yaşayanların oranını vermektedir.

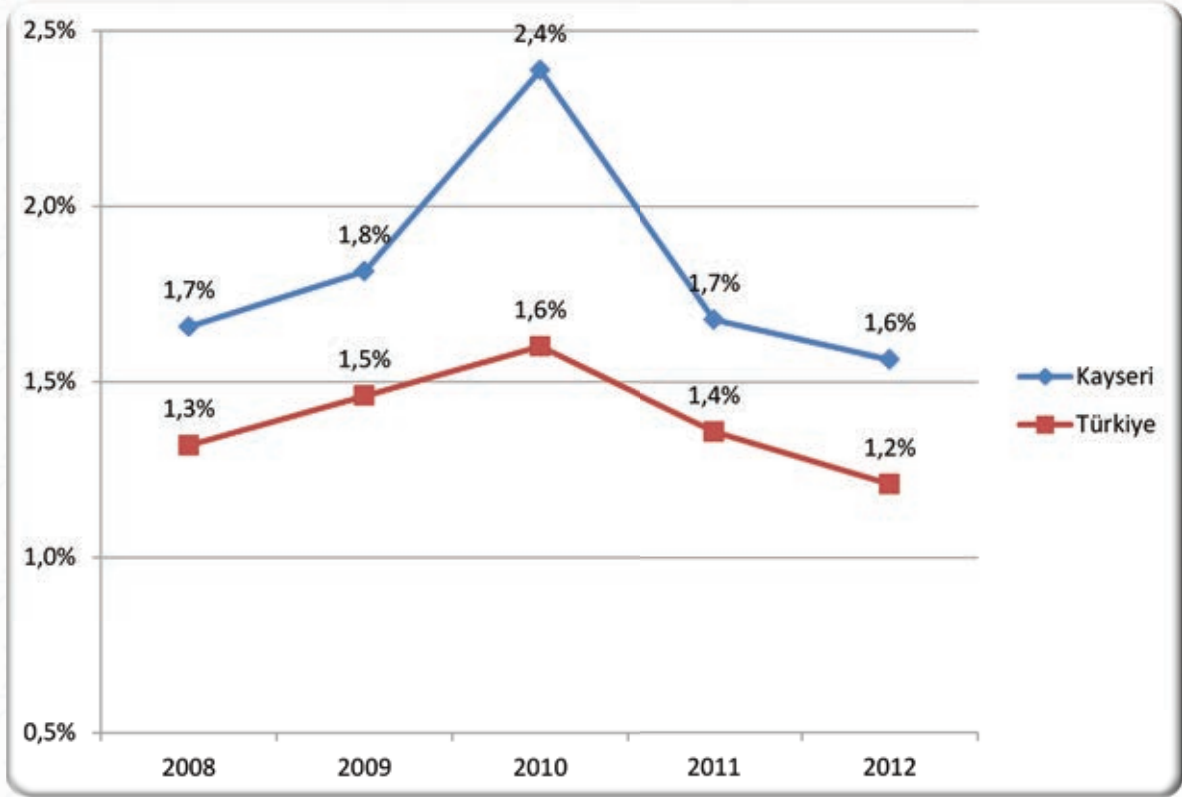
Tablo 6. İlçelere Göre İl/ilçe Merkezi ve Belde/Köy Nüfusu Sayıları, Kayseri, 2012

İlçeler	İl/ilçe Merkezi	Belde/Köy	Toplam
Akkışla	1.882	4.739	6.621
Bünyan	11.866	18.089	29.955
Develi	37.875	26.506	64.381
Felahiye	1.689	4.823	6.512
Hacılar	11.504	877	12.381
İncesu	19.740	4.387	24.127
Kocasinan	359.469	13.038	372.507
Melikgazi	505.924	3.385	509.309
Özvatan	2.790	1.190	3.980
Pınarbaşı	10.960	16.085	27.045
Sarıoğlu	3.152	12.172	15.324
Sarız	3.611	7.109	10.720
Talas	107.639	5.733	113.372
Tomarza	9.702	15.794	25.496
Yahyalı	19.791	17.123	36.914
Yeşilhisar	8.799	7.525	16.324

Kaynak: (TÜİK)

Kayseri ilinin nüfus büyüklüğüne göre nüfusu fazla olan ilçelerin ilk üç sırasını Melikgazi, Kocasinan ve Talas ilçesi, nüfusu en az olan Özvatan, Felâhiye, Akkışla ilçeleri gelmektedir. Kayseri ilinin ilçeleri bazında şehir-köy nüfusuna bakıldığında 2012 yılı itibarıyla il ve ilçe merkezlerinde yaşayan nüfusun en yoğun olduğu ilçeler olan; Melikgazi (% 99,3), Kocasinan (% 96,5), Talas (% 94,9)' dir. Öte yandan kırsal nüfusun ağırlıklı olduğu ilçeler ise; Sarioğlan (% 79,4), Felahiye (% 74,1), Akkışla (% 71,6)' dir.

Grafik 9. Nüfusun Bir Önceki Yıla Göre Değişimi, Türkiye, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), (2008-2012)

Kaynak: (TÜİK)

Nüfus artış oranları bölgelerarası farklılıklar göstermektedir. Bu durum genellikle, bölgelerdeki farklı doğum oranları ve göçten kaynaklanmaktadır. Doğum oranları ülkenin batısında daha düşük olmasına rağmen batıda nüfusun artmasının en önemli nedeni iç göçtür. Özellikle tarım sektörünün öneminin göreceli olarak azalması ve hizmetler sektörünün öneminin artması, kırsal alandan kentlere doğru bir iç göç yaşanmasına neden olmaktadır. Bu durum işgücü piyasası açısından bir takım sorunları da beraberinde getirmektedir.²

Nüfus artış hızı işgücü piyasasına gireceği varsayılan nüfusun miktarını göstermesi açısından anlamlı bir göstergedir. Yukarıdaki grafik incelendiğinde Kayseri ili nüfusun bir önceki yıla oranlar artışında her zaman Türkiye ortalamasından fazla olmuştur. 2010 yılına kadar nüfus artış hızı artan bir seyir izlemiş, 2010 yılından sonra ise artış hızı azalmaya başlamıştır.

² DPT, İşgücü Piyasası Özel İhtisas Komisyonu Raporu, 2007:25

Kayseri 17.116 kilometre karelik yüzölçümüyle Türkiye'nin % 2,2' sini kaplamaktadır. 2010 yılında Kayseri ilindeki nüfus yoğunluğu Türkiye ortalamasının 22 puan altında gerçekleşmiştir. Nüfus yoğunluğu ile işgücü piyasası arz-talep eşleştirmeleri arasında çeşitli ilişkiler kurulabilir. Mesela nüfus yoğunluğu az olan yerlerde işgücü piyasasında taraflar arasında sosyal ağların daha uzak olacağı ve bireysel iletişimin daha az ve daha zor gerçekleşeceği, dolayısıyla da daha fazla masraf ve çabayla eşleştirme olabileceği düşünülebilir.

Kayseri ilinin nüfus yoğunluğu en fazla olan ilçeleri Melikgazi, Kocasinan, Talas, Hacılar nüfus yoğunluğu en düşük ilçeleri ise Pınarbaşı, Sarız ve Akkışla'dır.

Kayseri 17.116 kilometre karelik yüzölçümüyle Türkiye'nin % 2,2'sini kaplamaktadır. Nüfus yoğunluğu olarak ifade edilen "bir kilometrekareye düşen kişi sayısı", Türkiye genelinde 2011 yılına göre 1 kişi artarak 98 kişi olmuştur. Kayseri ilindeki nüfus yoğunluğu ise Türkiye ortalamasından 23 kişi altında kalarak 75 kişi olmuştur. Nüfus yoğunluğu ile işgücü piyasası arz-talep eşleştirmeleri arasında çeşitli ilişkiler kurulabilir. Mesela nüfus yoğunluğu az olan yerlerde işgücü piyasasında taraflar arasında sosyal ağların daha uzak olacağı ve bireysel iletişimin daha az ve daha zor gerçekleşeceği, dolayısıyla da daha fazla masraf ve çabayla eşleştirme olabileceği düşünülebilir.

Tablo 7. Yıllara Göre Alınan Göç, Verilen Göç, Net Göç, Net Göç Hızı, Kayseri, (2009-2012)

Yıllar	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net Göç	Net Göç Hızı
2009	31.075	28.831	2.244	1,86
2010	37.842	30.380	7.462	6,06
2011	34.387	31.787	2.600	2,07
2012	33.917	30.143	3.774	2,96

Kaynak: (TÜİK)

Kayseri ili göç oranlarına bakıldığında Kayseri' nin göç alan bir il olduğunu söylemek mümkündür. Tablo 7' de görüldüğü üzere Kayseri' nin verdiği göç sayısı yıllar itibariyle benzer rakamlardır. Fakat Kayseri ilinin aldığı göç 2010 yılında 37.842 kişi ile en yüksek rakamına ulaşmıştır.

Tablo 8. İllere Göre Aldığı ve Verdiği Göç Sayısı, Kayseri, 2012

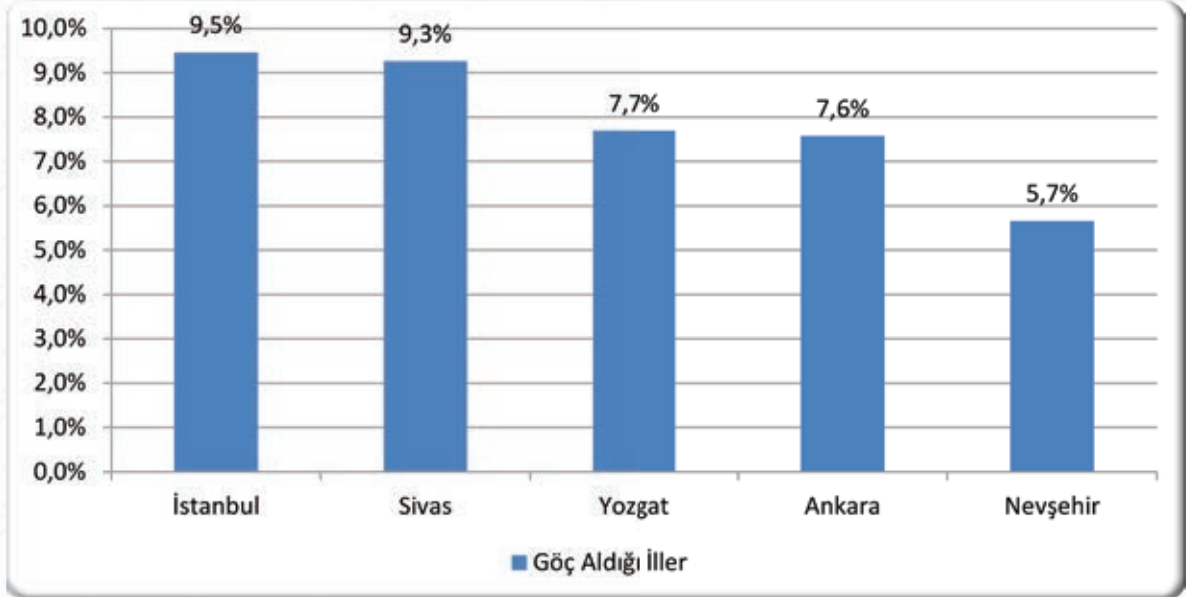
Göç Aldığı İller		Göç Verdiği İller	
İstanbul	3.206	İstanbul	4.160
Sivas	3.140	Ankara	3.338
Yozgat	2.607	Sivas	1.652
Ankara	2.568	Yozgat	1.517
Nevşehir	1.920	Antalya	1.346

Kaynak: (TÜİK)

Tablo 8' de görüldüğü üzere Kayseri ilinin aldığı ve verdiği göçün en yüksek ilk beş ili verilmiştir. İlk dört sıradaki illerin isimleri aynı fakat sıraları farklıdır. Hem aldığı hemde verdiği göç sayısında aynı illerin olması eğitim ve mevsimlik çalışma nedenleri olduğu tahmin edilmektedir. Diğer yandan Kayseri ilinin göç aldığı ilk beş ilin Türkiye geneli oranı ise İstanbul ilinin Türkiye genelindeki payı % 9,5' dur. Sivas % 9,3, Yozgat % 7,7, Ankara % 7,6 ve Nevşehir % 5,7' dir.

Kayseri ilinin aldığı göçlerde yaş gruplarına göre dağılımı incelendiğinde en fazla 20-24 yaş grubundan aldığı görülmektedir. İkinci sırada 25-29 yaş grubu, üçüncü sırada ise 15-19 yaş grubu gelmektedir.

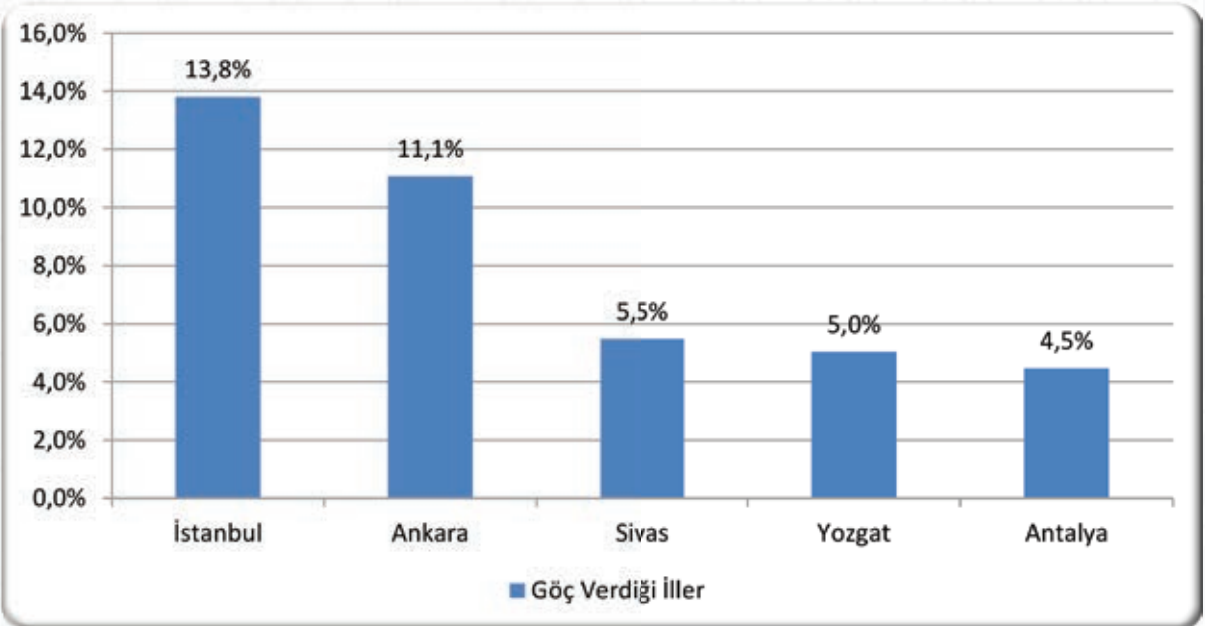
Grafik 10. İllere Göre Aldığı Göç Dağılımı, Kayseri, 2012

Kaynak: (TÜİK)

Kayseri ilinin göç verdiği ilk beş ilin Türkiye geneli oranı bakarsak ise İstanbul ilinin Türkiye genelindeki payı % 13,8' dir. Ankara % 11,1, Sivas % 5,5, Yozgat % 5 ve Antalya % 4,5' dur. Kayseri ilinin verdiği göçlerde yaş gruplarına göre dağılımı incelendiğinde en fazla 20-24 yaş grubundan verdiği görülmektedir. İkinci sırada 25-29 yaş grubu, üçüncü sırada ise 15-19 yaş grubu gelmektedir.

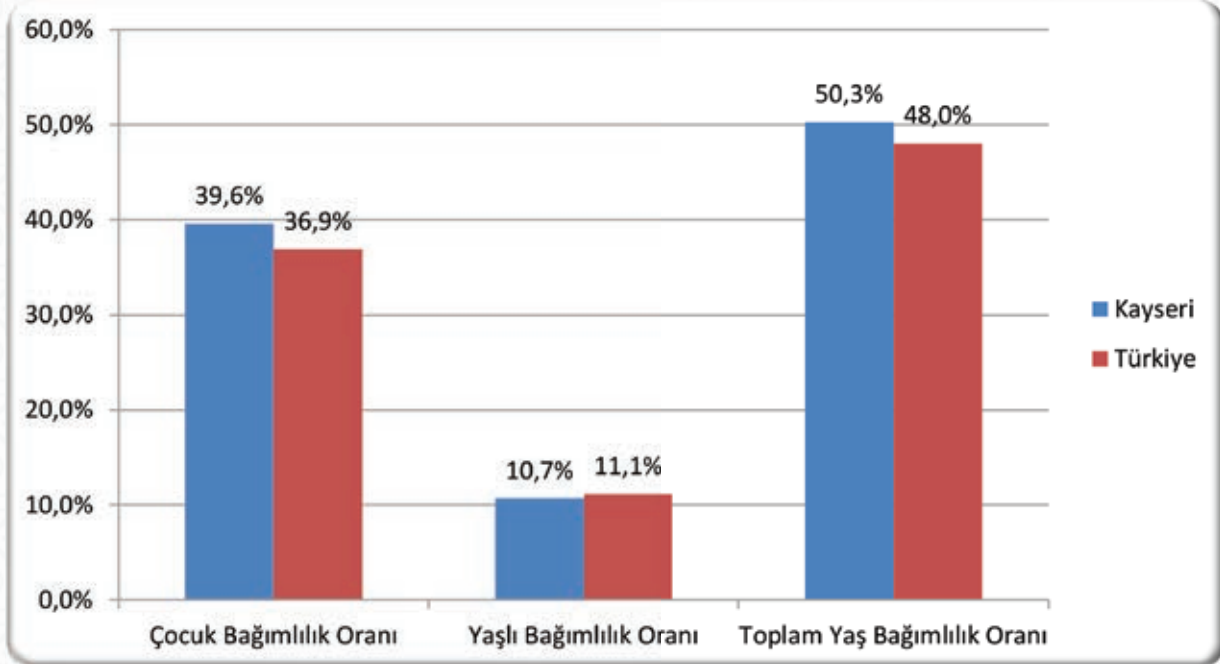
Grafik 11. İllere Göre Verdiği Göç Dağılımı, Kayseri, 2012

Kaynak: (TÜİK)

2012 yılı verilerine göre Kayseri göç alan bir ildir. Net göç hızı % 2,96' dır. Türkiye genelinde 45 il göç vermekte, 36 il ise göç almaktadır. Kayseri ili en çok göç alan iller sıralamasında 17. sırada yer almaktadır. Ayrıca Kayseri ili, göç hızlarına bakıldığı zaman en yüksek net göç hızına sahip 24. Sırada gelmektedir. Göç verdiği nüfusun en önemli bölümünü 15-44 yaş grubu oluşturmaktadır. İlin işgücü piyasasına katkıda bulunacak olan nüfusu il dışına çıkarken, 45-49 yaş grubundan itibaren Kayseri'ye geri dönüş yaşanmaktadır. 2012 yılında da kentin nüfusu artışı devam etmiştir.

Grafik 12. Yaş Bağımlılık Oranları, Türkiye, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012

Kaynak: (TÜİK)

Daha önce de belirtildiği gibi, Kayseri ilinde çalışma yaşı nüfus oransal olarak Türkiye genelinden az miktarda düşük olsa da, ildeki çocukların (0-14 yaş nüfus) oranı, Türkiye genelinden az miktarda yüksektir. Yaşlıların (65 yaş üzeri nüfus) oranı ise Türkiye genelinden düşüktür.

Grafik 12' de bu durumun görüldüğü üzere Kayseri ili çocuk bağımlılık oranı ile toplam yaş bağımlılık oranında Türkiye ortalamasının üzerindedir. Yaşlı bağımlılık oranının da ise az miktar da olsa Türkiye ortalamasının altında gerçekleşmiştir.

2012 yılı verilerine göre 15+ yaş nüfusun;

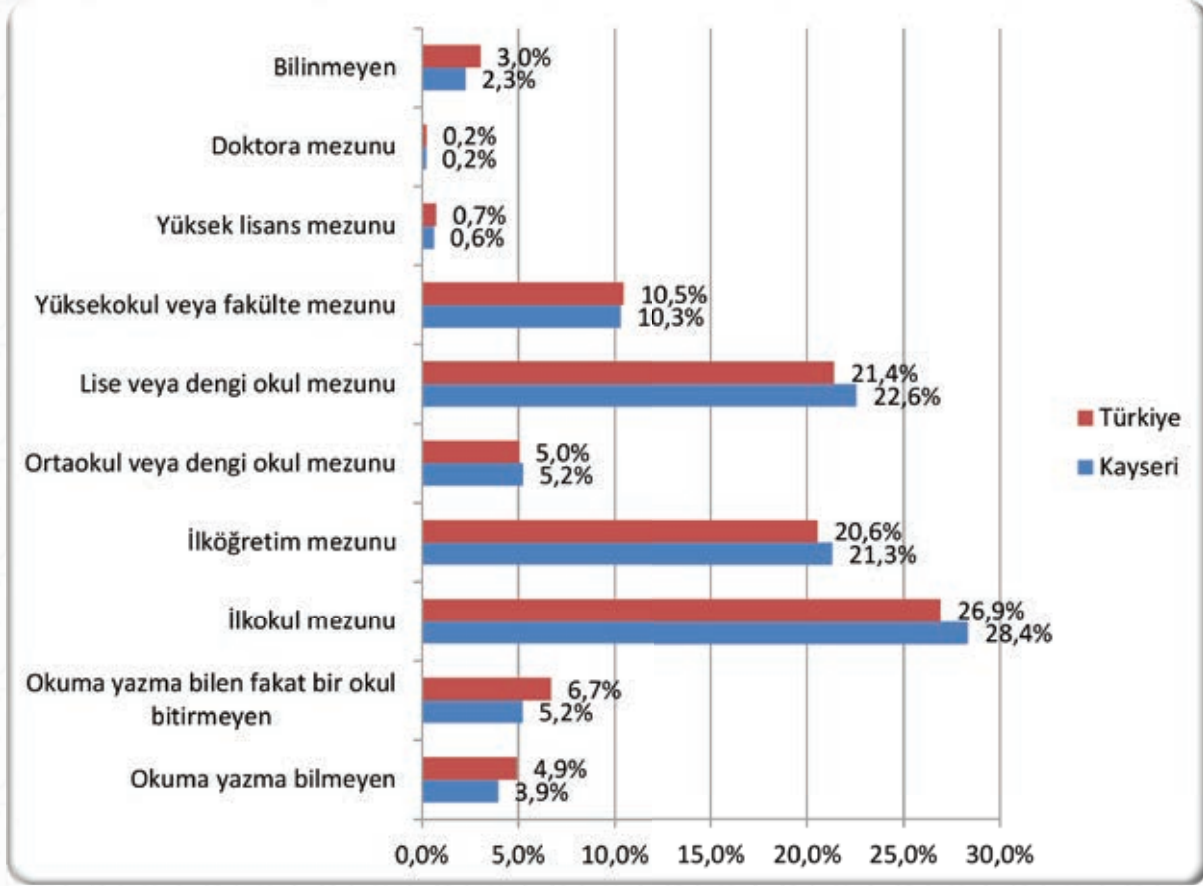
% 3,9' u okuryazar değildir. Bu oran 2011 yılına göre % 1,7 azalma yaşanmıştır. Buda okuma yazma oranının arttığını göstermektedir. % 5,2 'si sadece okuryazar olup, herhangi bir okul bitirmemiştir.

Çalışabilir yaştaki nüfusun ağırlıklı kısmını (% 62,5)3 lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Okuryazar olmayanlar, okuryazar olup bir okul bitirmeyenler ve lise altı eğitimliler birlikte değerlendirildiğinde, il Türkiye ortalamasından (% 65) daha düşük bir orana sahiptir.

Kadınlar arasında özellikle diplomasızlık durumu erkeklere göre çok daha yaygındır. Okuryazar olmayan nüfusun % 87,3' ü, diploması olmayanların da % 73,3'ü kadın nüfustur. Nüfusun sadece % 22,6' sı lise ve dengi okul mezunu, % 11,1' i yüksek eğitimlidir.

³Lise altı eğitimliler ilköğretim, ortaokul ve dengi ile ilköğretim mezunlarını kapsamaktadır.

Grafik 13. Eğitim Durumuna Göre 15+ Yaşta Nüfusun Dağılımı, Türkiye, Kayseri, 2012

Kaynak: (TÜİK)

EĞİTİM GÖSTERGELERİ

Ülkemiz açısından en önemli sorunlarından biri, işgücünün ortalama eğitim düzeyinin düşük olmasıdır. Eğitim seviyesi düşük kişiler, genelde katma değeri yüksek olmayan işlerde düşük ücretle çalışmaktadırlar. Kadınlarda eğitim seviyesi düşüklüğü erkeklere göre daha fazladır. Ücretlerin düşük olması erkeklerde daha yüksek maaşlı iş aramasına, kadınlarda ise birçoğunun çalışmak yerine ev kadını olarak kalmayı tercih etmelerine sebep olmaktadır. Bu durum kadınların iş hayatına katılım oranını düşürmektedir.

Zorunlu eğitim süresinin uzaması ve daha çok kız öğrenciye okuma fırsatının verilmesi, kadınların işgücüne katılımında eğitimden kaynaklanan dezavantajlarının giderilmesi yönünde oldukça önemli bir katkı sağlayacaktır.⁴

İlin istihdam göstergeleri açısından ilköğretimden ortaokula ve ortaokuldan yüksek öğretime geçişte görülen okuldan ayrılmalara çok önemlidir. Okuldan ayrılan genç nüfus potansiyel işgücüdür. Bu kesim ilk kez iş arayan kimliğinde öncelikle potansiyel işsiz olarak işgücü piyasasına giriş yapacak, iş bulan kesim de istihdamda yer alacaktır. Bir kısmı ise işgücü piyasası dışında yer alacaktır.

⁴ DPT, İşgücü Piyasası Özel İhtisas Komisyonu Raporu, 2007:33

Tablo 9. İlk ve Orta Öğretimde Okuyan, Yeni Kayıt ve Mezun Öğrenci Sayıları, Kayseri, 2012/2013

Öğretim Yılı	İlköğretim			Ortaöğretim			Mesleki ve Teknik Orta Öğretim		
	Okuyan	Yeni Kayıt	Mezun	Okuyan	Yeni Kayıt	Mezun	Okuyan	Yeni Kayıt	Mezun
Erkek									
2011/2012	94.815	12.009	11.379	23.669	4.786	3.091	20.803	5.439	2.925
2012/2013	98.975	16.220		23.596	4.367		22.725	6.482	
Kadın									
2011/2012	91.496	11.275	10.941	24.418	5.072	4.111	15.633	4.307	2.396
2012/2013	95.765	15.510		24.273	4.886		17.803	5.234	
Toplam									
2011/2012	186.311	23.284	22.320	48.087	9.858	7.202	36.436	9.746	5.321
2012/2013	194.740	31.730		47.869	9.253		40.528	11.716	

Kaynak: MEB

Kayseri ilinde 2011-2012 döneminde ilköğretimden mezun olan 22.320 öğrenciden 20.969'u genel, mesleki ve teknik orta öğretim olmak üzere, orta öğretime devam etmektedir. İlköğretimden mezun olan öğrencilerin % 6,1'ine karşılık gelen 1.351 öğrenci eğitim hayatından tamamen ayrılmıştır.

İlköğretimden ayrılma oranı % 9,9 olan Türkiye oranının altındadır. Orta öğretime kayıt olanların sayısı yıllar itibariyle hem Kayseri hem de Türkiye için dikkat çeken husus mesleki ve teknik ortaöğretime kayıtlı olan öğrenci sayısındaki artıştır. Genel orta öğretime kayıtlı olan öğrenci sayısı yıllar itibariyle artışlı, azalışlı bir seyir izlerken, mesleki ve teknik orta öğretimde sürekli yükseliş vardır.

Tablo 9' da görüldüğü üzere orta öğretime kayıt sayısı 2012/2013 yılı öğretim döneminde 2011/2012 öğretim yılına göre 605 öğrenci azalmıştır. Mesleki ve teknik orta öğretim ise 2012/2013 yılı öğretim döneminde 2011/2012 öğretim yılına göre 1.970 öğrenci artmıştır. Bu sayılar öğrencilerin Mesleki ve teknik orta öğretime yöneldiklerini göstermektedir.

Tablo 10. İlk ve Orta Öğretim Okullaşma Oranı, Kayseri, 2012/2013

Okullaşma Oranı	İlköğretim		Ortaöğretim		Genel Ortaöğretim		Mesleki ve Teknik Ortaöğretim	
	Brüt	Net	Brüt	Net	Brüt	Net	Brüt	Net
Erkek	104,45	99,06	93,44	74,91	53,05	37,79	46,62	37,12
Kadın	105,38	98,93	99,67	73,53	56,96	44,46	36,47	29,07
Toplam	104,91	99	96,62	74,24	54,97	41,06	41,65	33,18

Kaynak: MEB

Okullaşma oranı Brüt ve Net olarak ikiye ayrılmıştır. Brüt Okullaşma Oranı, ilgili öğrenim türündeki tüm öğrencilerin, ait olduğu öğrenim türündeki teorik yaş grubunda bulunan toplam nüfusa bölünmesi ile elde edilir. Net Okullaşma Oranı ise ilgili öğrenim türündeki teorik yaş grubunda bulunan öğrencilerin, ait olduğu öğrenim türündeki teorik yaş grubunda bulunan toplam nüfusa bölünmesi ile elde edilir.

Öğrencilerin bitirdiği yaş temel alınarak; okul öncesi teorik yaş 3-5, ilköğretimde teorik yaş 6-13, ortaöğretimde teorik yaş 14-17, yükseköğretimde teorik yaş 18-22 olarak kabul edilmiştir.

GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İşgücü Piyasasına İlişkin Temel Göstergeler

Ülkemizde sağlıklı ve etkin bir işgücü piyasasının varlığı, sürdürülebilir bir büyüme ortamının sağlanması ve ekonominin rekabet gücünün artırılması açısından önemli bir faktördür. Ülkemizin işgücü piyasasının temel özelliklerinden birisi çalışma çağı nüfusunun istihdamdan daha hızlı artmasıdır. Bu durum, hızla artan nüfusa yeterli iş imkânlarının sağlanmadığını göstermektedir.

Ekonomik büyümenin ve yatırımların yeterli olmayışı, makroekonomik istikrarın uzun dönemde tesis edilememesi sonucu sık yaşanan krizler ve sonrasında izlenen istikrar programları iş olanaklarının sınırlı kalmasına neden olmuştur. İşgücü piyasasının diğer önemli bir özelliği ise tarım sektörünün toplam istihdam içerisindeki payının yüksekliğidir. Tarım sektöründe yaşanan çözülme ve kırdan kente göç büyük ölçüde işgücü piyasasını şekillendirmektedir. Tarım sektöründe istihdamda görünen nitelsiz işgücü fazlasının ortaya çıkması ve kentlere göç etmesi başta kadınlarda olmak üzere işgücüne katılma ile istihdam oranlarının ve verimliliğin düşük, işsizliğin yüksek olmasına neden olmaktadır.⁵

Kurumsal Olmayan Nüfus

Türkiye İstatistik Kurumu kurumsal olmayan nüfusu okul, yurt, otel, huzurevi, hastane, hapisane, kışla ya da orduvinde ikamet edenler dışında kalan nüfus olarak tanımlamaktadır. TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat) bölgesinde kurumsal olmayan nüfus toplam sayısı 2012 yılında 1.657.000 kişidir. Kurumsal olmayan nüfusun cinsiyetlere göre sayısı ise 2012 yılında erkeklerde 825.000 kişi, kadınlarda ise 832.000 kişidir. Aşağıdaki tabloda görüldüğü üzere TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat) bölgesinde de Türkiye genelinde de işgücü sayısı artış göstermiş, buna paralel işgücüne dahil olmayan nüfus azalış göstermiştir. İşgücünü oluşturan istihdam edilenler ile işsizlere bakıldığında ise istihdam edilenlerin sayısı yıllar itibarıyla artmış, işsiz sayısı ise düşmüştür.

Tablo 11. Kurumsal Olmayan Nüfusun Yıllar ve Cinsiyete Göre İşgücü Durumu, Bin Kişi, Türkiye, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), (2010-2012)

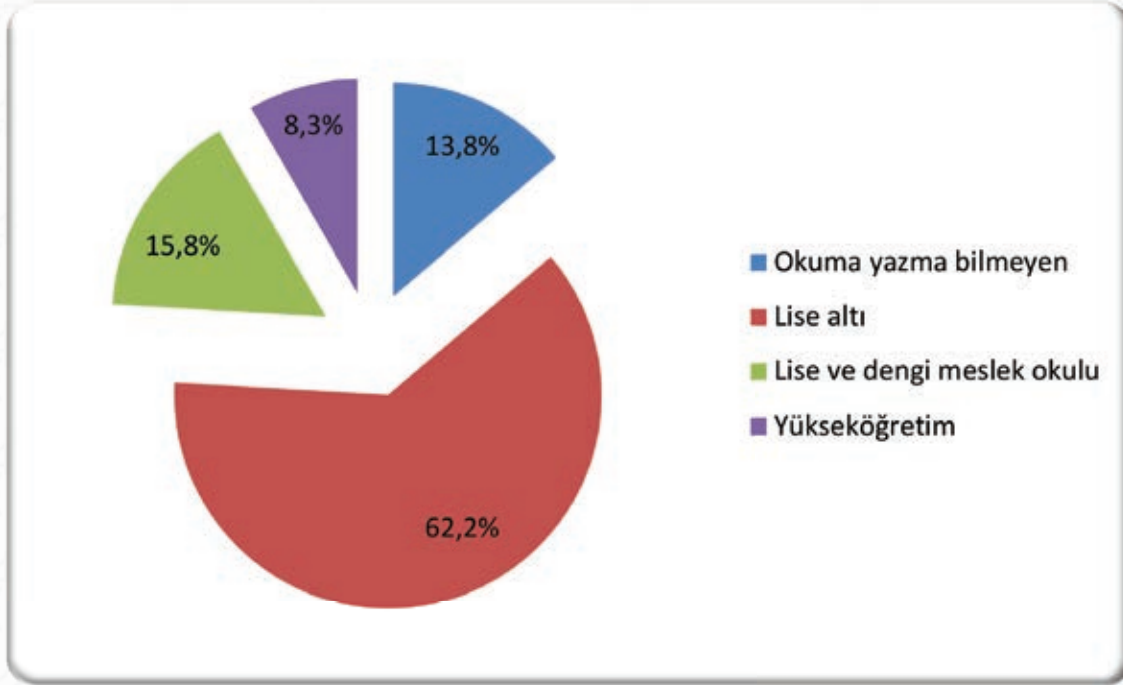
Kurumsal Olmayan Nüfus	2010				2011				2012			
	TR72		Türkiye		TR72		Türkiye		TR72		Türkiye	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	812	844	25.801	26.740	816	845	26.320	27.273	825	832	26.951	27.773
İşgücü	547	184	18.257	7.383	585	247	18.867	7.859	600	252	19.147	8.192
İstihdam edilenler	481	150	16.170	6.425	525	218	17.137	6.973	549	233	17.512	7.309
İşsiz	66	34	2.088	959	61	29	1.730	885	50	19	1.635	883
İşgücüne dahil olmayan nüfus	264	660	7.544	19.357	231	598	7.453	19.414	225	580	7.804	19.581

Kaynak: TÜİK

⁵ DPT, İşgücü Piyasası Özel İhtisas Komisyonu Raporu, 2007:30,31

Kurumsal olmayan nüfus içerisinde en yüksek % 62,2 oran ile lise altı mezunu kişiler yer almaktadır. En düşük oran ise % 8,3 ile yükseköğretim mezunları oluşturmaktadır.

Grafik 14. Eğitim Durumuna Göre Kurumsal Olmayan Nüfus Dağılımı, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012

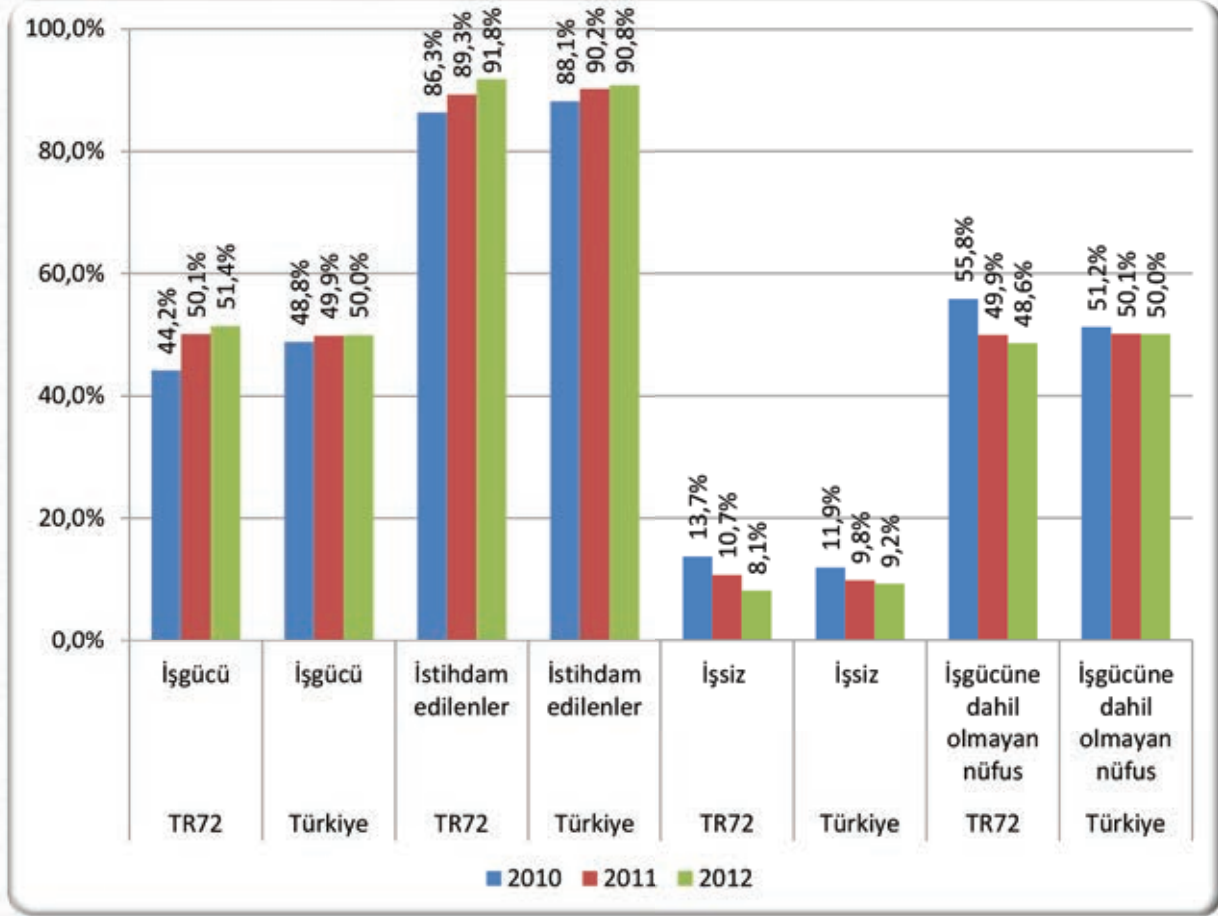
Kaynak: TÜİK

Kurumsal olmayan nüfusun yıllar itibarıyla işteki durumları incelendiğinde işgücü sayısı artmış, işgücüne dahil olmayan nüfus ise azalmıştır. TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat) bölgesinde 2012 yılı işgücü sayısı 852.000 kişi, işgücüne dahil olmayan sayısı ise 805.000 kişidir. Buna göre işgücü sayısı, işgücüne dahil olmayan nüfustan yüksektir. 2010 yılı incelendiğinde ise işgücüne dahil olmayanlar % 55,8 ile işgücünden daha yüksektir. 2012 yılında TR72 bölgesinde işgücü sayısının oranı % 51,4' dür. İşgücü oranını Türkiye geneli ile karşılaştıracak olursak; TR72 bölgesi Türkiye geneli ortalaması olan % 50' den 1,4 puan yüksektir.

İşgücündeki kişilerin, istihdam edilenler ile işsizlerin sayıları incelendiğinde ise 2012 yılında TR72 bölgesinde 852.000 kişi olan işgücündekilerin 782.000 kişisi istihdam edilip, 69.000 kişi ise işsizdir. İstihdam edilenlerin oranı % 91,8' dir. İstihdam edilenlerin oranını Türkiye geneline göre 1 puan yüksektir. İşsizlik oranları ise TR72 bölgesinde 2012 yılında % 8,2 olarak gerçekleşmiştir. 2010 ve 2011 yıllarına göre işsizlik oranı hızlı bir düşüş göstermiştir. 2010 yılında işsizlik oranı % 13,7, 2011 yılında ise % 10,7 olarak gerçekleşmiştir. İşsizlik oranı Türkiye geneli ile karşılaştırıldığında 2010 ve 2011 yıllarında TR72 bölgesi Türkiye ortalamasının üzerinde çıkmıştır. Fakat 2012 yılında ise işsizlik oranı Türkiye ortalamasından 1,1 puan daha düşüktür.

⁶ Rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Grafik 15. Kurumsal Olmayan Nüfusun Yıllara Göre İşteki Durumu, Türkiye, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), (2010-2012)

Kaynak: TÜİK

İşgücü

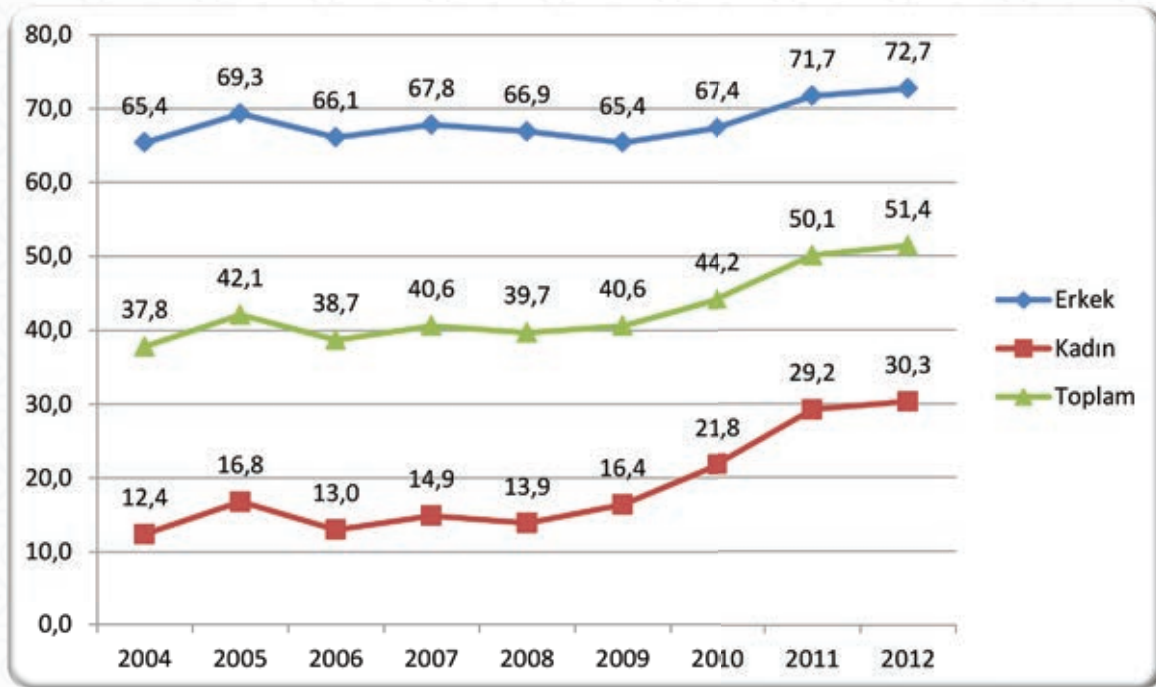
İşgücüne katılma oranının düşük olması; yüksek nüfus artış hızından, tarımsal istihdamın azalma eğilimi sonucu artan kente göçün özellikle kadınların işgücünden çekilmesine neden olmasından, yaşanan ekonomik krizlerden, ortalama eğitim süresinin uzamasından, yüksek işsizlik ortamında kişilerin, özellikle kadınların, iş bulmaktan ümitlerini kesip iş aramamalarından, erken emeklilik ve işgücünün eğitim seviyesinin düşüklüğünden kaynaklanmaktadır.

2011 yılı TÜİK tarafından yapılan araştırmaya göre Kayseri ilinde 15+ yaş grubunun işgücüne katılım oranı % 43,1 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye ortalaması olan % 47,5' un altında gerçekleşmiştir.

İşgücüne katılım oranı yıllar itibariyle yükseliş göstermektedir. Cinsiyetlere göre incelendiğinde erkek kadın yaklaşık aynı oranlarda değişim göstermektedirler. Fakat kadınların son yıllarda erkeklere göre işgücüne katılım oranları daha yüksektir. Grafik 16' de görüldüğü üzere işgücünde en yüksek katılım 2012 yılında gerçekleşmiştir.

2012 yılında işgücüne katılım oranı % 51,4 olmuştur. Türkiye geneli ile karşılaştıracak olursak; TR72 bölgesi Türkiye ortalaması olan % 50' den 1,4 puan daha yüksektir.

Grafik 16. Yıllar İtibariyle İşgücüne Katılım Oranı, (%), TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), (2004-2012)

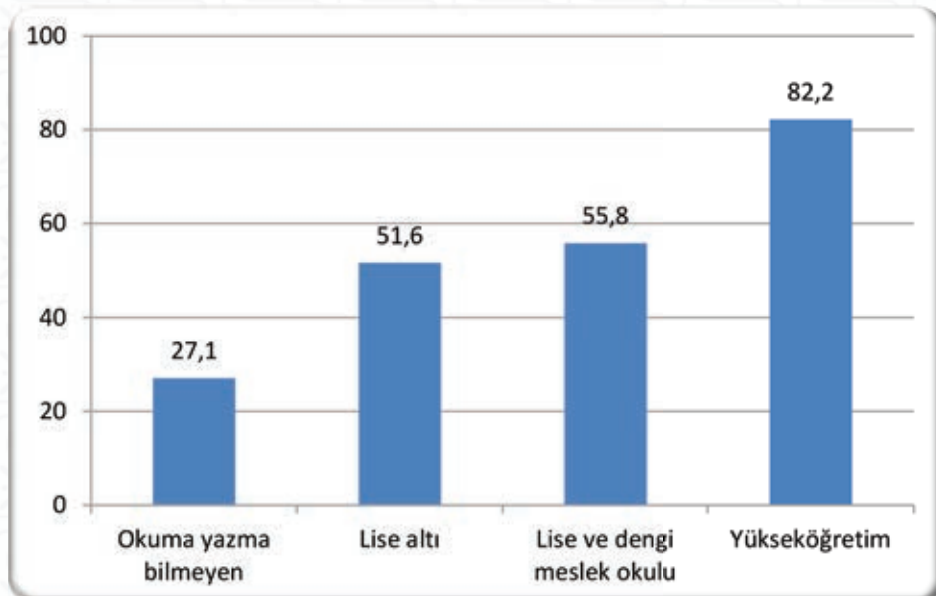

Kaynak: TÜİK

2012 yılında TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat) düzeyindeki yaş grubuna göre en yüksek işgücüne katılım oranı % 67,7 ile 25-34 yaş grubunda gerçekleşmiştir.

İşgücüne katılım oranları 25-34 yaş grubuna kadar yükselişe geçip, 25-34 yaş grubundan sonra ise tekrardan düşüşe geçmeye başlamıştır. Bu durum 25 yaşın altındaki yaş grupları için okullaşma oranlarının artması, eğitim süresinin uzamasından, 55 yaşından sonra ise emeklilikten dolayı işgücüne katılım oranı düşmekte olduğu tahmin edilmektedir.

Grafik 17. Eğitim Durumuna Göre İşgücüne Katılma Oranı, (%), TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012

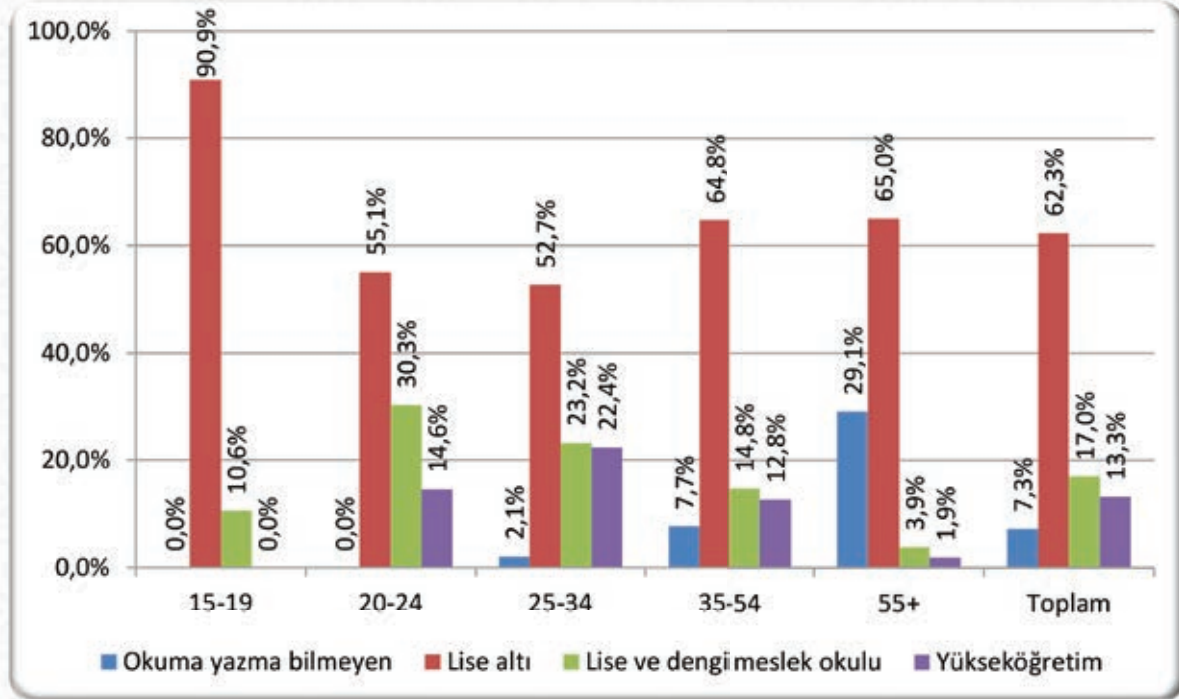

Kaynak: TÜİK

TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat) bölgesinin işgücüne katılım oranlarının eğitim seviyelerine göre dağılımında en yüksek orana yükseköğretim mezunlarının sahip olduğu görülmektedir. Eğitim seviyesi yükseldikçe işgücüne katılım oranı artmaktadır. Yükseköğretim mezunlarının işgücüne katılım oranı % 82,2' dir. En düşük orana sahip olan okuma yazma bilmeyenlerin oranı ise % 27,1' dir.

TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat) bölgesindeki işgücü durumu incelendiğinde her yaş grubunda lise altı eğitim durumunun oranı yüksektir. Lise ve dengi meslek okulu ile yükseköğretim mezunları ise en yüksek 25-34 yaş grubu arasında olduğu görülmektedir.

Grafik 18. Yaş Grubuna ve Eğitim Durumuna Göre İşgücü Oranları, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012

Kaynak: TÜİK

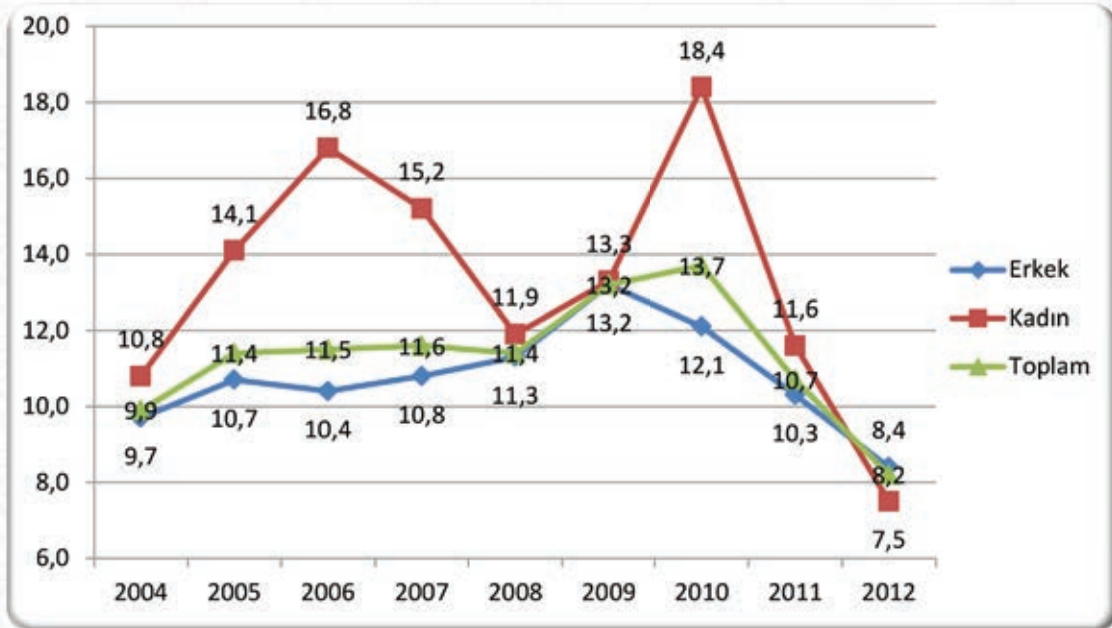
İşsiz

İşsizlik problemi, dünya devletleri için olduğu kadar Türkiye için de en önemli sorunlar arasında yer almaktadır. Gelişmişlik farkı gözetmeksizin hemen her ülke, işsizlik ve neden olduğu sosyal sorunlarla artık daha sık karşılaşmaktadır. İşsizliği etkileyen faktörlerin belirlenmesi ve bu faktörler kullanılarak işsizlik tahminleri yapılması, işsizlik sorununa çözüm için hazırlanacak politikaların geliştirilmesinde karar destek bilgisi oluşturulmasına yardımcı olacaktır.

İşsizlik oranları yıllar itibariyle incelendiğinde 2010 yılına kadar artış göstermiş, 2010 yılından sonra ise büyük oranda azalış göstermiştir. Kadınlarda, erkeklere göre daha çok inişli çıkışlı bir oran yaşanmıştır. 2012 yılına kadar TR72 bölgesinde kadınlarda işsizlik oranı daima erkeklerden yüksektir. Fakat 2012 yılında kadınlar erkek işsizlik oranı olan % 8,4' den 0,90 puan düşük olarak % 7,5 olmuştur.

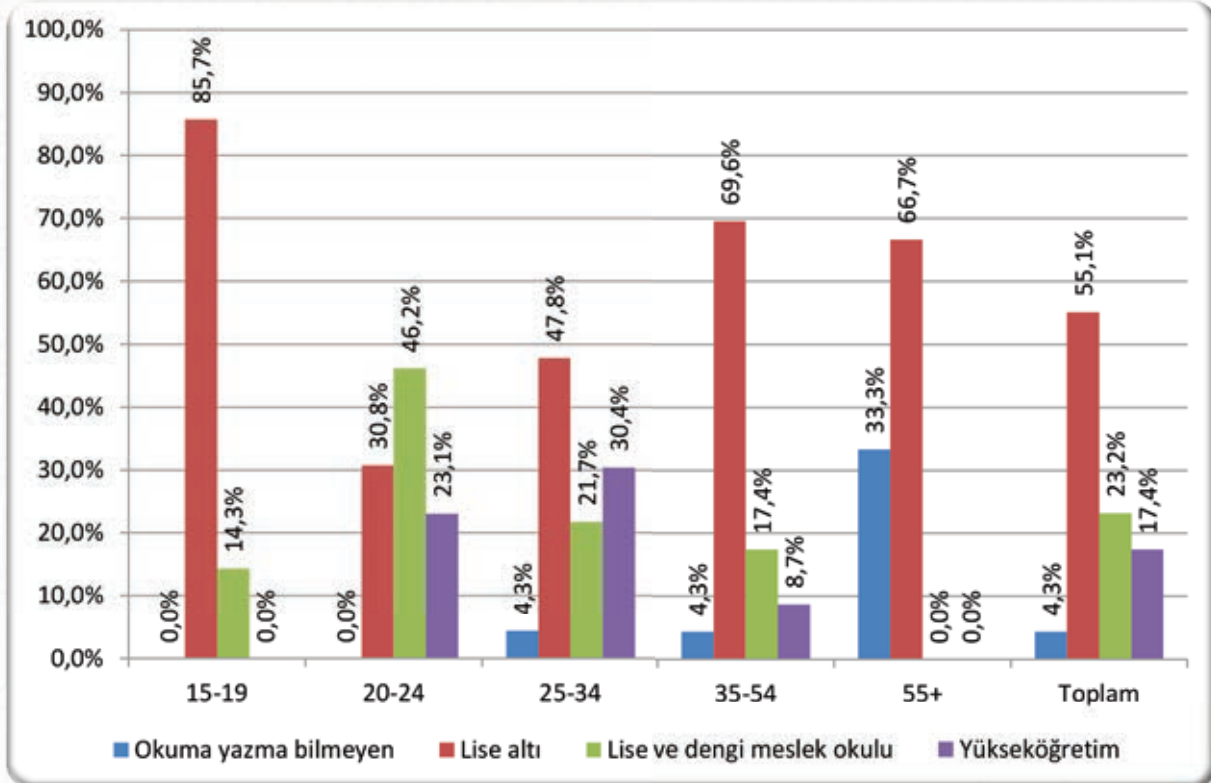
TR72 bölgesinde toplam işsizlik oranı ise 2012 yılında % 8,2 olarak gerçekleşmiştir. TR72 bölgesi toplam işsizlik oranının Türkiye ortalaması ile karşılaştırıldığında, Türkiye ortalaması olan % 9,2' den 1 puan düşüktür. Yıllar itibariyle cinsiyetlere göre işsizlik oranları aşağıdaki tabloda detaylı verilmiştir.

Grafik 19. Yıllar İtibariyle İşsizlik Oranı, (%), TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), (2004-2012)

Kaynak: TÜİK

Grafik 20. Yaş Grubuna ve Eğitim Durumuna Göre İşsizlerin Dağılımı, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012

Kaynak: TÜİK

TR72 bölgesinde işsizlerin toplam sayısı 69.000 kişidir. Bu sayının 50.000 kişisi erkek, 19.000 kişisini ise kadınlar oluşturmaktadır. İşsizlerin yaş ve eğitim durumları incelendiğinde 20-24 yaş grubu dışındaki bütün yaş gruplarında lise altı mezunlarının oranı en yüksektir. Lise altı mezunlarının yaş gruplarına göre oranlarının en düşük olduğu 25-34 yaş grubundaki oranı % 47,8' dir. En düşük oranı olduğu yaş grubunda bile hemen hemen yarısını oluşturmaktadır. Bu yaş grubunda yükseköğretimlilerin oranı % 30,4' dür. Bu oran ayrıca yükseköğretimlilerin en yüksek olduğu yaş grubudur. Okuma yazma bilmeyenlerin toplam işsizlerin içindeki oranı % 4,3' dür. Okuma yazma bilmeyenlerin oranının en yüksek olduğu % 33,3 ile 55+ yaş grubundadır.

Tablo 12. Son Çalışılan İktisadi Faaliyet Koluna ve Eğitim Durumuna Göre İşsizler⁷, Bin Kişi, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012

Eğitim Durumu	Tarım	Sanayi	Hizmet	8 yıldan Önce İşten Ayrılanlar	Daha Önce Çalışmamış Olanlar	Toplam
Okuma-yazma bilmeyen	1	1	1	0	0	3
Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen	1	1	1	0	0	3
İlkokul	1	11	5	1	1	19
Ortaokul veya dengi meslek okul	0	4	1	0	0	6
Genel lise	0	3	4	0	1	8
Lise dengi meslek okul	0	3	3	0	1	8
Yüksekokul veya fakülte	0	3	7	0	3	12
İlköğretim	0	4	3	0	2	10
Toplam	3	30	26	3	8	69

Kaynak: TÜİK

TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat) bölgesinde toplam işsiz olan 69.000 kişiden 8.000 kişi daha önce hiç çalışmamış, 3.000 kişi ise 8 yıldan önce işten ayrılmış ve daha sonra herhangi bir işe girmemiştir. Daha önce herhangi bir işte çalışıp sonra işsiz kalan 61.000 kişinin yarısından fazlası olan 30.000 kişi sanayi sektöründe çalışmıştır. 26.000 kişi hizmet sektörü, 3.000 kişi ise tarım sektöründe çalışmıştır. Sektörlerin oranlarına bakıldığında ise sanayi sektörü % 49,2, hizmet sektörü % 42,6 ve tarım sektörü % 4,9' dur.

Toplam işsizlerin eğitim durumları incelendiğinde ise % 27,5 ile en yüksek orana sahip ilkokul mezunlarıdır. İkinci sırada % 17,4 ile yüksekokul veya fakülte mezunları, üçüncü sırada ise % 14,5 ile ilköğretim mezunları gelmektedir. Daha önce herhangi bir işte çalışıp sonra işsiz kalan ilkokul ve ilköğretim mezunlarının en çok sanayi sektöründe çalıştıkları görülmektedir.

Genel lise ile yüksekokul veya fakülte mezunları ise hizmet sektöründe çalışmışlardır. Tarım sektöründe çalışırken işsiz kalan kişilerin eğitim durumlarına bakıldığı zaman okuma yazma bilmeyen, okuma yazma bilen fakat herhangi bir okul bitirmeyen ve ilkokul mezunlarından oluştuğu görülmektedir.

⁷Rakamlar yuvarlamalardan dolayı toplamı vermeyebilir.

Tablo 13. İş Arama Süresine ve Cinsiyete Göre İşsizler⁸, Bin Kişi, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012

	1 yıldan az	1 yıl ve daha çok	İş bulmuş başlamak için bekleyen	Toplam
Erkek	41	9	1	50
Kadın	10	9	0	19
Toplam	51	18	1	69

Kaynak: TÜİK

İş arama süreleri incelendiğinde toplam işsizlerin % 72,5' unu erkek, % 27,5' unu ise kadınlar oluşturmaktadır. Erkeklerin % 82' si 1 yıldan az, % 18' i 1 yıl ve daha çok işsiz kalmıştır. Bu oran da bize işsiz kalanların büyük çoğunluğu 1 yıl içerisinde başka bir işe girdiklerini göstermektedir.

Kadınların ise oranları birbirine yakındır. 1 yıldan az iş arayanların oranı % 52,6, 1 yıl ve daha çok iş arayanların oranı % 47,4' dür.

Tablo 14. İş Arama Süresine, Eğitim Durumuna ve Cinsiyete Göre İşsizler⁹, Bin Kişi, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012

Eğitim Durumu	1 yıl yıldan az	1 yıl ve daha çok	İş bulmuş başlamak için bekleyen	Toplam
Erkek				
Okuma yazma bilmeyen	2	0	0	3
Lise altı	27	4	0	32
Lise ve dengi meslek okulu	7	2	0	9
Yükseköğretim	4	2	0	7
Toplam	41	9	1	50
Kadın				
Okuma yazma bilmeyen	0	0	0	0
Lise altı	3	3	0	6
Lise ve dengi meslek okulu	4	3	0	7
Yükseköğretim	2	3	0	5
Toplam	10	9	0	19
Toplam				
Okuma yazma bilmeyen	2	0	0	3
Lise altı	31	7	0	38
Lise ve dengi meslek okulu	12	4	0	16
Yükseköğretim	6	6	0	12
Toplam	51	18	1	69

Kaynak: TÜİK

Yukarıda erkek ve kadınların iş arama sürelerine göre sayıları verilmişti. Erkek ve kadınların eğitim durumlarına göre sayıları incelendiğinde ise 38.000 işsizın eğitim durumu lise altıdır. Bunların 32.000'

⁸ Rakamlar yuvarlamalardan dolayı toplamı vermeyebilir.

⁹ Rakamlar yuvarlamalardan dolayı toplamı vermeyebilir.

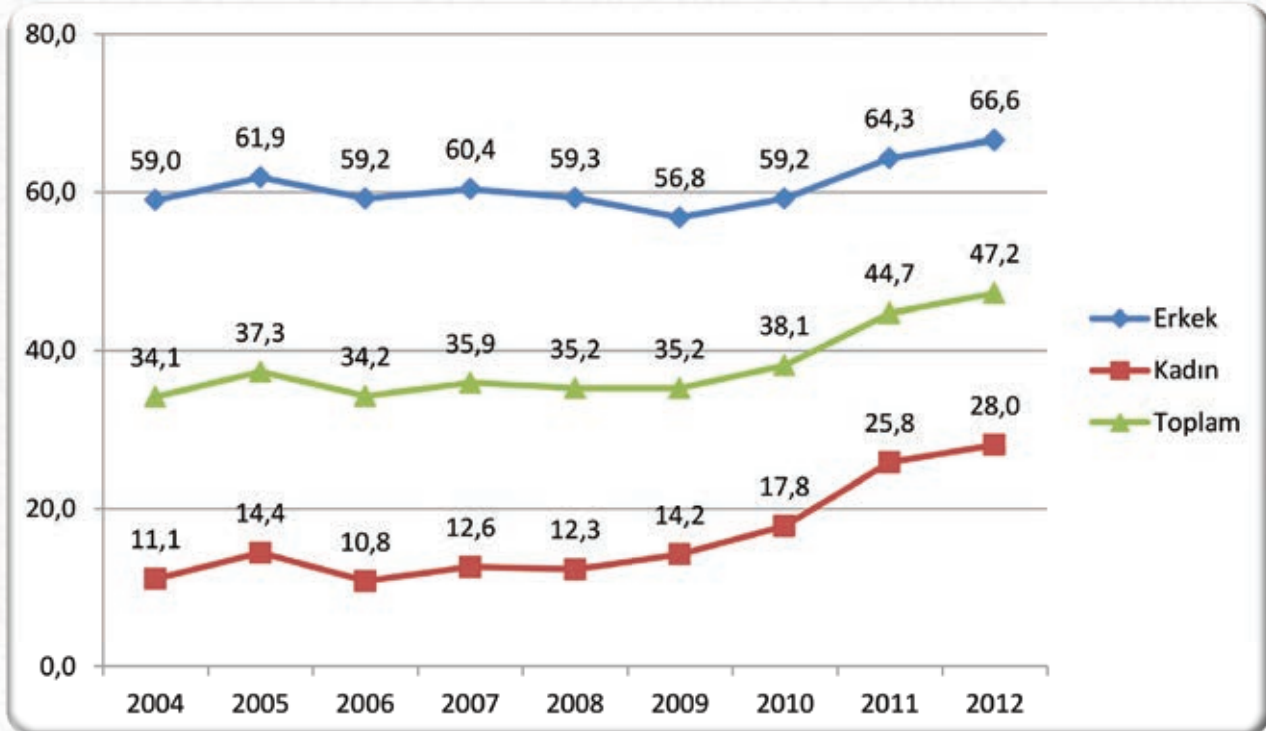
ini erkekler, 6.000' ini ise kadınlar oluşturmaktadır. Erkeklerde eğitim durumuna göre en çok işsiz lise altı, kadınlarda ise lise ve dengi meslek okulu mezunlarıdır. Erkeklerde lise altı mezunlarının sayısı 32.000, lise ve dengi meslek okulu mezunlarının sayısı 9.000, yükseköğretim mezunlarının sayısı 7.000 ve okuma yazma bilmeyenlerin sayısı 3.000 kişidir. Kadınlarda ise lise ve dengi meslek okulu mezunlarının sayısı 7.000, lise altı mezunlarının sayısı 6.000 ve yükseköğretim mezunlarının sayısı 5.000 kişidir. Toplamda bakıldığında lise mezunları 38.000, lise ve dengi meslek okulu mezunları 16.000, yükseköğretim mezunları 12.000 ve okuma bilmeyenlerin sayısı 3.000 kişidir.

İstihdam

İşgücü piyasasında istihdam oranı düşüktür. İstihdam oranının düşük olmasının temel nedenleri, ekonmik istikrarsızlık, yatırımların yetersizliği, işgücü piyasasının kurumsallaşamaması, tarımdan gelen niteliksiz işgücüne yeterli iş imkânlarının yaratılamaması, çalışma çağı nüfus artış hızının toplam nüfus artış hızından fazla olması, işgücünün niteliğinin ekonominin ihtiyaçlarına cevap verememesi, işgücü piyasası ile eğitim sistemi arasındaki ilişkinin kurulamaması, işgücü piyasası esnekliğinin sağlanamaması ve girişimciliğin yeterince desteklenememesidir.¹⁰

İstihdam oranına bakıldığında da kadınların erkeklerin bir hayli gerisinde kaldığı görülmektedir. Kadınlar kırsal yerlerde kentsel yerlere oranla daha fazla istihdam edilmektedir. Bunun nedeni ise kırdaki kadınların büyük çoğunluğunun ücretsiz aile işçisi konumunda istihdamda görünürken, kente göç ettiklerinde düşük nitelikleri ve geleneksel yapı nedeniyle istihdam dışında kalmalarıdır.

Grafik 21. Yıllar İtibariyle İstihdam Oranı, (%), TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), (2004-2012)

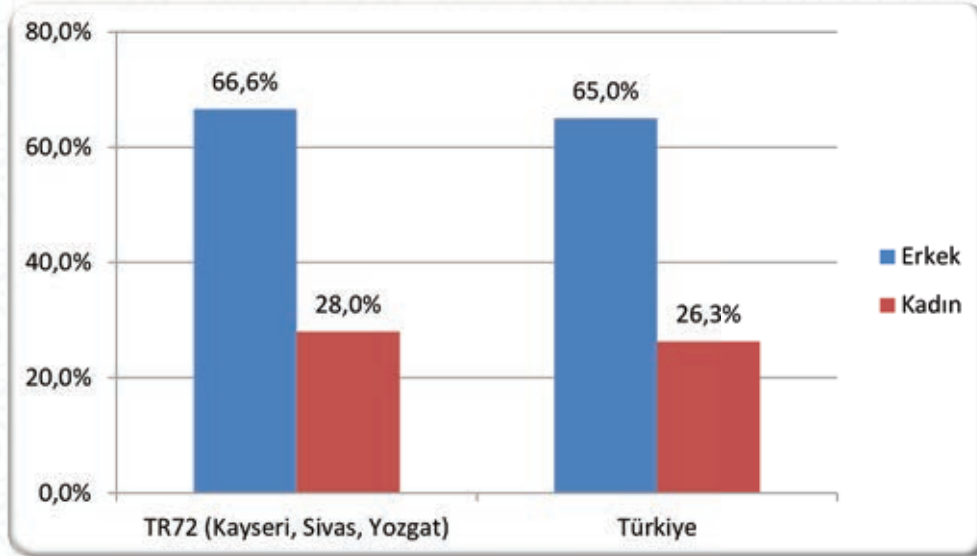

Kaynak: TÜİK

¹⁰ DPT, İşgücü Piyasası Özel İhtisas Komisyonu Raporu, 2007:34

TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat) bölgesinde istihdam oranı % 47,2' dir. Çalışma çağındaki her 100 erkekten 66' sı ile çalışma çağındaki her 100 kadından 28' i çalışmaktadır. TR 72 bölgesi, Türkiye ortalamasına göre erkek istihdamı oranı olan % 65' den 1 puan, kadın istihdamı oranı olan % 26,3' den 1,7 puan yüksektir.

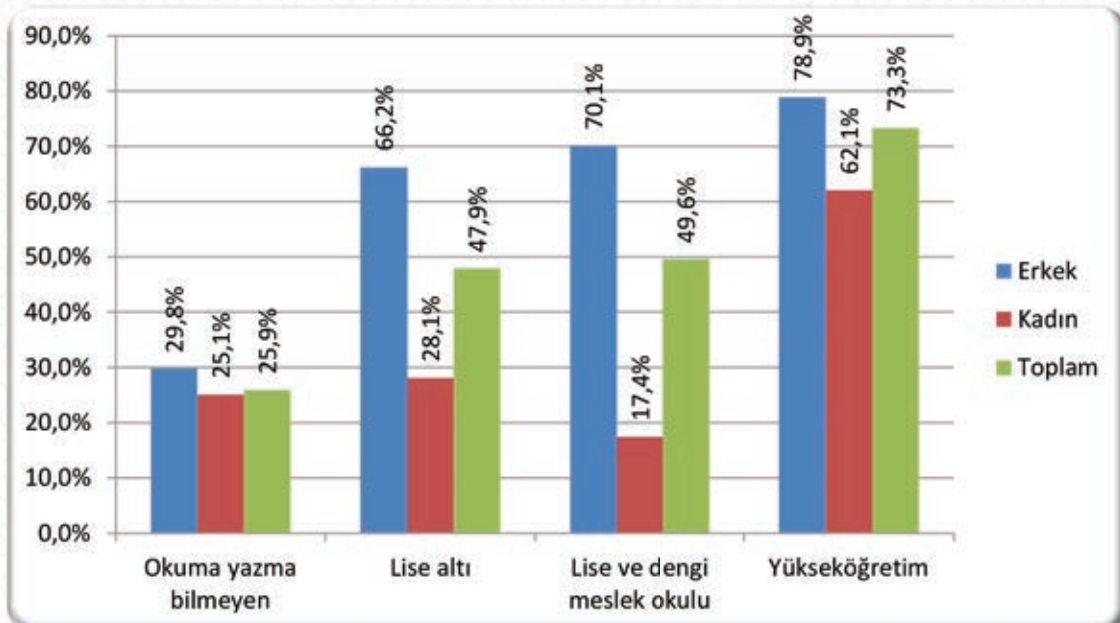
Grafik 22. Cinsiyete Göre İstihdam Oranı, Türkiye, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012

Kaynak: TÜİK

Eğitim seviyesi ile istihdam arasında pozitif bir ilişki vardır. Eğitim seviyesi yükseldikçe istihdam oranları bölgede de yükselmektedir. Eğitim düzeyi ve istihdam arasındaki pozitif ilişki özellikle kadınlarda daha belirgindir.

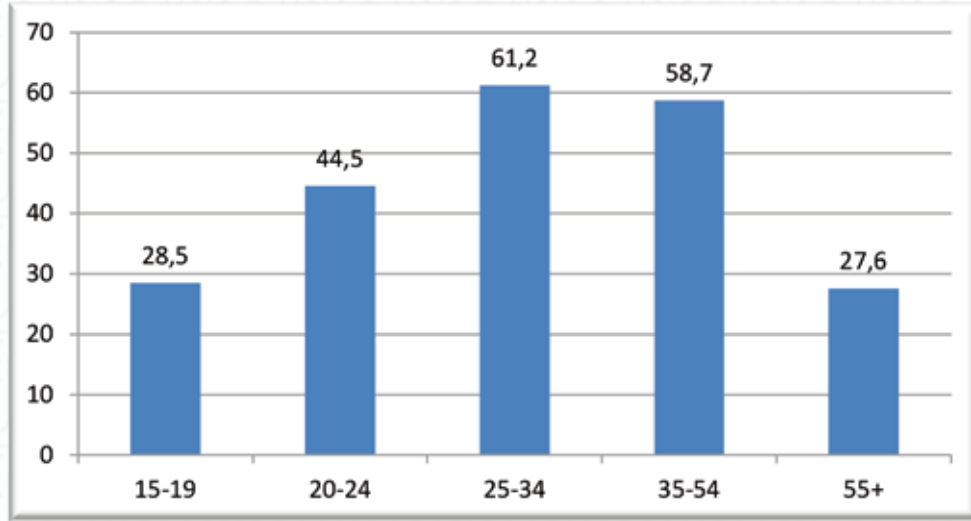
Grafik 23. Eğitim Durumuna ve Cinsiyetlere Göre İstihdam Oranı, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012

Kaynak: TÜİK

Okuryazar olmayanlarda % 25,9 olan istihdam oranı, lise altı eğitimlilerde % 47,9' a, lise ve dengi okul mezunlarında % 49,6' ya ve yüksek okul mezunlarında % 73,3' e yükselmektedir. Kadınlarda lise altı eğitimlilerde % 28,1 olan istihdam oranı 34 puan artarak yüksek eğitimlilerde % 62,1 'e, erkeklerde 12,7 puan artarak % 66,2'den % 78,9' a yükselmektedir.

Grafik 24. Yaş Gruplarına Göre İstihdam Oranı, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012

Kaynak: TÜİK

En yüksek istihdam oranı % 61,2 ile 25-34 yaş gruplarındadır. Bu yaş gurubunu ikinci sırada 35-54 yaş grubu, üçüncü sırada ise 20-24 yaş grubu izlemektedir.

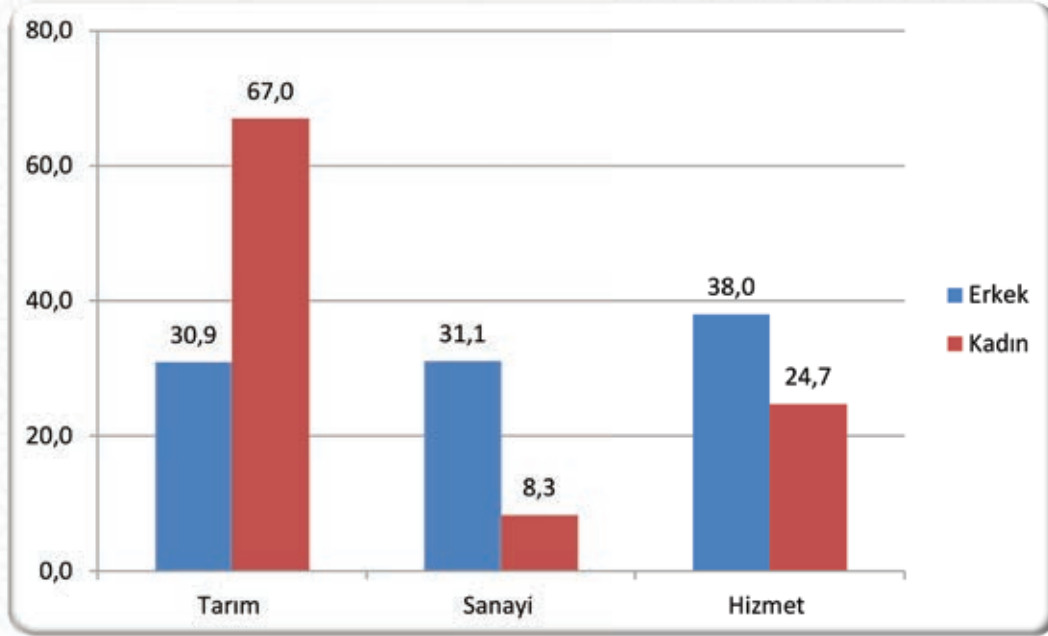
Tablo 15. İstihdam Edilenlerin Yıllar ve Cinsiyete Göre İktisadi Faaliyet Kolları, Bin Kişi, Türkiye, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), (2010-2012)

Yıllar	TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat)						Türkiye					
	Tarım		Sanayi		Hizmet		Tarım		Sanayi		Hizmet	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
2010	102	84	151	18	228	49	2.959	2.724	4.905	1.022	8.305	2.679
2011	155	143	170	22	200	53	3.199	2.944	5.322	1.057	8.616	2.972
2012	170	156	171	19	209	58	3.225	2.872	5.372	1.088	8.915	3.349

Kaynak: TÜİK

Yıllar itibariyle sanayi sektöründe aşırı bir dalgalanma olmamış, hizmet sektörü düşüş yaşamış, tarım sektörü ise artışa geçmiştir. Tarım ve hizmet sektörü birbirleriyle ters orantılı artış ve azalış yaşamıştır. Buda bize hizmet sektöründe çalışanların tarım sektörüne kaydığını vermektedir. Hizmet sektörü 2006 yılına kadar artış yaşamış, tarım sektörü ise azalış yaşamıştır. 2006 yılından sonra ise tam tersi hizmet sektörü gerilerken tarım sektörü artmıştır. Sektörlerde çalışanların cinsiyete göre incelendiğinde ise 2012 yılında TR72 bölgesinde istihdam edilen erkeklerin % 38' i hizmet sektöründe, % 31,1' i sanayi sektöründe ve % 30,9' u tarım sektöründe çalışmaktadır.

Grafik 25. İstihdam Edilenlerin Cinsiyete Göre İktisadi Faaliyet Kolları, (%), (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012

Kaynak: TÜİK

Cinsiyete göre incelendiğinde TR72 bölgesinde hizmet sektöründe çalışan kadınların sayısı sürekli artmıştır. Erkeklerde ise 2011 yılında azalış, 2012 yılında ise artış yaşanmıştır. Sanayi sektörüne bakıldığında zaman cinsiyete göre hizmet sektörünün tam tersi olarak erkek çalışan sayısında sürekli artış olmuş, kadınlarda ise 2011 yılında artış, 2012 yılında ise azalış yaşanmıştır. Tarım sektöründe ise hem erkek hemde kadın çalışan sayılarında sürekli artış yaşanmıştır.

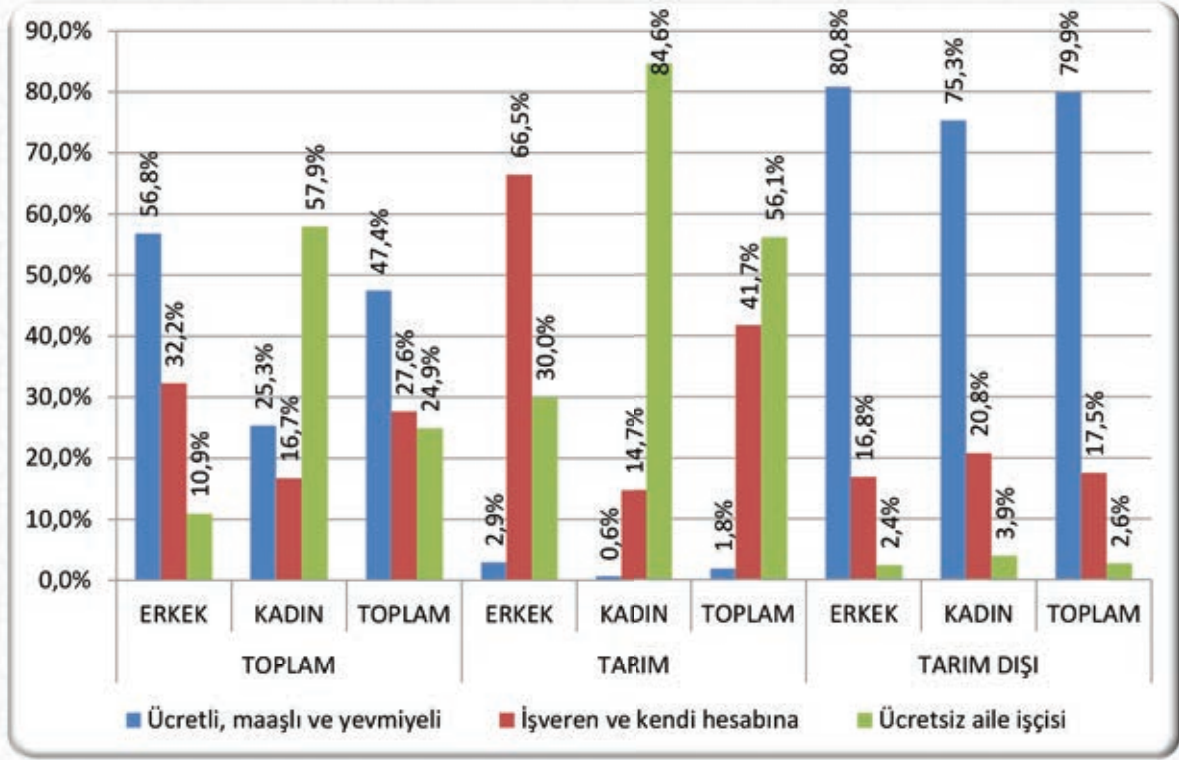
TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat) bölgesinde toplam çalışan 782 bin kişinin % 47,4' ünü ücretli, maaşlı ve yevmiyeli, % 27,6' sını işveren ve kendi hesabına çalışanlar ve % 24,9' unu ise ücretsiz aile işçisi oluşturmaktadır.

Tablo 16. İstihdam Edilenlerin Yıllar ve Cinsiyete Göre İşteki Durumu, Bin Kişi, Türkiye, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), (2010-2012)

Yıllar	TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat)						Türkiye					
	Ücretli, maaşlı ve yevmiyeli		İşveren ve kendi hesabına		Ücretsiz aile işçisi		Ücretli, maaşlı ve yevmiyeli		İşveren ve kendi hesabına		Ücretsiz aile işçisi	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
2010	298	55	150	25	33	71	10.502	3.260	4.845	905	823	2.260
2011	304	58	169	32	52	128	11.277	3.599	5.028	902	832	2.472
2012	312	59	177	39	60	135	11.652	3.967	5.051	882	808	2.460

Kaynak: TÜİK

Grafik 26. İstihdam Edilenlerin Cinsiyete Göre İşteki Durumu, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012

Kaynak: TÜİK

Cinsiyete göre erkek istihdamında ücretli, maaşlı ve yevmiyeli, kadın istihdamında ise ücretsiz aile işçisinin büyük pay sahibi olduğu görülmektedir. Kadın istihdamının % 57,9' unu ücretsiz aile işçisi oluşturmaktadır. Tarım sektöründe kadın istihdamının % 84,6' sı ücretsiz aile işçisi olarak çalışmaktadır.

Tarım dışında ise bu oran tam tersi % 3,9 olarak gerçekleşmiştir. Buda kadınların ücretsiz aile işçisi olarak tarımda çalıştıklarını göstermektedir. Erkeklerde tarımda çalışanların % 65,5' i işveren ve kendi hesabına çalışanlardan, tarım dışında çalışanların ise % 80,8' i ücretli, maaşlı ve yevmiyeli olarak çalışanlardan oluşmaktadır.

Tarım dışına bakıldığında erkek ve kadınların işteki durumlarına göre oranlarının birbiriyle yakın olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum bize tarımda erkeklerin işveren ve kendi hesabına çalıştığını, kadınların ise tarımda ücretsiz aile işçi olarak çalıştığı göstermektedir.

İstihdam ve eğitim arasında etkin bir ilişki bulunmamaktadır. Bu durum işgücü arz ve talebi dengesizliğine ve dolayısıyla işsizliğe yol açmaktadır. Ekonominin ihtiyaç duyduğu alanlarda ara eleman temininde zorluklar yaşanmaktadır. Bununla birlikte en yüksek işsizlik oranları mesleki eğitim mezunları arasında görülmektedir. Bunun nedenleri, mesleki eğitimin işgücü piyasasının ihtiyaçları doğrultusunda verilmemesi ve işverenlerin talep ettikleri nitelikte işgücü bulamamasıdır. Ayrıca işverenler talep ettikleri işgücü niteliklerini işgücü piyasasına tam olarak yansıtamamaktadır.

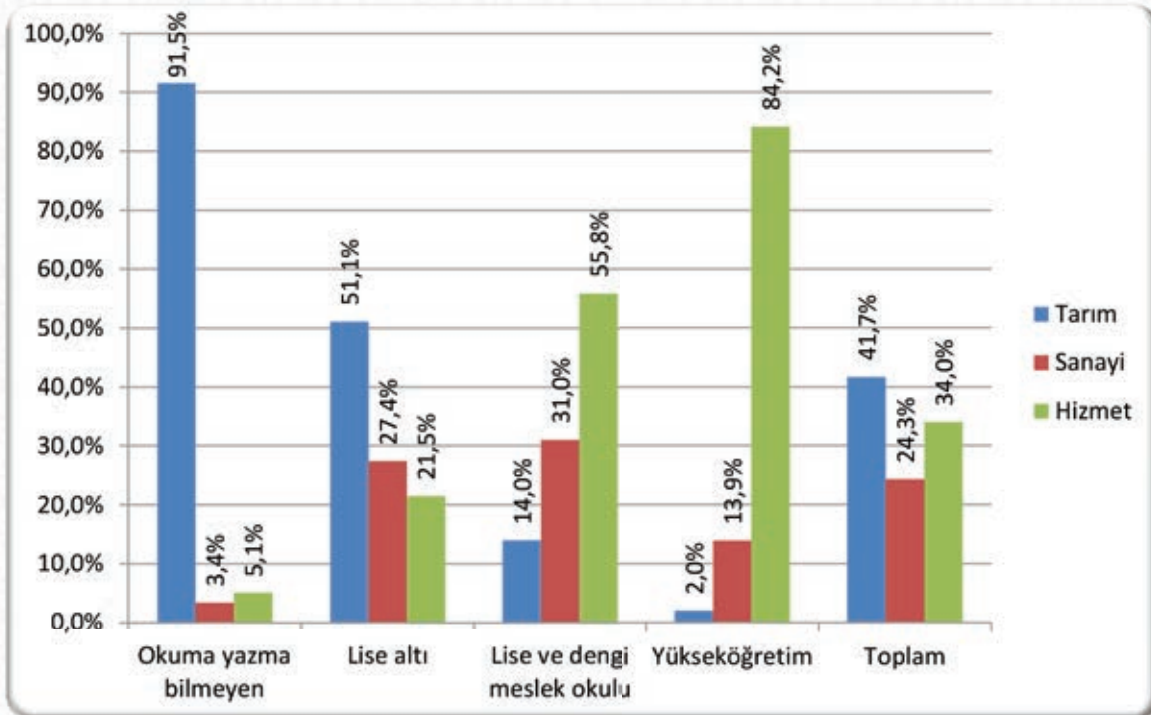
Tablo 17. Eğitim Durumuna Ve İktisadi Faaliyet Koluna Göre İstihdam Edilenler, Bin Kişi, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012

	Okuma yazma bilmeyen	Lise altı	Lise ve dengi meslek okulu	Yükseköğretim	Toplam
Tarım	54	252	18	2	326
Sanayi	2	135	40	14	190
Hizmet	3	106	72	85	266
Toplam	59	493	129	101	782

Kaynak: TÜİK

Bölgede düşük eğitim seviyesinde olanlar ağırlıklı olarak tarım sektöründe çalışmaktadır. Okuma yazma bilmeyenlerin neredeyse tamamı (% 91,5) tarım sektöründe çalışırken, lise altı eğitimlilerin de % 51,1' i tarım sektöründe çalışmaktadır. Buna karşın lise ve yüksek eğitimlilerin tercih ettikleri sektör hizmetler sektörüdür. Lise eğitimlilerin % 55,8'i, yüksek eğitimlilerin de % 84,2' si hizmetler sektöründe çalışmaktadır. Toplamda faaliyet kollarına bakıldığında ise Tarım % 41,7, Hizmet % 34 ve Sanayi % 24,3' dür.

Grafik 27. Eğitim Durumuna ve İktisadi Faaliyet Koluna Göre İstihdam Oranları, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012

Kaynak: TÜİK

Kayıtdışı İstihdam

Kayıtdışı istihdamın nedenleri arasında hızla artan nüfus, tarım kesiminin istihdam içerisindeki payının yüksekliği, göç, kentleşme, gelirin adaletsiz dağılımı, yoksulluk, yüksek işsizlik, düşük eğitim seviyesi ve buna bağlı olarak bilgi ve bilinç eksikliği, sanayinin yapısı ve düşük rekabet gücü, vergi oranlarının yüksek olması ve vergilerin adil toplanamaması, işgücü maliyetlerinin yüksekliği, erken emeklilik ve

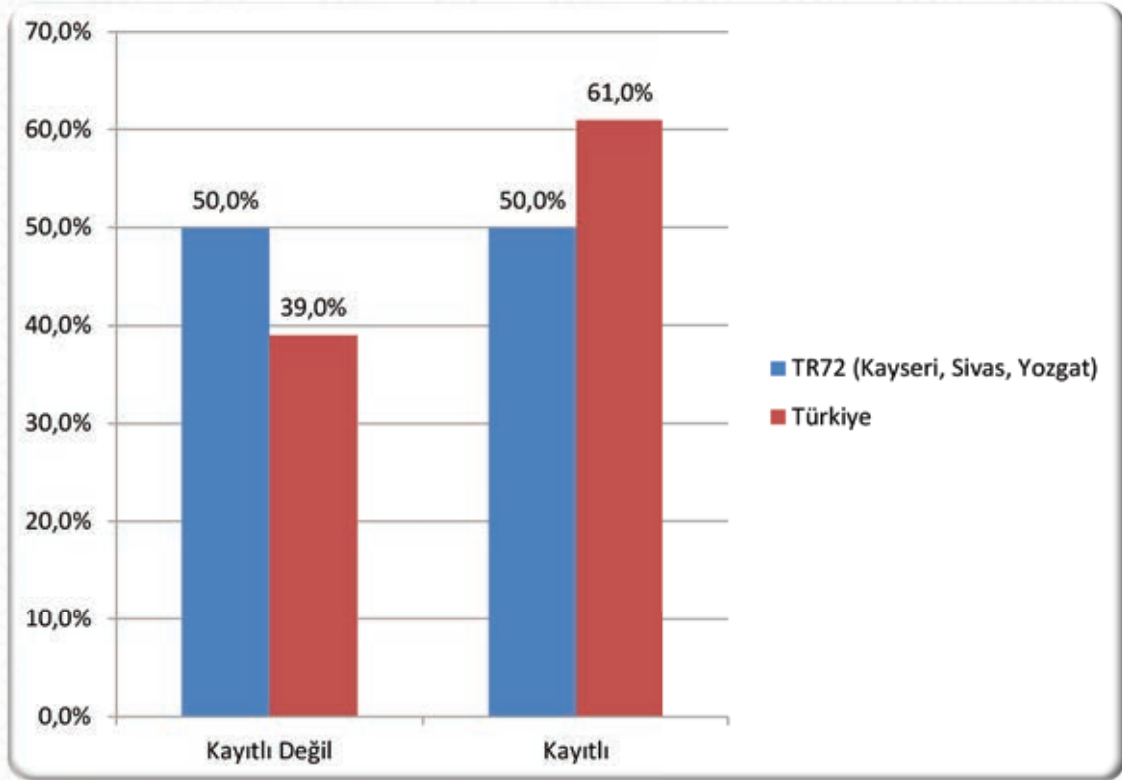
isteğe bağlı sigorta uygulaması gibi sosyal güvenlik uygulamaları, sosyal güvenlik kurumları hizmetlerinden hoşnutsuzluk, kurumlar arasında koordinasyon ve işbirliği eksikliği sayılabilir. Kayıt dışı istihdamın bir boyutunu da yabancı kaçak işçilik oluşturmaktadır. Yabancı kaçak işçilik olgusu, ülkemizin çevresindeki ülkelerde yaşanan kapsamlı ekonomik, siyasal ve toplumsal değişme süreçleri ile küreselleşme olarak algıladığımız sürecin karmaşık etkilerinin sonucu ortaya çıkmıştır.

Yabancı kaçak işçiler, ülkemiz işçilerine göre daha düşük ücretlerle, daha kötü çalışma koşullarıyla ve çok daha yoğun bir tempoda çalışmayı kabullenmektedirler. Yabancı kaçak işçilik, hakkında net ve yeterli bilgiler bulunmadığından, büyüklüğü hakkında kesin bir fikre sahip olunmayan ancak tahminlerde bulunulan bir olgu niteliğindedir.

Kayıt dışı istihdamın bir başka boyutunda ise çalışan çocuklar yer almaktadır. Yetişme çağına, okula devam etmesi gerekli çocukların sağlıklı koşullarda, yaşlarına uygun olmayan işlerde kayıtdışı istihdam edilmeleri önemli bir problemdir.¹¹

TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat) bölge istihdamının % 50' si kayıtlı, % 50' si kayıtdışıdır. Türkiye genelinde ise kayıtdışı istihdam oranı % 39 olarak gerçekleşmiştir. Kayseri ilinin de bulunduğu TR72 bölgesi kayıtlılıkta Türkiye ortalamasının altındadır.

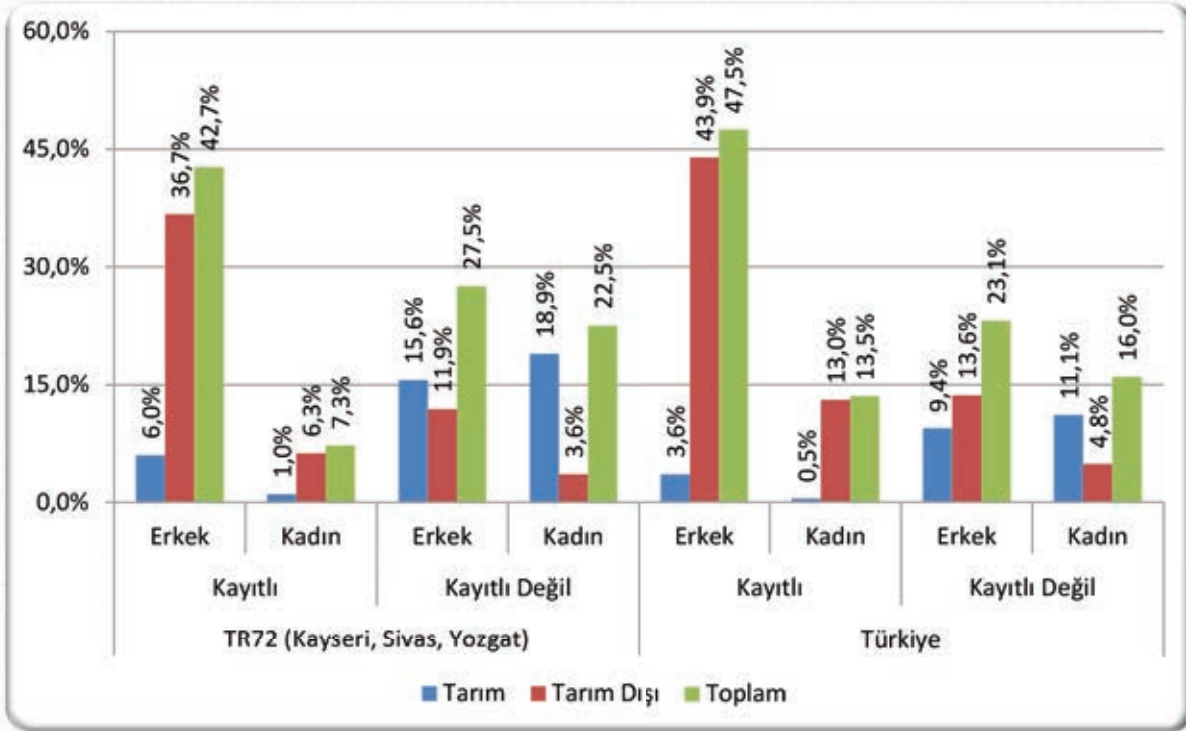
Grafik 28. Sosyal Güvenliğe Kayıtlılığa Göre İstihdam Edilenler, Türkiye, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012

Kaynak: TÜİK

¹¹ DPT, İşgücü Piyasası Özel İhtisas Komisyonu Raporu, 2007:47,48

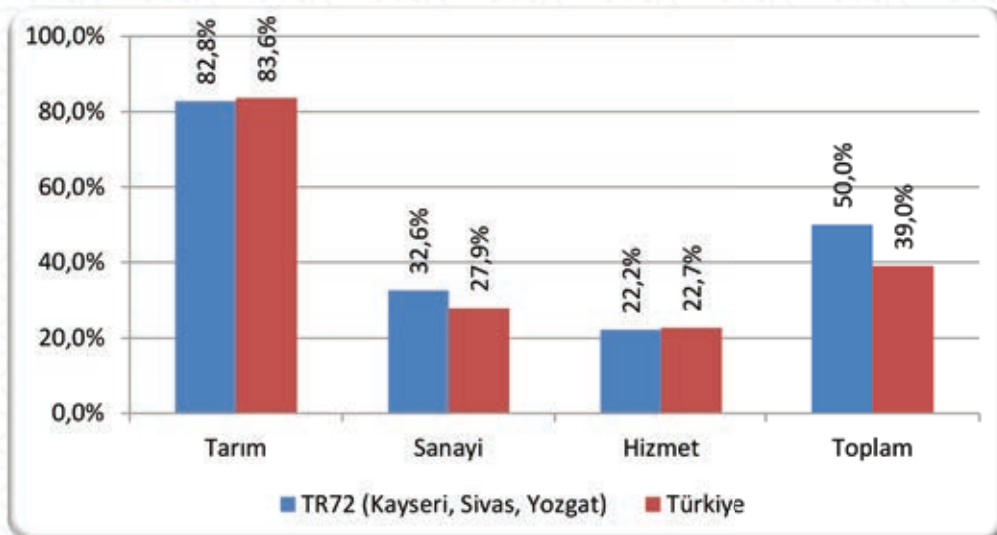
Grafik 29. Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılığa, Cinsiyete ve Tarım - Tarım Dışı İstihdama Göre İstihdam Edilenler, Türkiye, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012

Kaynak: TÜİK

TR72 bölgesinde istihdam edilenlerin oranı, Türkiye geneli ile karşılaştırıldığında sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılıkta Türkiye ortalamasının altındadır. TR72 bölgesinde kayıtlı istihdam edilen erkeklerin % 36,7' si tarım dışında, % 6 tarımda çalışmaktadır. Erkeklerin % 11,9' u tarım dışı, % 15' i tarımda kayıtlı olmadan çalışmaktadır. Kadınlarda ise % 6,3' ü tarım dışı, % 1' i tarım sektöründe kayıtlı, % 3,6' sı tarım dışı, % 18,9' u tarım sektöründe kayıtsız çalışmaktadır.

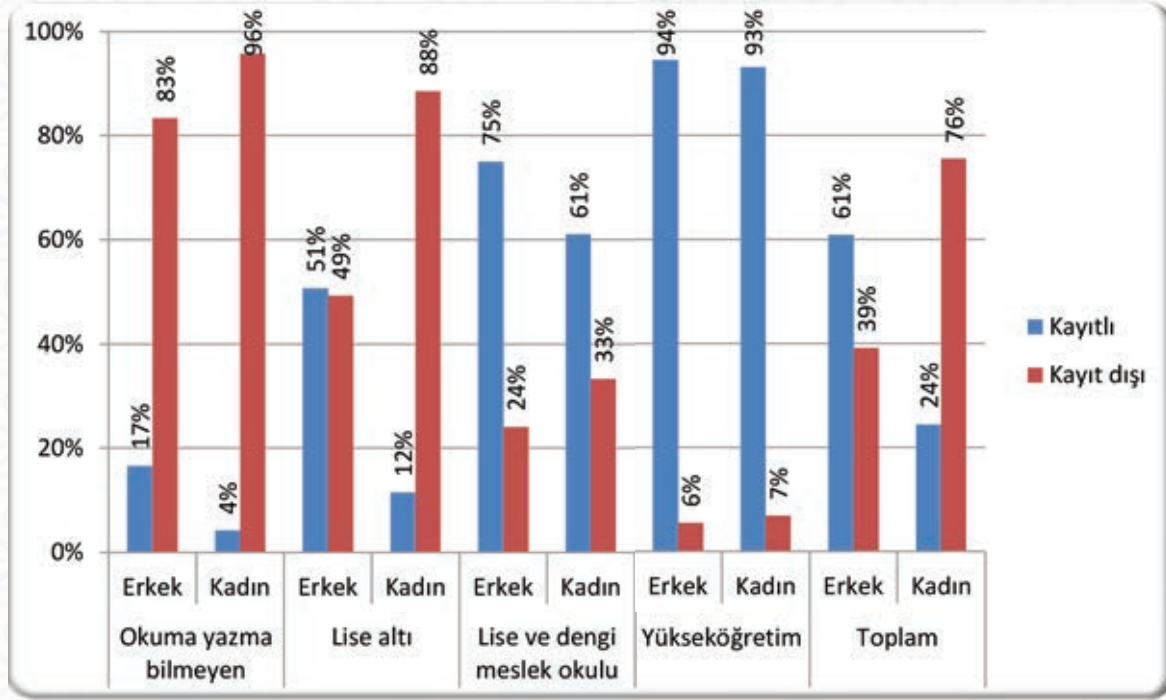
Grafik 30. İktisadi Faaliyet Koluna Göre Kayıtdışı İstihdam Edilenler, Türkiye, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012

Kaynak: TÜİK

Bölgede kayıtdışılığın en fazla olduğu sektör tarım sektörüdür. Tarım sektöründe % 82,8 kayıtdışı, % 17,2 kayıtlı olarak çalışmaktadır. Kayıtdışılığın en az olduğu sektör ise hizmet sektöründedir. Hizmet sektöründe çalışanların % 22,2' si kayıtsız, % 77,8' i kayıtlıdır. Kayıtdışılıkta sektörler göre bölge ile Türkiye karşılaştırılacak olursa hizmet sektörü dışındaki sektörlerde bölge Türkiye ortalamasının üzerindedir. Hizmet sektörü ise Türkiye ortalamasından 0,5 puan daha düşüktür.

Grafik 31. Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılığa, Eğitim Durumuna ve Cinsiyete Göre İstihdam Edilenler, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012

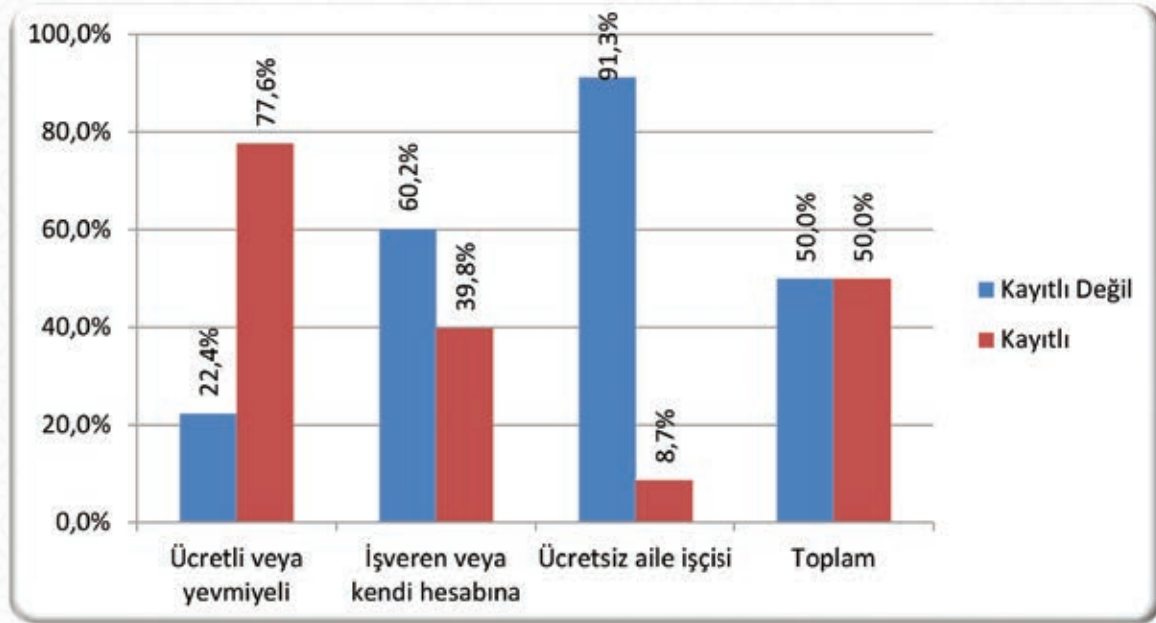
Kaynak: TÜİK

Kayıtdışılık ile eğitim arasında ters orantı vardır. Eğitim oranı yükseldikçe kayıtdışı çalışma azalmaktadır. Kayıtdışılıkta özellikle cinsiyetler arasında da büyük farklılıklar vardır. Erkeklerde % 39 olan kayıtdışı çalışma oranı, kadınlarda % 76' dır. TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat) bölgesinde eğitim durumuna göre kayıtdışılıkta en yüksek okuma yazma bilmeyenlerden oluşmaktadır.

Okuma yazma bilmeyenlerin cinsiyete göre dağılımına bakıldığında kadınların erkeklere göre daha yüksek kayıtdışı çalıştıkları görülmektedir. Hemen hemen her eğitim grubunda kadın erkek kayıtlılık oranları birbirlerine yakın oranlarda olurken sadece lise altı mezunlarında erkeklerde kayıtlı ve kayıt dışı çalışma oranları aynı oranlarda olurken kadınlarda hala kayıtdışı oran yüksektir. Kadınların kayıtlılıkta her eğitim durumunda erkeklere göre düşüktür.

Kayıtdışılıkta işteki durumuna göre istihdam edilenler incelendiğinde ise en düşük kayıtdışı istihdam oranı ücretli veya yevmiyeli olarak çalışanlardır. Ücretli veya yevmiyeli çalışanların % 22,4' ü kayıtdışı istihdam edilmektedir. En yüksek kayıtdışı istihdam oranı ise ücretsiz aile işçileridir. Ücretsiz aile işçilerinin kayıtdışı çalışma oranı % 91,3' dür. İşveren veya kendi hesabına çalışanların ise % 60,2' si kayıtdışı çalışmaktadır.

Grafik 32. Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılığa ve İşteki Durumuna Göre İstihdam Edilenler, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012

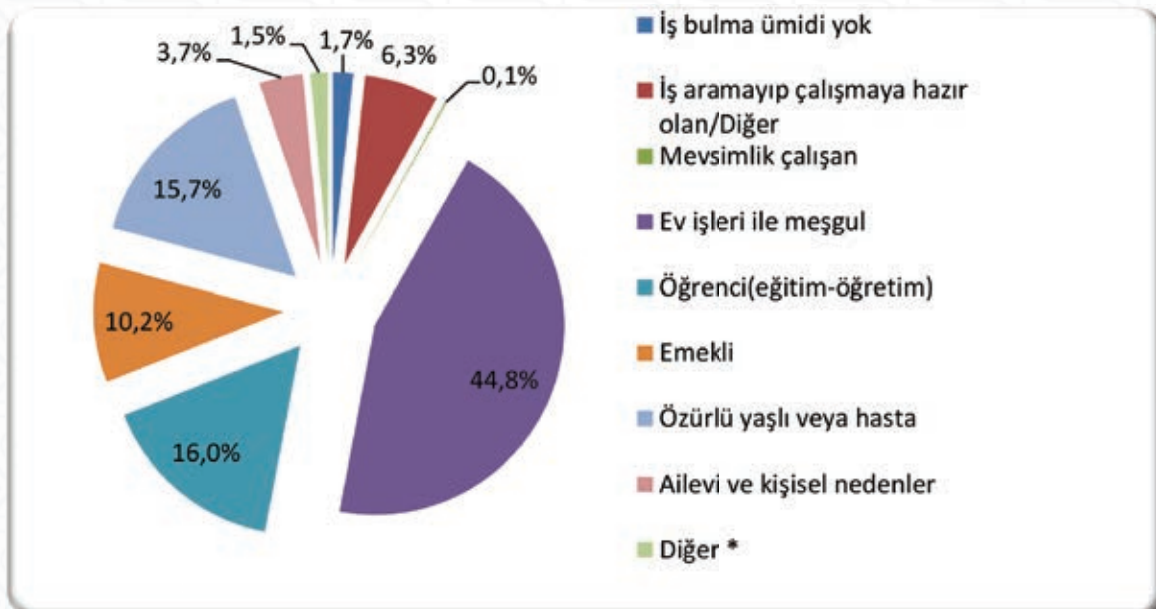

Kaynak: TÜİK

İşgücüne Dahil Olmayanlar

İşgücü konusunda karşılaştığımız diğer iki kavram da “işgücüne dahil olan nüfus” ve “işgücüne dahil olmayan nüfus”tur. İşgücü, bir ülkedeki nüfusun üretici durumda bulunan, yani iktisadi faaliyete katılan kısmı demektir. İşgücüne dahil olmayan veya diğer bir ifadeyle işgücüne dahil olmayan nüfus ise; hiç çalışmayanlar ve hiç çalışamayanlar, yani yaşlılar, çocuklar, ev hanımları ve öğrenciler ile sürekli sakatlar ve iş aramayanlardır.

Grafik 33. İşgücüne Dahil Olmama Nedenine Göre İşgücüne Dahil Olmayanlar, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), 2012

Kaynak: TÜİK

2012 yılı TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat) bölgesinde 15+ yaş grubunda işgücüne dahil olmayanların sayısı 805 bin kişidir. İşgücüne dahil olmayan 805 bin kişinin cinsiyetlere göre sayısına bakacak olursak erkeklerin 225 bin kişi, kadınların ise 580 bin kişi olarak görülmektedir. Cinsiyete göre işgücüne katılma oranlarına bakıldığında, kadınların erkeklerin çok gerisinde olduğu görülmektedir.

TR7 (Kayseri, Sivas, Yozgat) bölgesinde işgücüne dahil olmayanların % 72' si kadınlardan oluşmaktadır. Bu oran, % 71,5 olan Türkiye ortalamasının üzerindedir.

İşgücüne dahil olmayanların işgücüne dahil olmama nedenleri incelendiğinde ise % 44,8 ile ev işleri ile meşgul olma nedeni en yüksek oranda çıkmıştır. Bu oranın en yüksek olmasının ana sebeplerinin başında kadınların ev hanımı olarak tercihlerini kullanmasından kaynaklanmaktadır. Ev işleri ile meşgul olmayı, %16 ile öğrenci, % 15,7 ile de özürli yaşlı veya hasta izlemektedir.

Tablo 18. İşgücüne Dahil Olmayanların Yıllar ve Cinsiyete Göre İşgücüne Dahil Olmama Nedenleri, Bin Kişi, Türkiye, TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat), (2010-2012)

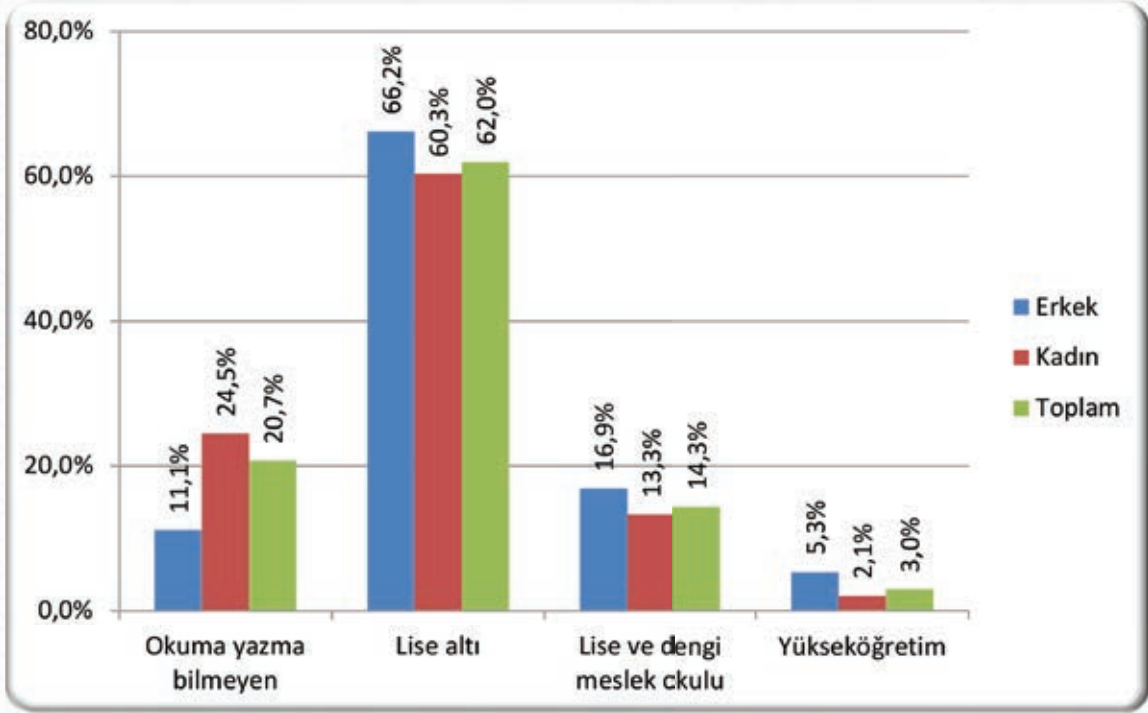
İşgücüne Dahil Olmama Nedeni		TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat)						Türkiye					
		2010		2011		2012		2010		2011		2012	
		Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus		264	660	231	598	225	580	7.544	19.357	7.453	19.414	7.804	19.581
İş aramayıp, çalışmaya hazır olanlar	İş bulma ümidi olmayanlar	8	10	4	14	6	7	416	300	406	271	479	212
	Diğer	15	17	15	20	17	34	462	835	446	821	463	840
Mevsimlik çalışanlar		-	-	1	-	-	1	15	49	13	50	13	51
Ev işleriyle meşgul		-	492	-	411	-	361	-	11.914	-	11.872	-	11.992
Eğitim / Öğretim		70	67	67	62	65	64	2.210	1.912	2.175	2.043	2.256	2.153
Emekli		123	12	92	7	77	5	2.847	730	2.844	772	2.959	836
Çalışamaz halde		36	47	41	63	49	77	1.238	2.156	1.232	2.174	1.277	2.182
Diğer		11	14	11	20	11	31	355	1.461	336	1.410	358	1.316

Kaynak: TÜİK

İşgücüne dahil olmayanların TR72 bölgesi ve Türkiye geneli ile cinsiyetlere göre kıyaslayacak olursak, aynı oranda artış ve azalış yaşamıştır. TR72 bölgesinde 2012 yılı işgücüne dahil olmayan erkek nüfusu 225.000 kişi, kadın nüfusu ise 580.000 kişidir. . TR72 bölgesinde işgücüne dahil olmama nedenlerine göre incelendiğinde erkeklerin en çok emekli olmalarından dolayı işgücüne dahil olmadıkları anlaşılmaktadır. İkinci sırada eğitim/ öğretim, üçüncü sırada ise çalışamaz halde olma nedeni gelmektedir.

Emekli olan erkeklerin sayısı 77.000, eğitim/öğretim gören erkeklerin sayısı 65.000 ve çalışamaz halde olan erkeklerin sayısı ise 49.000 kişidir. Kadınlarda ise en çok ev işleriyle meşgul olmalarından dolayı işgücüne dahil olmadıkları görülmektedir. İkinci sırada çalışamaz halde olma, üçüncü sırada ise eğitim/öğretim gelmektedir. Ev işleriyle meşgul kadınların sayısı ise 361.000, çalışamaz halde olan kadınların sayısı 77.000 ve eğitim/ öğretim gören kadınların sayısı 64.000 kişidir.

Kadınlarda işgücüne dahil olmama nedenleri arasında en yüksek paya sahip olan ev işleriyle meşgul olma yıllar itibariyle azalış göstermektedir.

Kaynak: TÜİK

Eğitim durumuna göre işgücüne dahil olmayanlarda en yüksek lise altı mezunu kişilerin olduğu görülmektedir. Lise altı mezunlarının toplam oranı % 62’ dir. İşgücüne dahil olmayanların en düşük oranına yüksek öğretim mezunları sahiptir. Yükseköğretim mezunlarının toplam oranı ise % 3’ dür. Cinsiyetlere göre bakıldığında okuma yazma bilmeyenlerin dışındaki bütün eğitim durumlarında erkekler kadınlara göre işgücüne dahil olmama oranları daha yüksektir.

İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

Bu kısımda İŞKUR istatistiklerinden yararlanarak ilin işgücü piyasası değerlendirilmiştir. İŞKUR istatistikleri sadece İŞKUR' a kayıtlı kesim itibarıyla mevcut olmasına rağmen bu veri seti il bazında cinsiyet, yaş, eğitim gibi kayıtlı işsizlerin özelliklerini ve açık işlerin sektörel dağılımı gibi özellikleri içermesi açısından önemli göstergelerdir.

Başvuru

İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için internet üzerinden ya da Kurum İl Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaat anlamına gelmektedir.

İŞKUR' a yıl içinde yapılan başvuru sayılarına bakıldığında 2010 yılına kadar azalma yaşanmış, 2010 yılından sonra ise artış göstermiştir. Son 5 yıl incelendiğinde en yüksek başvuru sayısı 2012 yılında gerçekleşmiştir. 2012 yılında toplam 36.380 kişi kuruma başvurmuştur. Başvuran bu kişilerin 26.056' sı erkek, 10.324' ü ise kadındır.

Tablo 19. Yıllara göre Başvurular, Kayseri, (2008-2012)

Yıllar	Yıl İçinde Yapılan Başvuru		
	Erkek	Kadın	Toplam
2008	20.820	4.851	25.671
2009	17.167	6.983	24.150
2010	12.509	7.226	19.735
2011	15.171	7.857	23.028
2012	26.056	10.324	36.380

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında İŞKUR' a yapılan başvuruların eğitim durumlarına göre incelendiğinde en yüksek başvuru sayısının ilköğretim mezunlarının oluşturduğu görülmektedir. İkinci sırada ortaöğretim, üçüncü sırada ise önlisans mezunları gelmektedir.

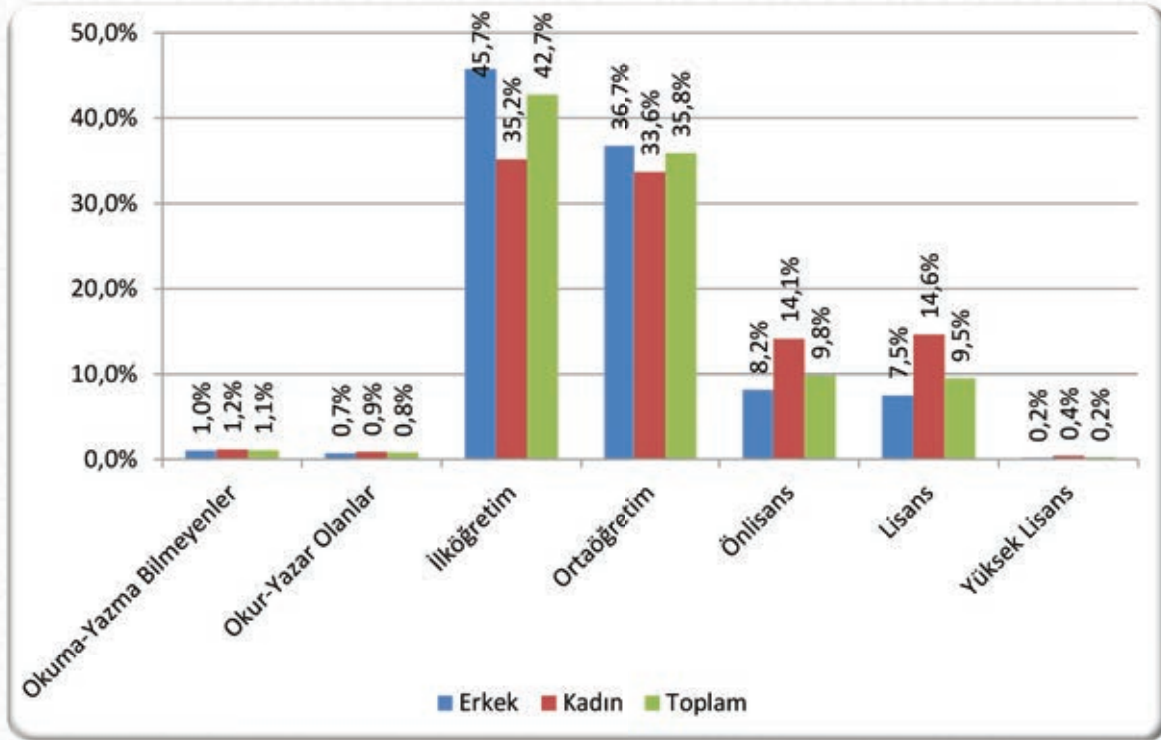
Tablo 20. Eğitim Durumuna Göre Başvurular, Kayseri, 2012

Eğitim Düzeyi	Erkek	Kadın	Toplam
Okuma-Yazma Bilmeyenler	262	122	384
Okur-Yazar Olanlar	187	95	282
İlköğretim	11.920	3.629	15.549
Ortaöğretim	9.564	3.474	13.038
Önlisans	2.124	1.455	3.579
Lisans	1.949	1.505	3.454
Yüksek Lisans	48	42	90
Doktora	2	2	4
Toplam	26.056	10.324	36.380

Kaynak: İŞKUR

Eğitim durumlarının, toplam başvurular içerisindeki yüzdelik oranına bakıldığında ilköğretim mezunlarının oranı % 45,7' dir. Cinsiyetlere göre incelendiğinde ise eğitim durumu yükseldikçe kadınların oranı erkeklerin oranından daha yüksektir.

Grafik 35. Eğitim Durumuna Göre Başvuranların Oranı, Kayseri, 2012

Kaynak: İŞKUR

Toplam başvuruların mesleklere göre inceleyecek olursak ilk 20 meslek aşağıda listelenmiştir. Buna göre birinci sırada 7.785 ile Beden İşçisi (Genel) gelmektedir. İkinci sırada Büro Memuru (Genel), üçüncü sırada ise Temizlik Görevlisi yer almaktadır.

Tablo 21. En Çok Başvuru Yapılan Meslekler, Türkiye, Kayseri, 2012

Kayseri	Türkiye
Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Büro Memuru (Genel)	Büro Memuru (Genel)
Temizlik Görevlisi	Beden İşçisi (Temizlik)
Sekreter	Temizlik Görevlisi
Satış Elemanı (Tanıtım)	Satış Elemanı (Tanıtım)
Tren Teşkil İşçisi	Sekreter
Ön Muhasebeci	Şoför-Yük Taşıma
Şoför-Yük Taşıma	Ön Muhasebeci
Çaycı	Garson (Servis Elemanı)
Reyon Görevlisi	Muhasebeci

Kaynak: İŞKUR

Kayıtlı İşsiz

Çalışma çağında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geri kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır.

Kayseri’ de 2012 yılı kayıtlı işsiz sayısı 35.089 kişidir. Kayıtlı işsizlerin % 63,5’ i erkek, % 36,5’ i kadındır.

Tablo 22. Kayıtlı İşsizlerin Yıllara ve Cinsiyete Göre Dağılımı, Kayseri, (2008-2012)

Yıllar	Erkek	Kadın	Toplam
2008	17.416	3.859	21.275
2009	27.214	7.671	34.885
2010	22.118	6.781	28.899
2011	18.205	10.295	28.500
2012	22.277	12.812	35.089

Kaynak: İŞKUR

2012 yılı İŞKUR istatistiklerine göre ilde en yüksek kayıtlı işsiz 25-29 yaş grubundadır. Kayıtlı işsizlerin % 23,8’ i bu yaş grubundadır. 25-29 yaş grubunu % 23,6 ile 20-24 yaş grubu takip etmektedir. Yaş arttıkça kayıtlı işsiz sayısı azalmaktadır. 20-34 yaş grubundaki kayıtlı işsizler, Türkiye toplamında olduğu gibi, ildeki toplam işsizlerin üçte ikisini oluşturmaktadır. 15-19 yaş grubundaki işsizlerin toplam işsizler içindeki payı ise Türkiye ortalamasından daha yüksektir. İlde % 3,9 olan 15-19 yaş grubunun payı, Türkiye genelinde % 3,4’dür.

Tablo 23. Kayıtlı İşsizlerin Yaş Grupları ve Cinsiyete Göre Dağılımı, Kayseri, 2012

Yaş Aralığı	Erkek	Kadın	Toplam
15 - 19	975	399	1.374
20 - 24	5.147	3.140	8.287
25 - 29	5.022	3.331	8.353
30 - 34	3.788	2.364	6.152
35 - 39	2.711	1.549	4.260
40 - 44	1.990	1.060	3.050
45 - 49	1.627	565	2.192
50 - 54	641	233	874
55 - 59	267	110	377
60 - 64	79	38	117
65+	30	23	53
Toplam	22.277	12.812	35.089

Kaynak: İŞKUR

İlin eğitim seviyesi Türkiye genelinden daha yüksektir. Kayıtlı işsizlerin dağılımında lise mezunlarının payı Türkiye genelinden daha yüksektir. İlde lise altı eğitimlilerinin kayıtlı işsiz içindeki payı % 42 ile % 49,3 olan Türkiye toplamının altında iken, lise mezunlarının payı % 34 ile % 30 olan Türkiye genelinden daha yüksektir. Yüksekokul mezunlarının payı (% 23) Türkiye genelinden (% 18,8) yüksektir.

Tablo 24. Kayıtlı İşsizlerin Eğitim Durumuna ve Cinsiyete Göre Dağılımı, Kayseri, 2012

Eğitim Durumu	Erkek	Kadın	Toplam
Okuma-Yazma Bilmeyenler	228	158	386
Okur-Yazar Olanlar	166	128	294
İlköğretim	10.262	4.190	14.452
Ortaöğretim	7.586	4.316	11.902
Önlisans	1.995	2.030	4.025
Lisans	1.983	1.914	3.897
Yüksek Lisans	55	73	128
Doktora	2	3	5
Toplam	22.277	12.812	35.089

Kaynak: İŞKUR

İlde toplam işsizlerin içinde kadının payı Türkiye ortalamasından 3 puan daha düşüktür. Cinsiyetler arası dağılımda iki cinsiyet arasındaki en belirgin fark lise altı mezunlarındadır. Kayseri’ de lise mezunları kayıtlı işsizler içinde % 36,3 olan kadın işsiz oranı, Türkiye’de % 41,3’dür. Okuryazar olmayan içinde kadınlar Kayseri’de % 40,9 iken bu oran Türkiye’de % 51,6, orta öğretim altı eğitimlilerde Kayseri’de kadınlar % 29,6 iken Türkiye’de %34,3 civarındadır. Yüksekokul mezunlarında Türkiye’de % 51,1 olan kadın payı Kayseri’de % 49,9’dur.

Tablo 25. Kayıtlı İşsizlerin En Çok Olduğu Meslekler, Türkiye, Kayseri, 2012

Kayseri	Türkiye
Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Büro Memuru (Genel)	Büro Memuru (Genel)
Sekreter	Beden İşçisi (Temizlik)
Temizlik Görevlisi	Satış Elemanı (Tanıtım)
Ön Muhasebeci	Sekreter
Satış Elemanı (Tanıtım)	Temizlik Görevlisi
Çaycı	Ön Muhasebeci
Şoför-Yük Taşıma	Şoför-Yük Taşıma
Aşçı	Muhasebeci
Tren Teşkil İşçisi	Bilgisayar İşletmeni

Kaynak: İŞKUR

2012 yılı Kayseri ilinde kayıtlı işsizlerin bekleme sürelerine bakıldığında en çok 1-2 yıl arasında işsiz kaldığı görülmektedir. 1-2 yıl işsiz kalan kişilerin toplam sayısı 9.692 kişidir. Bu sayı toplam kayıtlı işsizlerdeki payı % 27,6' dır. İkinci sırada 4.550 kişi ile 8-12 ay arasında işsiz kalanlar gelmektedir. 8-12 ay işsiz kalanların toplam kayıtlı işsizler içindeki payı ise % 13' dür.

Tablo 26. Kayıtlı İşsizlerin Bekleme Sürelerine Göre Dağılımı, Kayseri, 2012

Süre	Toplam	Süre	Toplam
30 Gün ve Az	1.815	2 - 3 Yıl	3.674
1 - 2 Ay	3.031	3 - 4 Yıl	1.640
2 - 3 Ay	1.881	4 - 5 Yıl	715
3 - 4 Ay	1.715	5 - 6 Yıl	580
4 - 5 Ay	1.790	6 - 7 Yıl	120
5 - 6 Ay	1.249	7 - 8 Yıl	59
6 - 7 Ay	1.427	8 - 9 Yıl	42
7 - 8 Ay	1.036	9 - 10 Yıl	39
8 - 12 Ay	4.550	10 Yıldan Fazla	34
1 - 2 Yıl	9.692	Genel Toplam	35.089

Kaynak: İŞKUR

Açık İş

Kuruma işverenden intikal eden işçi istemidir. Kayseri ilinde açık işlerin sayısı yıllar itibariyle artmıştır. 2011 yılında bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde yüz bir artış göstermiştir. 2012 yılında kurum tarafından alınan açık iş sayısı 13.294' dür. Alınan 13.294 açık işin 1.400' ü kamu, 11.894' ü ise özel sektördür. Alınan açık işlerin Türkiye geneli toplam açık iş sayısındaki oranı % 1,34' dür.

Tablo 27. Açık İşlerin Yıllara Göre Dağılımı, Kayseri, (2008-2012)

Yıllar	Alınan Açık İş
2008	3.440
2009	3.804
2010	6.705
2011	12.673
2012	13.294

Kaynak: İŞKUR

Kayseri ilinde Türkiye genelinde olduğu gibi en çok Beden İşçisi (Genel) mesleğinde açık iş alınmıştır. İkinci sırada Çağrı Merkezi Görevlisi, üçüncü sırada ise Ön Muhasebeci mesleği gelmektedir.

Tablo 28. Açık İşlerin En Çok Olduğu Meslekler, Türkiye, Kayseri, 2012

Kayseri	Türkiye
Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Çağrı Merkezi Görevlisi	Beden İşçisi (Temizlik)
Ön Muhasebeci	Temizlik Görevlisi
Sekreter	Satış Elemanı (Tanıtım)
Temizlik Görevlisi	Büro Memuru (Genel)
Büro Memuru (Genel)	Güvenlik Görevlisi
Reyon Görevlisi	Makineci (Dikiş)
Argon Kaynakçısı (Tıg Kaynakçısı)	Garson (Servis Elemanı)
Aşçı	Çağrı Merkezi Görevlisi
Satış Elemanı (Tanıtım)	Reyon Görevlisi

Kaynak: İŞKUR

Meslek Gruplarına göre açık işler incelendiğinde hem Kayseri ilinde hemde Türkiye genelinde nitelik gerektirmeyen meslekler ilk sıradadır.

Tablo 29. Meslek Gruplarına Göre Açık İşler, Türkiye, Kayseri, 2012

Meslek Grupları	Kayseri	Türkiye
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	1.149	78.182
Hizmet ve Satış Elemanları	891	118.845
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	7.295	506.818
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	56	5.371
Profesyonel Meslek Mensupları	374	34.754
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1.702	102.277
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	825	47.770
Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	942	95.453
Yöneticiler	60	2.334
Genel Toplam	13.294	991.804

Kaynak: İŞKUR

Sektörlere göre açık işlerin dağılımına bakacak olursak Kayseri ilinde en çok açık iş imalat sektöründedir. İkinci sırada toptan ve perakende ticaret, üçüncü sırada ise diğer hizmet faaliyetleri gelmektedir. Kayseri ilindeki bu sıralama Türkiye genelindeki sıralama ile aynıdır.

Tablo 30. Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımı, Türkiye, Kayseri, 2012

Sektörler	Kayseri	Türkiye
Bilgi ve iletişim	760	44.039
Diğer hizmet faaliyetleri	1.332	90.243
Eğitim	56	38.251
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	77	7.329
Finans ve sigorta faaliyetleri	191	11.188
Gayrimenkul faaliyetleri	2	902
Hane halklarının işverenler olarak faaliyetleri	-	528
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	172	85.594
İmalat	6.200	336.449
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	151	14.071
İnşaat	558	53.393
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik	26	10.089
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	113	53.282
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	44	4.144
Madencilik ve taş ocaklığı	206	8.243
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	974	66.264
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	167	15.159
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	248	15.916
Toptan ve perakende ticaret	1.462	94.621
Ulaştırma ve depolama	555	42.050
Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri	-	49
Genel Toplam	13.294	991.804

Kaynak: İŞKUR

Alınan açık işlerin sosyal durumlarına göre ise 11.415' i normal, 1.877' si özürlü ve 2' si eski hükümlü TMY (Terörle Mücadelede Yaralanan)' dır.

İşe Yerleştirme

İş arayanların Kurum aracılığı ile işe yerleştirilmesidir. Kayseri ilinde 2012 yılında 9.111 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. Yerleşen bu kişilerin 7.505' i erkek, 1.606' sı kadındır. Erkeklerin toplam yerleşen kişiler sayısındaki oranı % 82,4, kadınların ise % 17,6' dır. Kadınlarda işe yerleştirme sayısı 2011 yılında bir önceki yıla göre % 115,1 artarak 1.497 kişi olmuştur.

2012 yılında işe yerleşen 9.111 kişinin 1.262' si kamu, 7.849' u özel sektördür. İşe yerleşenlerin Türkiye geneli toplam işe yerleşen sayısındaki oranı % 1,64' dür.

Tablo 31. İşe Yerleşenlerin Yıllara ve Cinsiyete Göre Dağılımı, Kayseri, (2008-2012)

Yıllar	Erkek	Kadın	Toplam
2008	2.252	280	2.532
2009	2.715	470	3.185
2010	4.598	696	5.294
2011	6.198	1.497	7.695
2012	7.505	1.606	9.111

Kaynak: İŞKUR

Eğitim durumuna göre işe yerleşenler incelendiğinde 2012 yılı işe yerleşen 9.111 kişinin 5.269' u ilköğretim mezunlarıdır. İşe yerleşen ilköğretim mezunlarının % 87,4' ü erkek, % 12,6' sı kadındır.

Tablo 32. Eğitim Durumuna ve Cinsiyete Göre İşe Yerleşenler, Kayseri, 2012

Eğitim Durumu	Erkek	Kadın	Toplam
Okuma-Yazma Bilmeyenler	22	6	28
Okur-Yazar Olanlar	66	12	78
İlköğretim	4.605	664	5.269
Ortaöğretim	2.224	568	2.792
Önlisans	344	215	559
Lisans	242	141	383
Yüksek Lisans	2	0	2
Toplam	7.505	1.606	9.111

Kaynak: İŞKUR

Kayseri ilinde en çok işe yerleştirilen meslek Beden İşçisi (Genel)' dir. İkinci sırada Çağrı Merkezi Görevlisi, üçüncü sırada ise Reyon Görevlisidir.

Tablo 33. Eğitim Durumuna ve Cinsiyete Göre İşe Yerleşenler, Türkiye, Kayseri, 2012

Kayseri	Türkiye
Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Çağrı Merkezi Görevlisi	Beden İşçisi (Temizlik)
Reyon Görevlisi	Temizlik Görevlisi
Büro Memuru (Genel)	Güvenlik Görevlisi
Temizlik Görevlisi	Satış Elemanı (Tanıtım)
Sekreter	Büro Memuru (Genel)
Satış Elemanı (Tanıtım)	Reyon Görevlisi
Ön Muhasebeci	Çağrı Merkezi Görevlisi
Metal Mamuller Montaj İşçisi	Makineci (Dikiş)
Şoför-Yük Taşıma	Kasiyer

Kaynak: İŞKUR

Meslek gruplarına göre işe yerleştirmeler incelendiğinde hem Kayseri ilinde hemde Türkiye genelinde Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ilk sıradadır.

Tablo 34. Meslek Gruplarına Göre İşe Yerleştirmeler, Türkiye, Kayseri, 2012

Meslek Grupları	Kayseri	Türkiye
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	860	41.534
Hizmet ve Satış Elemanları	557	65.913
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	5.793	318.556
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	42	3.514
Profesyonel Meslek Mensupları	111	15.074
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	886	44.493
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	236	17.646
Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	576	48.779
Yöneticiler	50	1.078
Genel Toplam	9.111	556.587

Kaynak: İŞKUR

Sektörlere göre işe yerleştirmelerin dağılımına bakacak olursak Kayseri ilinde en çok işe yerleştirme imalat sektöründe olmuştur. İkinci sırada diğer hizmet faaliyetleri, üçüncü sırada ise toptan ve perakende ticaret gelmektedir. Türkiye genelinde ise ilk sırada imalat sektörü, ikinci sırada İdari ve destek hizmet faaliyetleri ve üçüncü sırada diğer hizmet faaliyetleri gelmektedir.

Tablo 35. Sektörlere Göre İşe Yerleştirmeler, Türkiye, Kayseri, 2012

Sektörler	Kayseri	Türkiye
Bilgi ve iletişim	625	33.892
Diğer hizmet faaliyetleri	1.049	54.364
Eğitim	47	33.418
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	61	4.710
Finans ve sigorta faaliyetleri	163	6.901
Gayrimenkul faaliyetleri	1	159
Hane halklarının işverenler olarak faaliyetleri	-	169
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	96	59.440
İmalat	3.899	155.869
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	119	8.075
İnşaat	338	30.908
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik	24	9.820
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	77	18.560
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	25	2.139

Madencilik ve taş ocaklığı	154	4.160
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	776	40.497
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	150	13.446
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	200	12.966
Toptan ve perakende ticaret	926	44.626
Ulaştırma ve depolama	381	22.451
Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri	-	17
Genel Toplam	9.111	556.587

Kaynak: İŞKUR

İşe Yerleşenlerin sosyal durumlarına göre ise 7.641' i normal, 1.469' u özürlü ve 1' i eski hükümlü TMY (Terörle Mücadelede Yaralanan)' dır.

İşsizlik Sigortası

Kayseri ilinde 2012 yılında işsizlik sigortası için yapılan 8.817 başvurunun 6.182' si işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. Hak kazanan 6.182 kişinin 3.997' si işsizlik ödeneği almakta ve almış olan, 2.185' inin ise işsizlik ödeneği kesilmiştir.

Tablo 36. İşsizlik Sigortası Faaliyetleri, Kayseri, 2012

İşsizlik Ödeneği Başvurusu	İşsizlik Ödeneği Hakeden Sayısı		
	İşsizlik Ödeneği Kesilen	İşsizlik Ödeneği Biten	Ödemesi Devam Eden
8.817	2.185	1.027	2.970

Kaynak: İŞKUR

İşsizlik ödeneğine başvuran 8.817 kişinin 7.254' ü erkek, 1.563' ü kadındır. Hem erkeklerde hemde kadınlarda en çok işsizlik ödeneğine başvuran ilköğretim mezunlarıdır.

Tablo 37. Eğitim Durumuna ve Cinsiyete Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları, Kayseri, 2012

Eğitim Durumu	Erkek	Kadın	Toplam
Bilinmeyen	4	10	14
Okur Yazar Olmayan	17	9	26
Okur Yazar	32	6	38
İlköğretim	4.282	546	4.828
Ortaöğretim (Lise ve Dengi)	2.134	512	2.646
Önlisans	353	222	575
Lisans	419	253	672
Yüksek Lisans	12	5	17
Doktora	1	0	1
Toplam	7.254	1.563	8.817

Kaynak: İŞKUR

Kurslar

Herhangi bir mesleği olmayan, bir mesleği olmakla birlikte mesleğinde iş bulamayan veya mesleğinde yeterli olmayan işsizlerin, niteliklerini geliştirerek istihdam edilebilirliklerini artırmak amacıyla yapılan meslek edindirme, geliştirme ve değiştirme eğitimlerini ifade eder.

2012 yılı Kayseri ilinde açılan 270 kurslara 3.071' i erkek, 1.420' si kadın olmak üzere toplam 4.491 kursiyer katılmıştır.

Tablo 38. Açılan Kurs ve Katılan Kursiyer Sayıları, Kayseri, 2012

Kurs Sayısı	Katılan Sayısı		
	Erkek	Kadın	Toplam
270	3.071	1.420	4.491

Kaynak: İŞKUR

Kayseri ilinde açılan 270 kurstan 62 kurs ile TYP ilk sıradadır. TYP kurslarını 57 kurs ile İstihdam garantili, 51 kurs ile UMEM projesi kursları takip etmektedir.

Tablo 39. Kurs Türlerine Göre İşgücü Yetiştirme Kursları, Kayseri, 2012

Kurs Türü	Kurs Sayısı	Katılan Sayısı
Girişimcilik	22	513
Hükümlülere Yönelik Kurslar	15	212
İşgücü Yetiştirme Kursları / İstihdam Garantili	57	1.255
İşgücü Yetiştirme Kursları / Genel	4	64
İşgücü Yetiştirme Kursları / TYP	62	1.256
İşbaşı Eğitim Programı (İEP)	26	309
Özürlü Kursları	10	87
UMEM Projesi	51	683
UMEM Projesi / İEP	23	112
Toplam	270	4.491

Kaynak: İŞKUR

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanamaya bilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır.

Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir. Örneğin EUROSTAT nezdinde hala ülkemiz için açık iş oranı açıklanamamaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasası araştırmalarını daha da geliştirerek yapmamız büyük önem arz etmektedir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar sayesinde Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunacak ve EUROSTAT'ın talep ettiği açık işler istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Tablo 40. İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları (2007-2013)

İŞKUR'UN UYGULADIĞI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI YÖNTEM VERİLERİ							
Dönem	Kapsamı	Periyod	Sınıflamalar	Yöntem	GÖRÜŞME YAPILAN İŞYERİ SAYISI ¹²		
2007	50+ TÜM İŞYERLERİ	15 EKİM - 30 KASIM	İSCO 88- REV.1.1 NACE	Yüz yüze	Toplam	12.712	
2008	TÜM İŞYERLERİ	15 Ekim - 5 Aralık	İSCO 88- REV.1.1 NACE	Elektronik	Toplam	71.001	
					10+ işyeri	26.409	
					50+işyeri	7.224	
2009/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	17 Nisan - 30 Mayıs	İSCO 88- REV.1.1 NACE	Elektronik	Toplam	275.099	
					10+ işyeri	83.404	
					50+işyeri	15.273	
2009/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	4 Kasım-13 Aralık	İSCO 88- REV.1.1 NACE	Elektronik	Toplam	255.938	
					10+ işyeri	80.638	
					50+işyeri	15.985	
2010/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- REV.1.1 NACE	Elektronik	Toplam	218.068	
					10+ işyeri	73.418	
					50+işyeri	14.476	
2010/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- REV.1.1 NACE	Elektronik	Toplam	198.479	
					10+ işyeri	69.442	
					50+işyeri	14.688	
2011/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- REV.1.1 NACE	Elektronik	Toplam	159.862	
					10+ işyeri	60.501	
					50+işyeri	13.393	
2011/II	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	19 Aralık- 19 Ocak	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam	5.941	
					10+ işyeri	3.283	
					50+işyeri	1.606	
2012/I	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	2 Mayıs- 15 Haziran	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam Girişim	5.225	
2012/II	10 + İŞYERLERİ (TÜİK)	10 Eylül-31 Ekim	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam İşyeri	53.164	
2013/I	10 + İŞYERLERİ (TÜİK)	15 Mayıs-30 Haziran	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam İşyeri	87.719	

Kaynak: İŞKUR

Türkiye İş Kurumu, 2013 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırması kapsamında 15 Mayıs-30 Haziran 2013 tarihleri arasında Türkiye genelinde 87.719 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır.

Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev 2.0 sınıflandırmasına göre, tarım, kamu, hane halklarında işverenler ve uluslar arası kurum/kuruluşlar dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında il ve Türkiye tahmini verilmiştir.

¹² Genelleme yapılmamış işyeri sayısıdır.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen “İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu” kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş, (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılama Yolları)
- Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük Nedeni)
- 31 Aralık 2013 ve 30 Haziran 2014 tarihleri itibarıyla artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için örneklem çekimine mesleki kırılımı dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

Talep araştırması için örnek hacmi, örnek seçimi, tahmin ve notasyon yöntemleri hakkında Ek 2’de ayrıntılı açıklama yapılmıştır.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Araştırma sonuçlarına göre işyerlerinin büyük çoğunluğunu imalat sektöründe faaliyet göstermektedir. Kayseri ilinde araştırma yapılan 2.787 işyerinin 882' si imalat sektöründedir. İmalat sektörünün tüm sektörler içindeki payı % 31,6' dır. Bu sektörü 639 işyeri ile Toptan ve Perakende Ticaret izlemektedir. Toptan ve Perakende Ticaret sektörünün payı % 22,9' dur. Üçüncü sırada ise 534 işyeri ile inşaat gelmektedir. İnşaat sektörünün tüm sektörlerdeki işyeri içerisindeki payı ise % 19,2' dir.

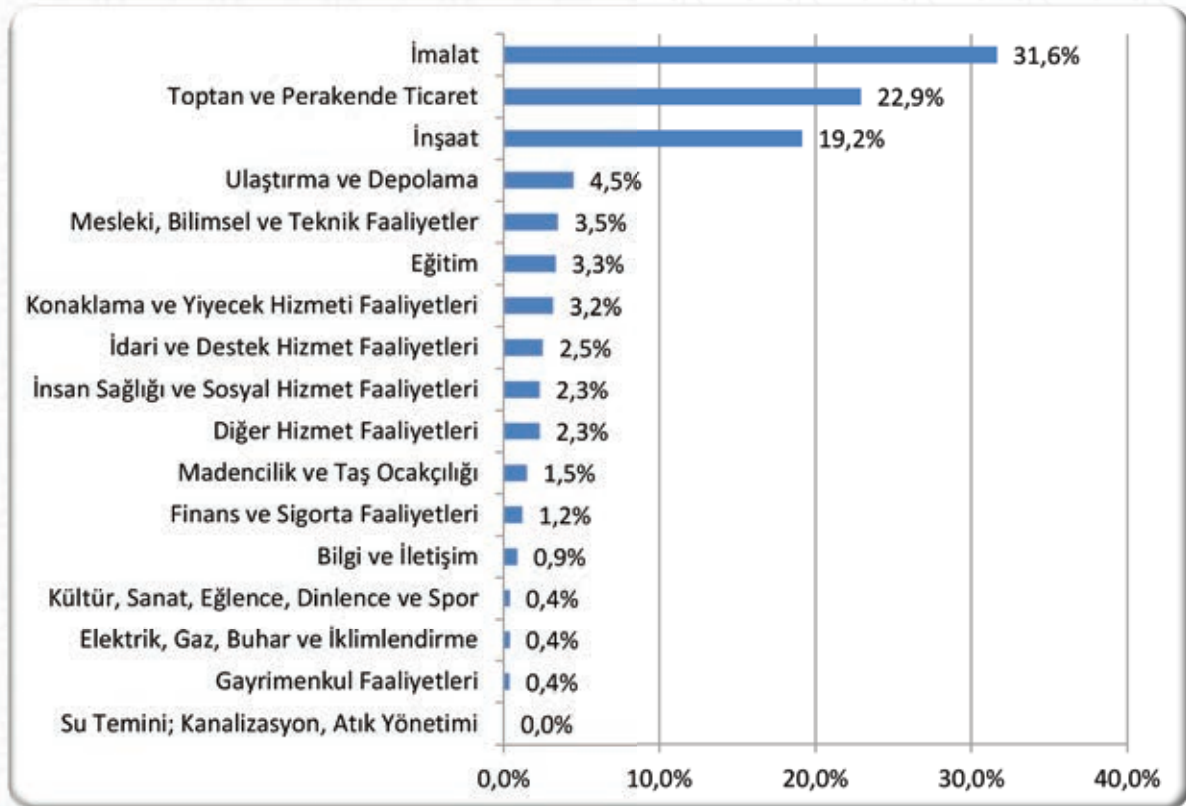
Tablo 41. Sektörlere Göre İşyeri Sayıları, Türkiye, Kayseri, 2013

Sektör	Kayseri	Türkiye
Madencilik ve Taş Ocaklığı	41	1.590
İmalat	882	47.378
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme	11	590
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi	1	389
İnşaat	534	29.776
Toptan ve Perakende Ticaret	639	45.281
Ulaştırma ve Depolama	125	10.977
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	88	11.428
Bilgi ve İletişim	24	2.325
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	33	3.382
Gayrimenkul Faaliyetleri	10	1.487
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	97	8.034
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	70	6.690
Kamu Yönetimi ve Savunma Zorunlu Sosyal Güvenlik	0	2
Eğitim	93	5.319
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	64	4.111
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor	11	766
Diğer Hizmet Faaliyetleri	64	4.142
Genel Toplam	2.787	183.667

Kaynak: İPTA

Sektörlere göre işyeri dağılımının Türkiye geneli ile karşılaştırılacak olursak, İmalat sektörünün Türkiye geneli tüm sektörler içerisindeki payı % 25,8' dir. Bu oran Kayseri iline göre daha düşüktür. Toptan ve Perakende Ticaret sektörünün Türkiye geneli oranı % 24,7' dir. Toptan ve Perakende Ticaret sektörü Kayseri iline göre daha yüksektir. İnşaat sektörü ise Türkiye geneli oranı % 16,2' dir. Bu oran ise Kayseri iline göre daha düşüktür.

Grafik 36. Sektörlere Göre İşyeri Dağılımı, Kayseri, 2013

Kaynak: İPTA

Araştırma sonuçlarına göre çalışanların % 73 'ü imalat, inşaat ile toptan ve perakende ticaret sektöründe yer almaktadır. En fazla çalışanı olan sektör Türkiye'de olduğu gibi imalat sektörüdür, ama çalışanların se tördaki ağırlığı Türkiye'den çok yüksektir. İmalat sektöründe çalışanlar Türkiye'de toplam çalışanların % 35,6 iken, bu oran ilde % 47,1' e yükselmektedir. Çalışanların sektörel dağılımı Türkiye geneli ile paralellik göstermektedir. Türkiye'de ikinci sırada yer alan toptan ve perakende ticaret sektörü ilde de ikinci sıradadır. İmalat sektörünü ilde % 13 ile inşaat ve % 12,9 ile toptan ve perakende ticaret sektörleri takip etmektedir.

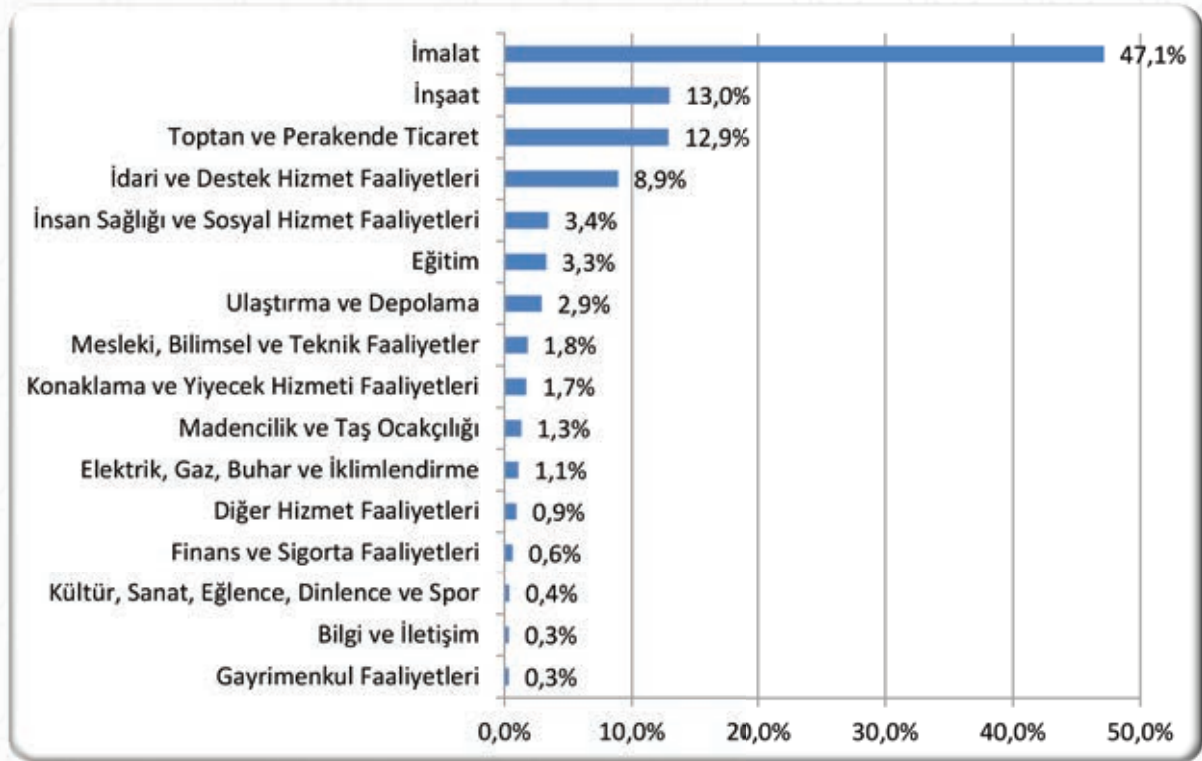
Tablo 42. Sektörlere ve Cinsiyetlere Göre Çalışan Sayıları, Türkiye, Kayseri, 2013

Sektör	Kayseri			Türkiye		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	1.387	49	1.436	74.997	3.465	78.462
İmalat	46.872	4.733	51.605	1.552.935	438.519	1.991.454
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme	1.027	147	1.175	31.673	5.895	37.568
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi	5	4	9	26.732	2.070	28.801
İnşaat	13.473	714	14.187	606.768	47.057	653.825
Toptan ve Perakende Ticaret	11.827	2.277	14.105	707.404	217.977	925.382
Ulaştırma ve Depolama	3.016	169	3.186	254.096	35.010	289.106

Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	1.503	383	1.886	213.050	69.670	282.720
Bilgi ve İletişim	271	96	367	47.968	23.774	71.742
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	453	242	695	62.665	35.308	97.973
Gayrimenkul Faaliyetleri	290	58	348	26.672	5.792	32.464
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	1.668	311	1.979	122.618	59.505	182.122
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	7.686	2.048	9.734	353.386	136.674	490.060
Kamu Yönetimi ve Savunma Zorunlu Sosyal Güvenlik	0	0	0	27	0	27
Eğitim	2.098	1.484	3.582	77.837	75.672	153.509
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	1.606	2.154	3.761	66.553	99.390	165.943
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlenme ve Spor	386	37	423	15.043	4.208	19.251
Diğer Hizmet Faaliyetleri	827	192	1.019	62.595	32.349	94.944
Genel Toplam	94.396	15.099	109.495	4.303.018	1.292.336	5.595.354

Kaynak: İPTA

Grafik 37. Sektörlere Göre Çalışanların Dağılımı, Kayseri, 2013

Kaynak: İPTA

Çalışanların büyük çoğunluğu erkektir. Çalışanların içinde kadınların payı % 13,8' dir. Türkiye toplamında kadın çalışanların payı ise % 23' dür.

Kadın çalışanların toplam çalışanlar içindeki payı Türkiye ortalamasından düşük olmakla birlikte, kadın çalışanların görece olarak ağırlık kazandıkları sektörler Türkiye ile aynı eğilimi göstermektedir.

Hem Kayseri’de hem de Türkiye’de kadınların biraz daha ağırlık kazandıkları sektörlerdeki işyerlerinin toplam işyerleri içindeki payları da çok azdır.

Tablo 43. Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Oranları, Kayseri, 2013

Sektör	Erkek Çalışma Oranı %	Kadın Çalışma Oranı %	Toplam Çalışanların Sektörel Oranı %
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	96,6	3,4	1,3
İmalat	90,8	9,2	47,1
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme	87,5	12,5	1,1
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi	55,6	44,4	0,01
İnşaat	95,0	5,0	13,0
Toptan ve Perakende Ticaret	83,9	16,1	12,9
Ulaştırma ve Depolama	94,7	5,3	2,9
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	79,7	20,3	1,7
Bilgi ve İletişim	73,8	26,2	0,3
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	65,2	34,8	0,6
Gayrimenkul Faaliyetleri	83,4	16,6	0,3
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	84,3	15,7	1,8
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	79,0	21,0	8,9
Eğitim	58,6	41,4	3,3
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	42,7	57,3	3,4
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlenme ve Spor	91,3	8,7	0,4
Diğer Hizmet Faaliyetleri	81,2	18,8	0,9
Genel Toplam	86,2	13,8	100,0

Kaynak: İPTA

Çalışanlarının yarıdan fazlası (% 57,3) kadın olan İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetlerindeki işyerlerinin, toplam işyerleri içindeki ağırlığı % 3,4’ dür. Çalışanlarının cinsiyete göre birbirine en yakın olan Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi sektörü işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı %0,01’ dir. Sektördeki işyerlerinin toplam işyerleri içindeki oranı en fazla olan İmalat sektöründe, kadınların çalışma oranı % 9,2’ dir.

İmalat sektörü Türkiye toplamında olduğu gibi, hem erkeklerde hem de kadınlarda ilk sıradadır. Erkek çalışanların imalat sektöründeki payları kadın çalışanlardan fazladır. Erkek çalışanların % 49,7’ si, kadın çalışanların da % 31,3’ ü imalat sektöründedir. İkinci hakim sektör inşaat sektöründe % 14,3’ ü erkek, % 4,7’ si kadındır. Toplam çalışanlara göre üçüncü sırada olan Toptan ve Perakende Ticarete, % 12,5 pay ile erkek çalışanlar da yine üçüncü sırada yer alırken, aynı sektörde kadınların oranı da %15,1’ dir.

Çalışanların imalat sektöründe yoğunlaşması mesleki dağılımları etkilemektedir. Kayseri’de çalışanların % 2,7’ si Mobilya İmalatçısı Mobilyacı (Ahşap), % 2,3’ ü Mobilya Döşemecisi mesleklerinde çalışmaktadır. Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanların oranları birbirine yakındır. Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ise % 16,7’ dir.

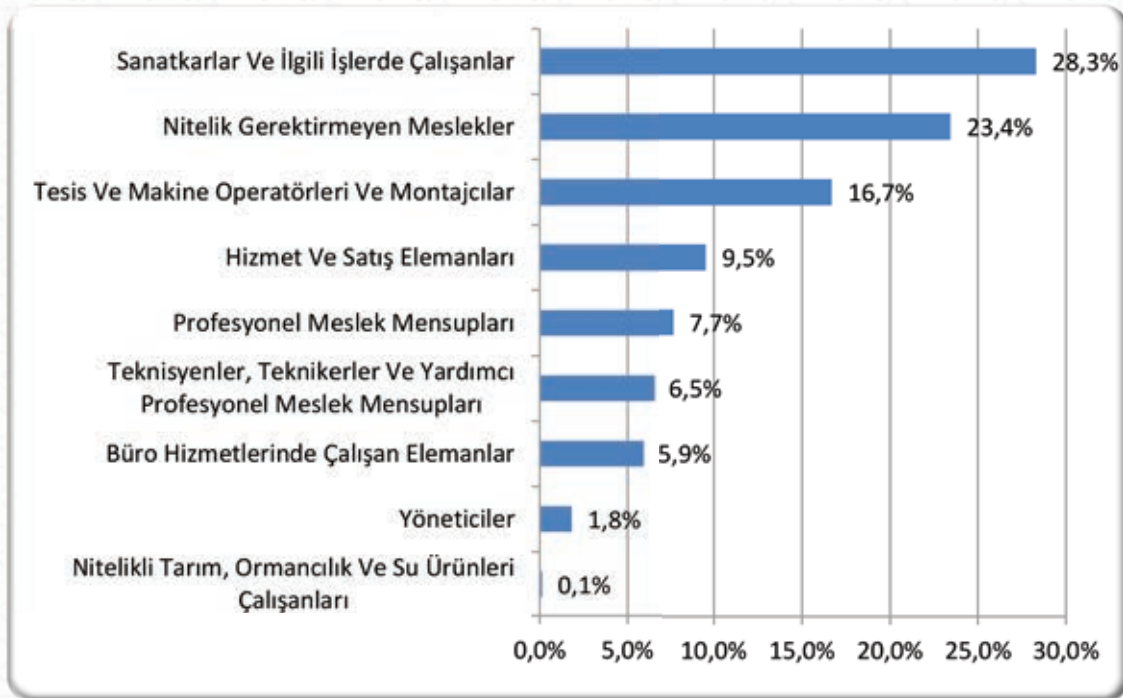
Tablo 44. Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları, 2013

Meslek Grupları	Kayseri			Türkiye		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Yöneticiler	1.749	238	1.987	148.889	34.067	182.957
Profesyonel Meslek Mensupları	5.420	2.994	8.414	329.269	229.857	559.125
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	5.973	1.182	7.155	438.937	106.862	545.798
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	3.782	2.679	6.461	231.607	213.738	445.344
Hizmet Ve Satış Elemanları	8.129	2.316	10.445	514.987	149.068	664.056
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	123	0	123	26.039	3.741	29.780
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	29.713	1.276	30.989	945.370	113.393	1.058.763
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	17.235	1.033	18.268	907.942	192.432	1.100.374
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	22.273	3.382	25.654	759.978	249.177	1.009.155
Genel Toplam	94.396	15.099	109.495	4.303.017	1.292.336	5.595.353

Kaynak: İPTA

Meslek Gruplarına göre çalışanların sayıları incelendiğinde en çok çalışılan meslek grubu olan sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanların oranı % 28,3’ dür. İkinci sırada bulunan nitelik gerektirmeyen mesleklerin oranı % 23,4 ve üçüncü sırada olan tesis ve makine operatörleri ve montajcılarının oranı ise % 16,7’ dir.

Grafik 38. Meslek Gruplarına Göre Çalışanların Dağılımı, Kayseri, 2013

Kaynak: İPTA

Tablo 45. En Fazla Çalışanı Olan İlk On Mesleğin Toplam Çalışanlar İçindeki Oranı, Kayseri, 2013

İlk On Meslek (Erkek)	%	İlk On Meslek (Kadın)	%	İlk On Meslek (Toplam)	%
Beden İşçisi (Genel)	8,1	Temizlik Görevlisi	10,6	Beden İşçisi (Genel)	7,7
Beden İşçisi (İnşaat)	5,6	Sekreter	5	Temizlik Görevlisi	5,1
Temizlik Görevlisi	4,2	Beden İşçisi (Genel)	4,8	Beden İşçisi (İnşaat)	4,9
Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap)	3,1	Büro Memuru (Genel)	4,6	Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap)	2,7
Mobilya Döşeme İşçisi	2,7	Muhasebeci	4,4	Mobilya Döşeme İşçisi	2,3
Şoför-Yük Taşıma	2,3	Aşçı	3,9	Şoför-Yük Taşıma	2
Güvenlik Görevlisi	2,1	Satış Danışmanı	2,9	Güvenlik Görevlisi	1,9
Metal Mamuller Montaj İşçisi	1,6	Veri Giriş Kontrol İşletmeni	2,1	Muhasebeci	1,8
Muhasebeci	1,4	Beden İşçisi (Temizlik)	1,8	Büro Memuru (Genel)	1,7
Argon Kaynakçısı (Tıg Kaynakçısı)	1,3	Hemşire	1,7	Metal Mamuller Montaj İşçisi	1,6
Toplam	32	Toplam	41,8	Toplam	31,7

Kaynak: İPTA

Meslek bazında yapılan inceleme ilde mesleki çeşitliliğin fazla olmadığını göstermektedir¹³. En yüksek çalışanı olan ilk 10 meslekte çalışanlar, toplam çalışanların % 31,7' sini oluşturmaktadır. İlk sırada

¹³ Çerçeve de meslekler e göre bir çerçeve olmadığı için tabakalamaya mesleki kırılım dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki meslekler e ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuş olup genellemeler ihtiyatla karşılanmalıdır.

beden işçisi (genel) yer almaktadır. İlk onda yer alan meslekler sırası ile Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (İnşaat), Mobilya imalatçısı/Mobilyacı (Ahşap), Mobilya Döşeme İşçisi, Şoför-Yük Taşıma, Güvenlik Görevlisi, Muhasebeci, Büro Memuru (Genel), Metal Mamuller Montaj İşçisidir.

AÇIK İŞLER

Yapılan araştırmaya göre en fazla açık iş 14 imalat sanayindedir. Kayseri ilinde 10'dan fazla çalışanı olan özel sektör işyerlerinde hem işyeri sayısı hem de çalışanlar itibarıyla lokomotif sektörler imalat ve toptan perakende ticarettir. Bu husus açık işlerde de kendini göstermekte ve en fazla açık işin olduğu sektör de imalat olmakta ve imalatı toptan ve perakende ticaret ve inşaat sektörleri takip etmektedir. Açık işlerin % 62,6'sı imalat, % 15,3'ü toptan ve perakende ticaret, % 9,2' si inşaat sektöründedir.

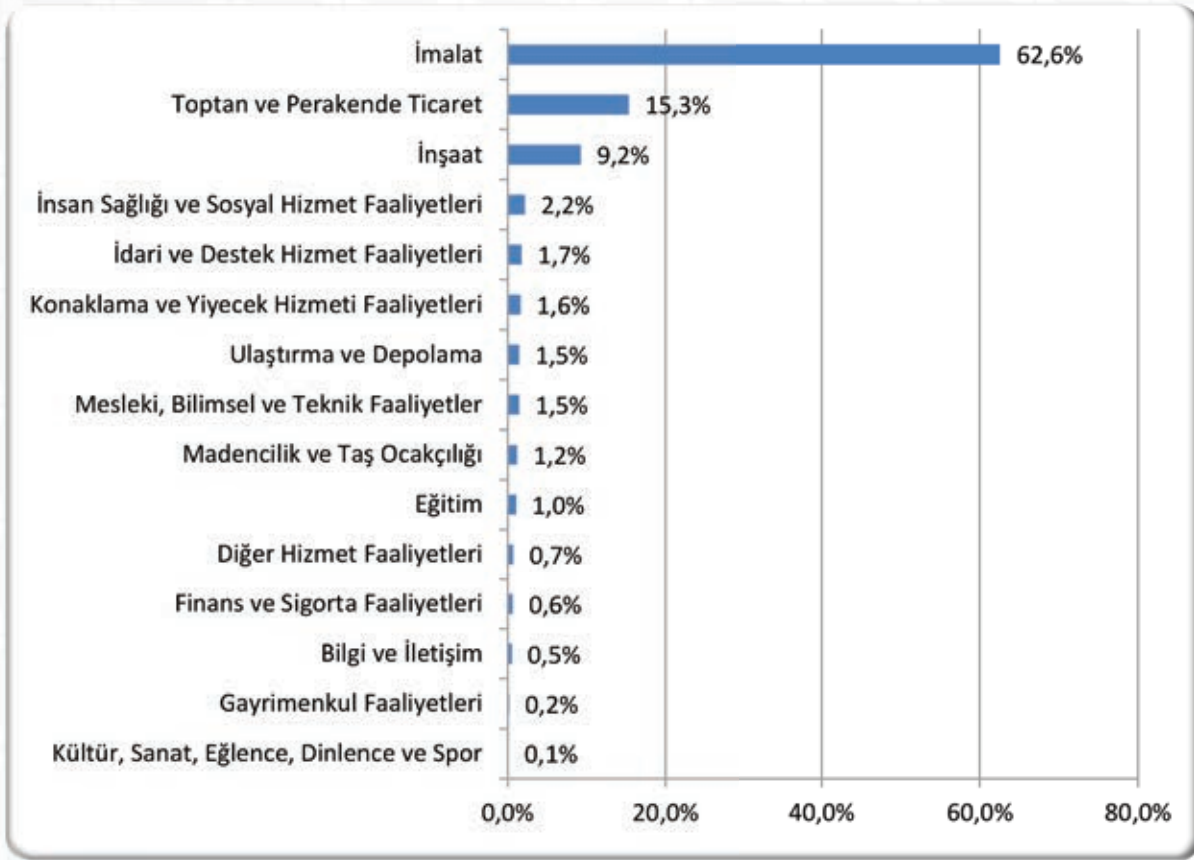
Tablo 46. Sektörlere Göre Açık İş Sayıları, Türkiye, Kayseri, 2013

Sektör	Kayseri	Türkiye
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	48	2.398
İmalat	2.509	113.084
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme	1	494
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi	1	532
İnşaat	370	22.728
Toptan ve Perakende Ticaret	614	44.837
Ulaştırma ve Depolama	58	8.628
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	65	16.875
Bilgi ve İletişim	21	2.814
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	25	2.064
Gayrimenkul Faaliyetleri	8	1.370
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	58	7.261
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	70	17.891
Eğitim	42	3.861
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	88	7.017
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlenme ve Spor	4	623
Diğer Hizmet Faaliyetleri	28	5.606
Genel Toplam	4.010	258.082

Kaynak: İPTA

14 Açık iş yeni yaratılmış, dolu olmayan veya yakında boşalacak bir pozisyon olarak tanımlanır. İşveren, bu pozisyon için, kurum dışından uygun bir aday bulmak amacıyla aktif olarak adım atmaktadır ve daha fazla adım atmaya da hazırdır; ve bu pozisyonu ya hemen ya da yakın bir gelecekte doldurmayı planlamaktadır. İşgücü talep araştırması kapsamında işyerleri ziyaret edildiğinde mevcut olan açık işler derlenmiştir.

Grafik 39. Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımı, Kayseri, 2013

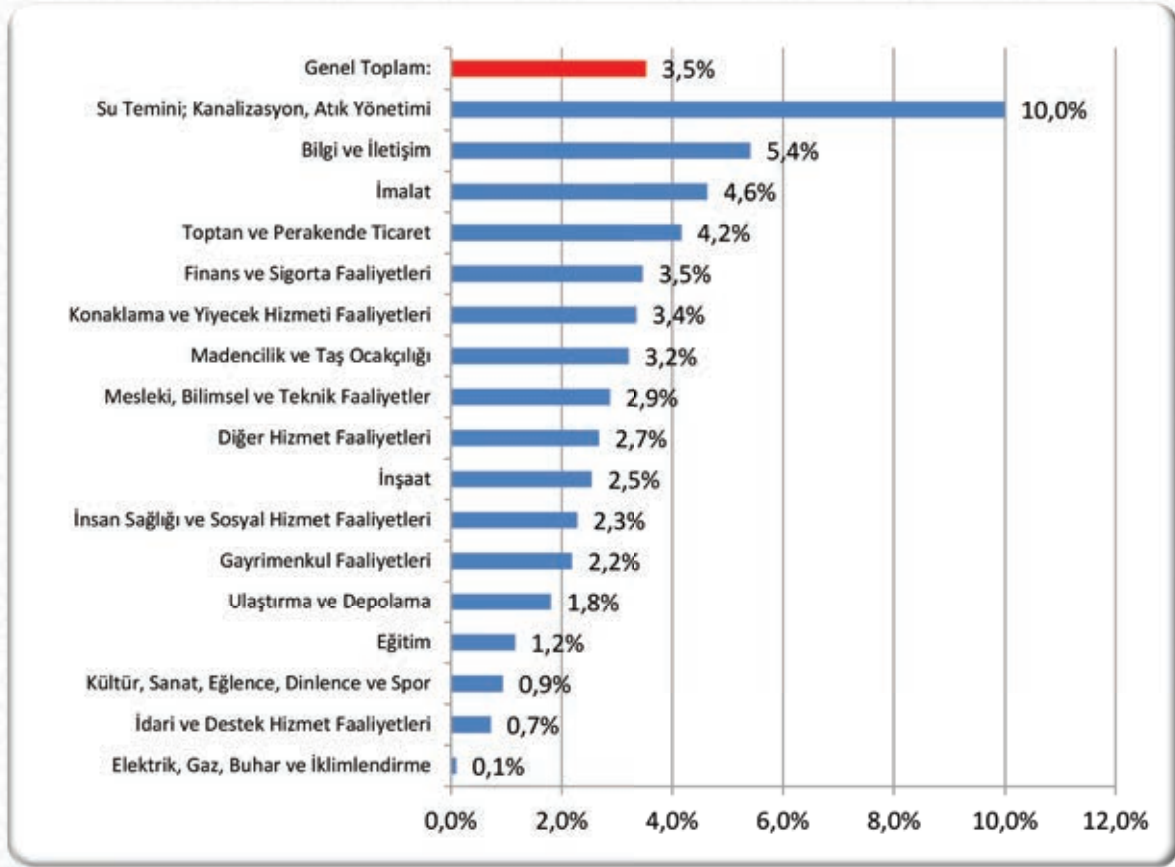
Kaynak: İPTA

Anket uygulanan işyerlerinde açık iş oranı % 3,5' dir. Açık iş oranı itibariyle önde gelen sektör su temini; kanalizasyon, atık yönetimi sektörüdür. Sektörde açık iş oranı % 10' dur. İkinci sırada bilgi ve iletişim sektörü gelmektedir. Bilgi ve iletişim sektörünün açık iş oranı % 5,4' dür. Üçüncü sırada ise imalat sektörü bulunmaktadır. İmalat sektörünün açık iş oranı ise % 4,6' dir. Açık iş oranı hesaplanırken sektördeki açık iş sayısının o sektördeki çalışan sayılarına bölünmesiyle hesaplanmaktadır. İmalat sektöründeki açık iş sayısının en yüksek olmasına karşın açık iş oranında üçüncü sıradadır. Açık iş oranında birinci sırada olan su temini; kanalizasyon ve atık yönetimi sektörünün açık iş sayısı 1' dir. Bu sayı sektörler bazında alınan toplam açık iş sayılarının oranı içerisinde % 0,01' lik bir etkisi olmasına karşın çalışan sayısının az olmasından dolayı açık iş oranında ilk sırada yer almıştır.

¹⁵ Açık iş oranı (AİO) açık olan toplam pozisyonların oranını ölçer ve şu şekilde ifade edilir:

$$AİO = \frac{\text{Açık İşlerin Sayısı}}{(\text{Mevcut Çalışanların Sayısı} + \text{Açık İşlerin Sayısı})} \times 100$$

Grafik 40. Sektörlere Göre Açık İş Oranları, Kayseri, 2013

Kaynak: İPTA

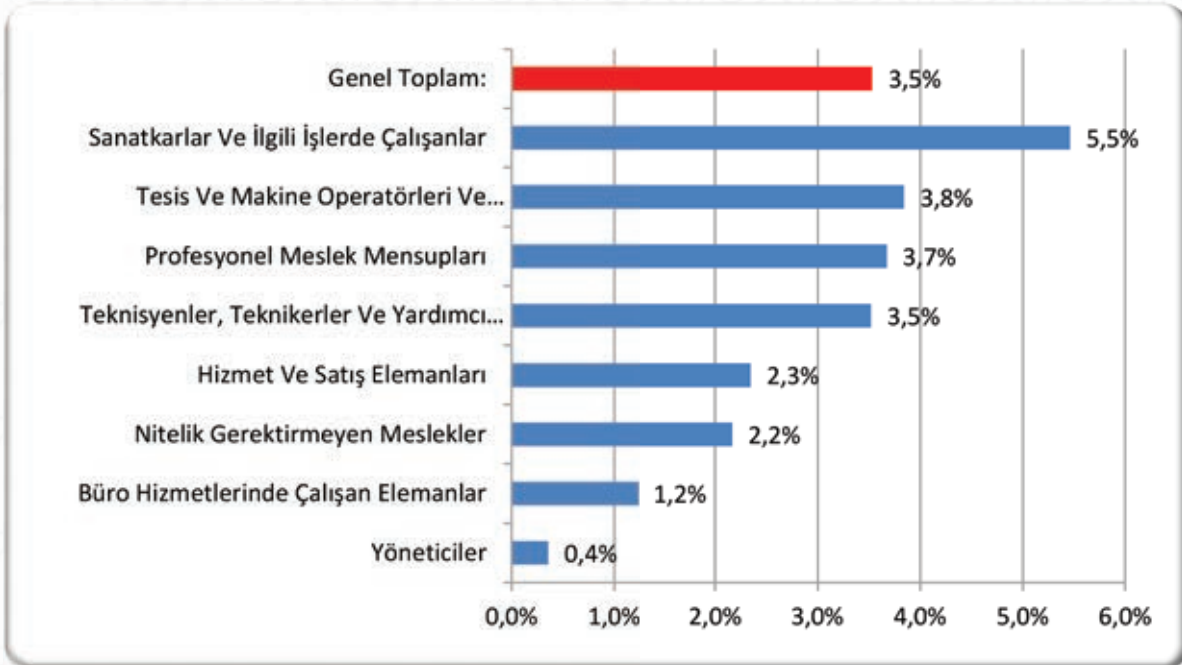
Meslek grupları itibariyle en fazla ihtiyaç duyulan meslek grubu % 44,7 ile sanatkâr ve ilgili işlerde çalışanlardır. Bu meslek grubunu % 18,2 ile tesis ve makine operatörleri ve % 14,2 ile nitelik gerektirmeyen meslekler takip etmektedir.

Tablo 47. Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayıları, Türkiye, Kayseri, 2013

Meslek Grupları	Kayseri	Türkiye
Yöneticiler	7	784
Profesyonel Meslek Mensupları	321	20.989
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	261	21.932
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	81	13.800
Hizmet Ve Satış Elemanları	251	35.189
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0	806
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1.791	61.912
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	730	67.357
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	568	35.313
Genel Toplam	4.010	258.082

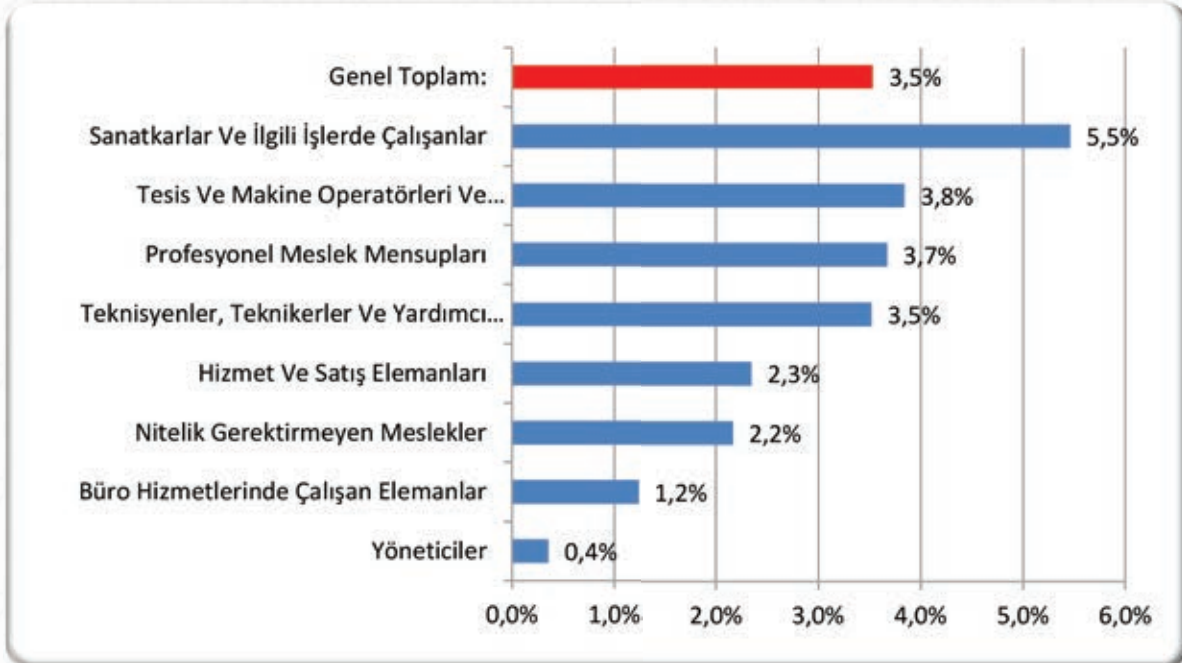
Kaynak: İPTA

Grafik 41. Meslek Gruplarına Göre Açık İş Dağılımları, Kayseri, 2013

Kaynak: İPTA

Meslek grupları itibariyle Kayseri’ de açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubu % 5,5 ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlardır. En az açık iş oranı olan meslek grubu ise % 0,4 ile yöneticilerdir.

Kaynak: İPTA

Meslek gruplarına göre açık iş oranlarında ilde ikinci, üçüncü ve dördüncü sırada olan meslek grupları birbirine çok yakındır. Sırasıyla tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, profesyonel meslek grupları ve teknisyenler, teknikerler ve yardımcı hizmetler yer almaktadır.

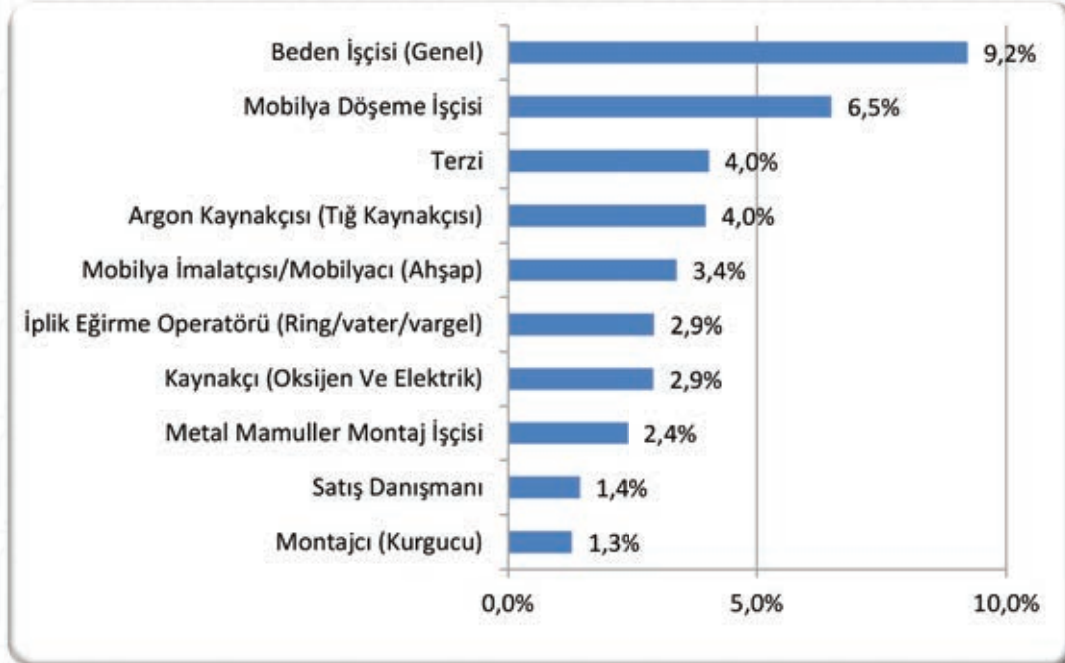
Meslekler itibariyle de açık işin en fazla olduğu meslek beden işçisi (genel) dir.¹⁶ İkinci sırada ise mobilya döşeme işçisi, üçüncü sırada ise terzi gelmektedir.

Tablo 48. En fazla Açık İş Belirtilen İlk On Mesleğin Toplam Açık İşlere Oranı, Kayseri, 2013

Meslek	Oran
Beden İşçisi (Genel)	9,2%
Mobilya Döşeme İşçisi	6,5%
Terzi	4,0%
Argon Kaynakçısı (Tıg Kaynakçısı)	4,0%
Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap)	3,4%
İplik Eğirme Operatörü (Ring/vater/vargel)	2,9%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	2,9%
Metal Mamuller Montaj İşçisi	2,4%
Satış Danışmanı	1,4%
Montajcı (Kurgucu)	1,3%

Kaynak: İPTA

Grafik 43. En fazla Açık İş Belirtilen İlk On Mesleğin Toplam Açık İş İçindeki Oranı, Kayseri, 2013

Kaynak: İPTA

¹⁶ Bunun sebebi ise işverenlerin genel eğilimi temizlik, taşıma ve inşaat işlerine yönelik meslekleri tek bir kalem altında, beden işçisi olarak bildirmeleridir.

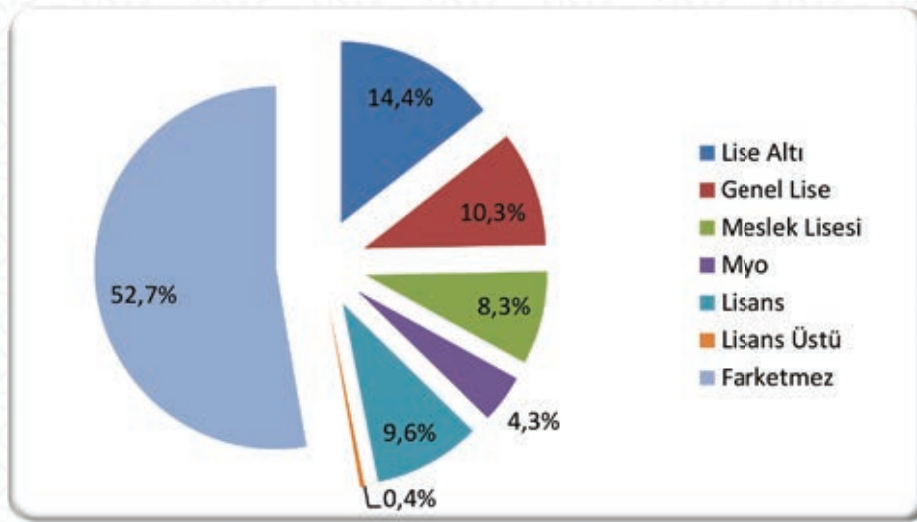
En çok talep edilen ilk on meslekler sıralamasında ilk üç mesleğin haricindeki diğer meslekler arasında ise fazla bir fark bulunmamaktadır. Açık iş sayısının en yüksek olduğu ilk on meslek toplam açık işlerin % 38,1'ini oluşturmaktadır.

Açık işlerde istenen eğitim düzeyinde en çok dikkat çeken husus genelde herhangi bir eğitim düzeyinin istenmemiş olmasıdır. İşverenlerin çoğu talep edilen eğitim düzeyine farketmez cevabını vermiştir. Bu durum kendini Türkiye sonucunda da göstermektedir. Türkiye sonucunda oran ilden daha düşük olmakla birlikte (% 30,61) yine ilk sırada eğitim düzeyi farketmez sonucu yer almaktadır.

İkinci sırada hem ilde (% 14,4) hem de Türkiye'de (% 21,79) lise altı eğitim gelmektedir.

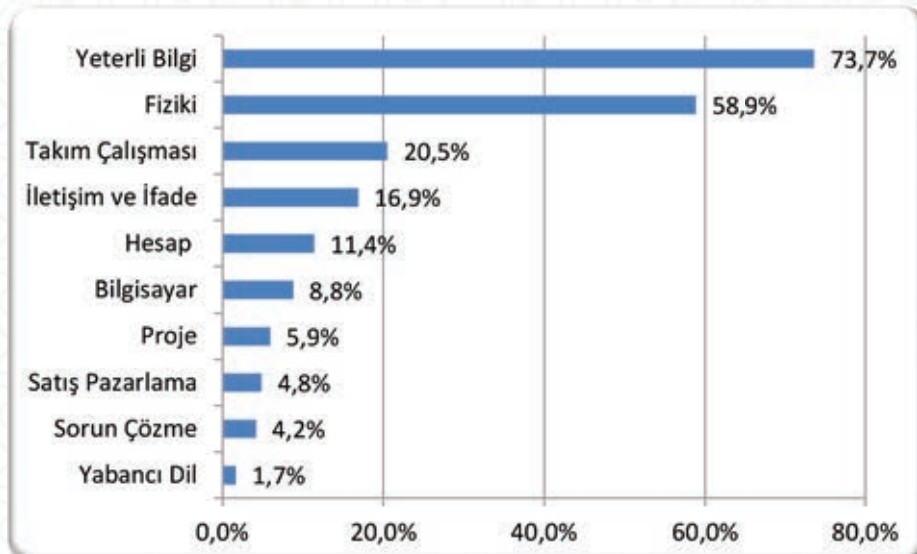
İlde tüm açık işlerde farketmez ve lise altı eğitim oranı % 67,1'dir. Genel lise % 10,3 ve mesleki eğitim düzeyi % 8,3 olurken, lisans eğitimi % 9,6, MYO % 4,3 oranında talep edilmektedir.

Grafik 44. Açık İşler İçin İstenen Eğitim Düzeyleri, Kayseri, 2013

Kaynak: İPTA

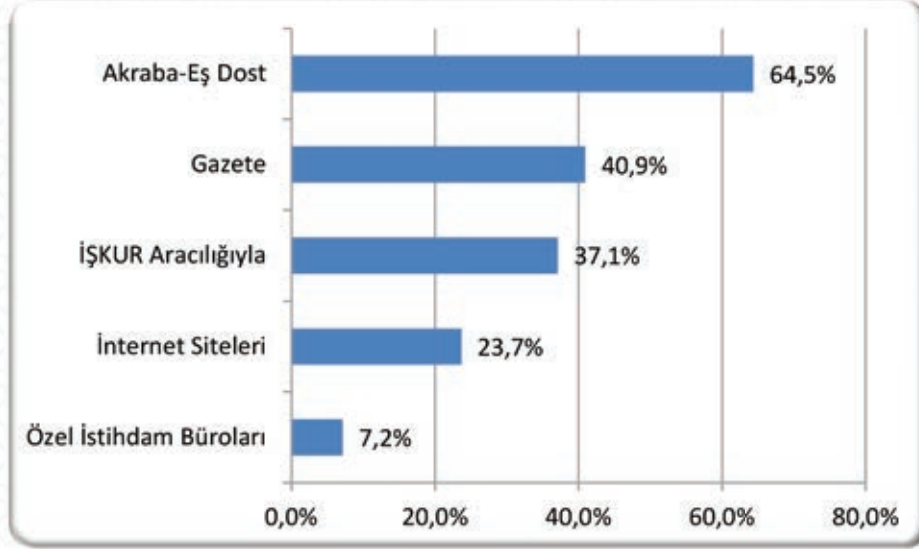
Grafik 45. Açık İşlerin Beceri Durumuna Göre Dağılımı, Kayseri, 2013

Kaynak: İPTA

İşverenler tarafından en çok talep edilen beceri meslekte yeterli bilgiye sahip olmaktır. Bu beceriyi fiziki güç ve takım çalışmasına uygunluk takip etmektedir. İstenen diğer beceri sıralaması ise şu şekildedir; iletişim ve ifade, hesap, bilgisayar, proje bazlı çalışma, satış pazarlama, sorun çözme ve yabancı dil gelmektedir.

Grafik 46. Açık İşlerin Aranma Yollarına Göre Dağılımı, Kayseri, 2013

Kaynak: İPTA

Yapılan araştırmada işverenlere açık işlerin karşılanma yolları sorunda en çok akraba-eş dost tarafından karşılandığı görülmüştür. İŞKUR aracılığıyla aranma yolu % 37,1 oranında gerçekleşmiştir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Temininde güçlük çekilen meslekler işverenlerin açık işlerini istedikleri meslek ve/veya becerilere sahip çalışanlarla dolduramamaları veya zorluk çekerek doldurmaları durumunu ifade eder. Talep araştırması kapsamında işletmelere 2013 yılı içerisinde hangi mesleklerde eleman temin ederken güçlük çektikleri sorulmuştur. 2.787 ile yapılan araştırmada 1.223' ü eleman temini karşılamakta güçlük çektiğini belirtmiştir. Bu işyerlerinin 573' ü imalat sektöründe yer almaktadır.

Tablo 49. Sektörlere Göre Teminde Güçlük Bildiren İşyeri Sayısı, Türkiye, Kayseri, 2013

Sektör	Kayseri	Türkiye
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	13	610
İmalat	573	26.897
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme	2	143
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi	0	113
İnşaat	137	9.533
Toptan ve Perakende Ticaret	272	19.772
Ulaştırma ve Depolama	40	3.562
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	32	6.084

Bilgi ve İletişim	8	816
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	4	800
Gayrimenkul Faaliyetleri	3	455
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	39	3.142
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	18	2.239
Eğitim	27	2.325
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	33	2.689
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlenme ve Spor	2	226
Diğer Hizmet Faaliyetleri	19	1.614
Genel Toplam	1.223	81.020

Kaynak: İPTA

Ayrıca firmaların temininde güçlük çektikleri kişi sayısı incelendiğinde toplam 5.846 kişinin temininde zorluk çekildiği tespit edilmiştir. Yine kişi sayılarında imalat sektörü 3.393 kişi ile ilk sıradadır.

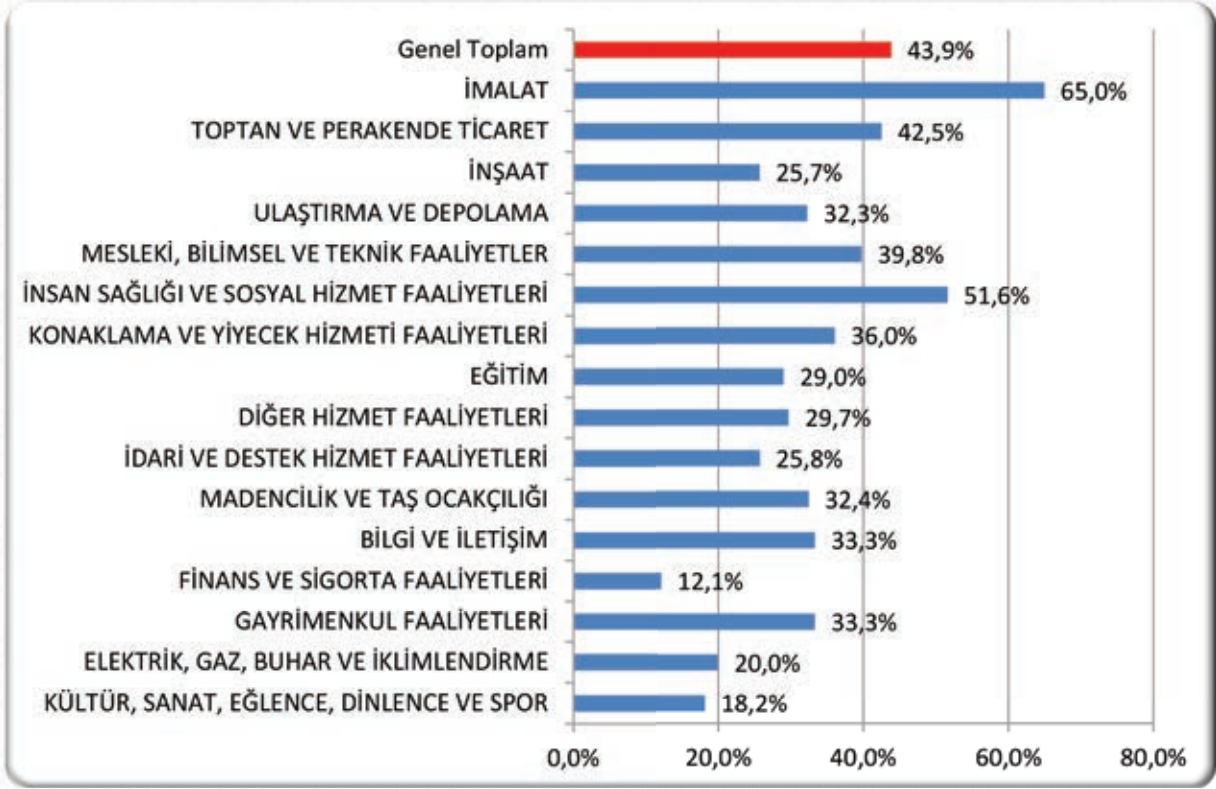
Tablo 50. Sektörlere Göre Teminde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı, Türkiye, Kayseri, 2013

Sektör	Kayseri	Türkiye
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	60	2.814
İmalat	3.393	134.403
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme	12	510
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi	0	559
İnşaat	505	45.631
Toptan ve Perakende Ticaret	933	61.834
Ulaştırma ve Depolama	130	13.091
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	118	22.200
Bilgi ve İletişim	16	2.764
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	30	2.340
Gayrimenkul Faaliyetleri	9	1.891
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	249	10.595
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	123	19.887
Eğitim	57	5.693
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	147	9.896
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlenme ve Spor	6	852
Diğer Hizmet Faaliyetleri	59	5.988
Genel Toplam	5.846	340.950

Kaynak: İPTA

Yapılan araştırmada sorulan sorulara cevap veren işyerleri içinde temininde güçlük çekilme oranları sektörler göre incelendiğinde en yüksek oranda imalat sektörü gelmektedir. İmalat sektöründeki işyerlerinin % 65' i eleman temininde güçlük çektiklerini ifade etmişlerdir. İkinci sırada insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü (% 51,6) yer almaktadır. İlde üçüncü sırada (% 42,5) toptan ve perakende ticaret sektörü yer almaktadır.

Grafik 47. Sektörlere Göre Temininde Güçlük Oranı, Kayseri, 2013

Kaynak: İPTA

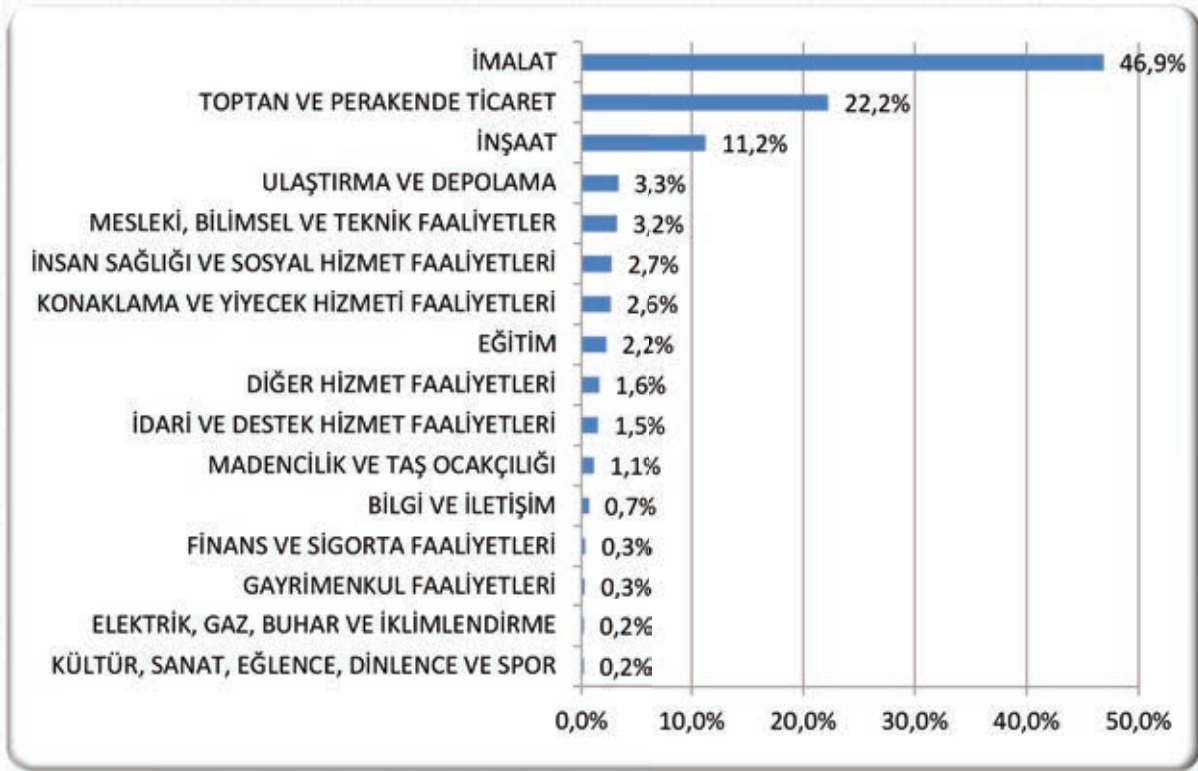
Ayrıca temininde güçlük çekilen mesleklerin sektörel dağılımına bakıldığında imalat sektörü % 46,9' luk oran ile yine ilk sıradadır. İkinci sırada olan toptan ve perakende ticaret sektörü % 22,2, üçüncü sırada inşaat sektörünün oranı % 11,2' dir.

Temininde en çok zorluk çekilen meslek % 6,5 ile Mobilya Döşeme İşçisidir. Bu mesleği % 5,7 ile Argon Kaynakçısı takip etmektedir. Temininde en çok zorluk çekilen meslekler sıralamasında ilk on meslekte yer alan diğer meslekler arasında fark minimum düzeydedir. Diğer meslekler sırasıyla % 5,2 ile Terzi, % 4,6 ile Beden İşçisi (Genel), % 3,4 ile Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap), % 2,9 ile Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik), % 2,9 Kablo İmal Makinesi Operatörü, % 1,7 ile Pazarlamacı, % 1,6 ile Satış Danışmanıdır.

Teminde güçlükte işverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri beceri ve niteliğe sahip eleman bulamadıklarını belirtmişlerdir. İkinci sırada elemanların yeterli iş tecrübesine sahip olmamaları, üçüncü sırada meslekte eleman bulunamaması gelmektedir.

İstenilen beceri ve niteliğe sahip olunmayan mesleklerin başında beden işçisi (genel), argon kaynakçısı, mobilya döşemecisi, mobilya imalatçısı ve pres tezgahı operatörü gelmektedir. Eleman bulunmayan mesleklerle, istenilen beceri ve niteliğe sahip olmayan meslekler paralellik göstermektedir.

Grafik 48. Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı, Kayseri, 2013

Kaynak: İPTA

Tablo 51. Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Dağılımı, Kayseri, 2013

Meslek	Oran
Mobilya Döşeme İşçisi	6,5%
Argon Kaynakçısı (Tıg Kaynakçısı)	5,7%
Terzi	5,2%
Beden İşçisi (Genel)	4,6 %
Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap)	3,4 %
Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik)	2,9%
Kablo İmal Makinesi Operatörü	2,9%
Pazarlamacı	1,7%
Satış Danışmanı	1,6%

Kaynak: İPTA

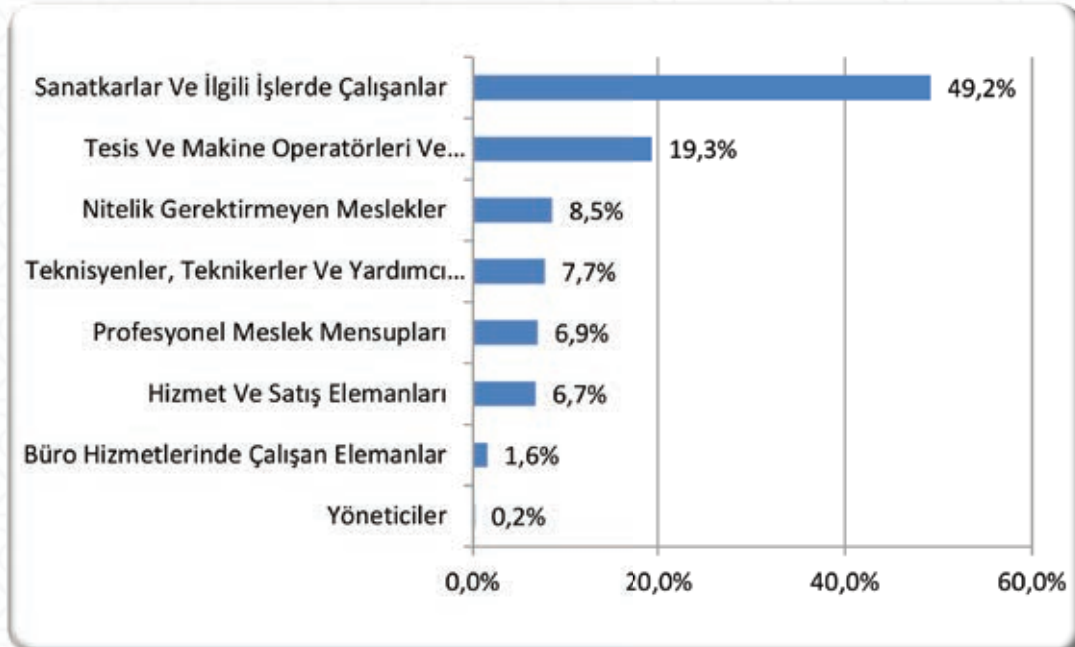
Tablo 52. Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı, Türkiye, Kayseri, 2013

Meslek Grup	Kayseri	Türkiye
Yöneticiler	10	1.047
Profesyonel Meslek Mensupları	404	30.947
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	451	33.640
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	91	12.584
Hizmet Ve Satış Elemanları	392	45.641
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0	1.415
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	2.873	101.465
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	1.129	82.598
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	496	31.613
Genel Toplam	5.846	340.950

Kaynak: İPTA

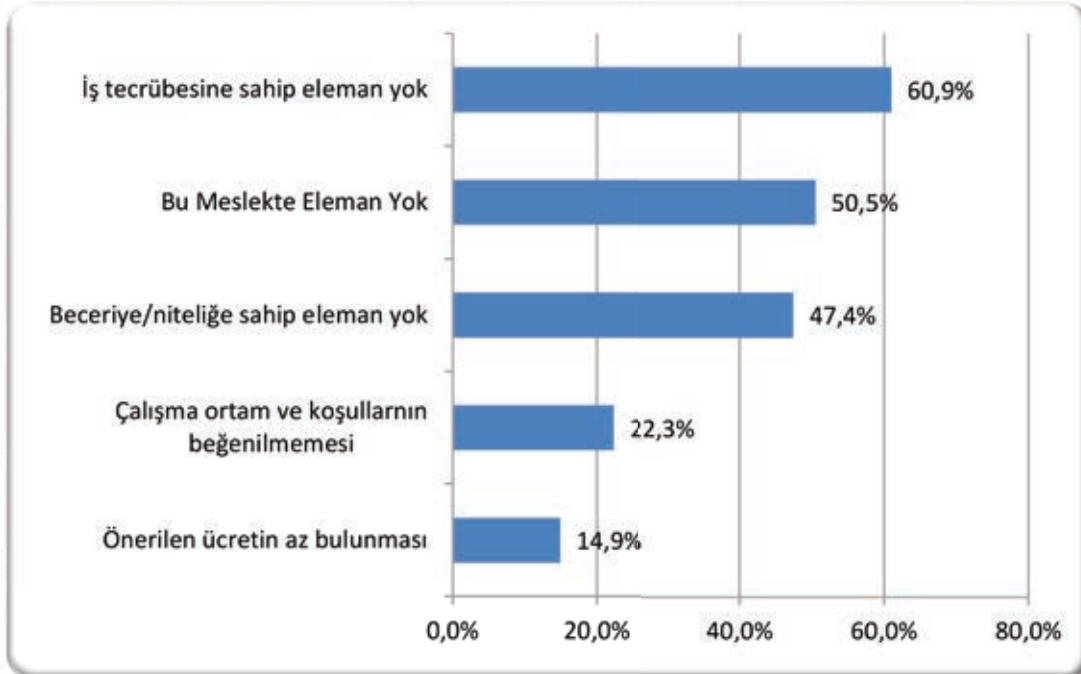
Temininde güçlük çekilmenin meslek gruplarına göre incelendiğinde % 49,2 il sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar ilk sıradadır. Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanları % 19,3 ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, % 8,5 ile de nitelik gerektirmeyen meslekler izlemektedir. Bu ilk üç sıranın haricinde teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek grupları % 7,7, profesyonel meslek grupları 6,9, hizmet ve satış elemanları % 6,7, büro hizmetlerinde çalışan elemanlar % 1,6 ve yöneticiler meslek grubunda % 0,2 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 49. Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme Dağılımı, Kayseri, 2013

Kaynak: İPTA

Grafik 50. Temininde Güçlük Çekilme Nedenlerine Göre Mesleklerin Dağılımı, Kayseri, 2013

Kaynak: İPTA

İşverenler, temininde güçlük çektikleri mesleklerin nedenlerine bakıldığında en çok iş tecrübesine sahip eleman olmadığını belirtmiştir. İş tecrübesine sahip eleman yok' un oranı % 60,9' dur. İkinci sırada % 50,5 ile bu meslekte eleman yok nedeni gelmektedir. Üçüncü sırada ise % 47,4 ile beceriye/niteliğe sahip eleman yok yer almaktadır. Bunlarla birlikte çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi % 22,3, önerilen ücretin az bulunması % 14,9' dur.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Yapılan araştırmada gelecek istihdam beklentisinin kısa (altı aylık) ve orta (bir yıllık) dönemle itibariyle ölçülmek istenmiştir. Gelecek istihdam beklentisinde ilde kısa ve orta dönem itibariyle sektörel dağılımda mevsimsel değişimler kendini göstermektedir. Araştırmaya cevap veren işyerleri itibariyle gelecek altı aylık dönemde en yüksek istihdam artışı bekleyen işyerleri imalat sektöründedir.

Toplam istihdam artışı beklentisinin % 57,6'sı İmalat sektöründedir. İmalat sektörünü % 15,2 ile toptan ve perakende ticaret sektörü takip etmektedir. Kısa dönemde istihdam artışı bekleyen üçüncü sektör ise % 10,7 ile idari ve destek hizmetler sektöründe çalışan işletmelerdir. 31 Aralık itibariyle istihdam azalışı beklenen sektörler Madencilik Ve Taş Ocakçılığı ve Mesleki, diğer hizmet faaliyetleri sektörleridir.

Gelecek 1 yıllık dönemde en yüksek istihdam artışı bekleyen işyerleri yine imalat sektöründe yer almaktadır. İmalat sektörünün oranı % 36,6' dır. İkinci sıradaki inşaat sektörünün % 28,2, üçüncü sıradaki toptan ve perakende ticaret sektörünün oranı % 16,3' dür. İnşaat sektörü mevsimsellikten etkilenmekte ve 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle sektörde net istihdam artışı daha yüksek seviyededir.

Tablo 53. Net İstihdam Değişiminin Sektörlere Göre Dağılımı, Kayseri, 2013

Sektör	31 Aralık 2013	30 Haziran 2014
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	-2,9%	0,9%
İmalat	57,6%	36,6%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme	0,2%	0,6%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi	0,1%	0,2%
İnşaat	9,8%	28,2%
Toptan ve Perakende Ticaret	15,2%	16,3%
Ulaştırma ve Depolama	2,1%	0,1%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	1,5%	1,8%
Bilgi ve İletişim	0,4%	0,1%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0,7%	0,1%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,5%	0,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	1,2%	2,4%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	10,7%	10,1%
Eğitim	1,2%	0,7%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0,6%	0,7%
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlenme ve Spor	1,2%	0,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	-0,1%	1,0%

Kaynak: İPTA

Net İstihdam Değişim Oranı (NİDO) kısa dönem itibarıyla sektörler göre incelendiğinde en yüksek oran % 55,6 ile su temini; kanalizasyon, atık yönetimi sektöründedir. Diğer sektörlerde değişim oranları birbirlerine yakındır. Sadece madencilik ve taş ocakçılığı sektörü ile diğer hizmet faaliyetleri sektöründe azalış olacağı düşünülmektedir.

Orta vadeli dönemde yine su temini; kanalizasyon, atık yönetimi sektörü % 55,6 ile ilk sıradadır. Orta dönemde hiçbir sektörde azalış beklenmemektedir.

Tablo 54. Sektörlere Göre Net İstihdam Değişim Oranı¹⁷, Kayseri, 2013

Sektör	31 Aralık 2013	30 Haziran 2014
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	-9,0%	1,8%
İmalat	5,0%	1,9%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme	0,9%	1,5%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi	55,6%	55,6%
İnşaat	3,1%	5,4%
Toptan ve Perakende Ticaret	4,8%	3,1%
Ulaştırma ve Depolama	3,0%	0,1%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	3,6%	2,6%

¹⁷ Net İstihdam Değişim Oranı (NİDO) istihdam değişimini açıklar ve araştırmanın yapıldığı tarih itibarıyla gerçekleşen ve 31 Aralık 2013 ile 30 Haziran 2014 sonuna kadar gerçekleşeceği tahmin edilen net istihdam değişiminin toplam çalışana oranını ifade eder.

Bilgi ve İletişim	5,2%	1,1%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	4,3%	0,6%
Gayrimenkul Faaliyetleri	6,4%	0,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	2,7%	3,4%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	4,9%	2,8%
Eğitim	1,5%	0,5%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0,7%	0,5%
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor	12,3%	0,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	-0,4%	2,6%
Genel Toplam	4,1%	2,5%

Kaynak: İPTA

Net istihdam değişim oranlarının meslek gruplarına göre incelendiğinde kısa dönemde % 5,7' lik oran ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar ilk sırada gelmektedir. Orta dönemde net istihdam değişimi kısa vadeye göre azalmıştır. Net istihdam değişimi ortalama kısa dönemde % 4,1, orta dönemde % 2,5 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 55. Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişim Oranı, Kayseri, 2013

Meslek Grupları	31 Aralık 2013	30 Haziran 2014
Yöneticiler	0,3%	0,4%
Profesyonel Meslek Mensupları	3,0%	1,6%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	3,2%	3,2%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	1,9%	0,8%
Hizmet Ve Satış Elemanları	3,7%	1,7%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	5,7%	2,7%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	4,7%	2,4%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	3,2%	3,3%
Genel Toplam	4,1%	2,5%

Kaynak: İPTA

Gelecek dönem istihdam artışları beklenen meslekler incelendiğinde 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla en çok Beden İşçisi (Genel) mesleğinde artış beklenmektedir. Beden İşçisi (Genel)' i sırasıyla Temizlik Görevlisi, Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı) meslekleri izlemektedir.

30 Haziran 2014 tarihi itibarıyla istihdam artışları beklenen ilk üç meslek ise Beden İşçisi (İnşaat), Temizlik Görevlisi ve Beden İşçisi (Genel)' dir.

Tablo 56. Gelecek Dönem İstihdam Artışı Beklenen Meslekler, Kayseri, 2013

31 Aralık 2013 Tarihi İtibariyle En Fazla İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	30 Haziran 2014 Tarihi İtibariyle En Fazla İstihdam Artışı Beklenen Meslekler
Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (İnşaat)
Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi
Argon Kaynakçısı (Tıg Kaynakçısı)	Beden İşçisi (Genel)
Metal Mamuller Montaj İşçisi	Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap)
Mobilya Döşeme İşçisi	Metal Mamuller Montaj İşçisi
Güvenlik Görevlisi	Mobilya Döşeme İşçisi
İplik Eğirme Operatörü (Ring/vater/vargel)	Argon Kaynakçısı (Tıg Kaynakçısı)
Terzi	Pazarlamacı
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	Güvenlik Görevlisi
Sıvacı	Sevkiyat Görevlisi

Kaynak: İPTA

Gelecek dönem istihdam azalışı beklenen mesleklere bakıldığında ise 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle en çok Beden İşçisi (İnşaat) mesleğinde azalış beklenmektedir. Beden İşçisi (İnşaat)' ı sırasıyla İş Makineleri Bakım ve Onarımcısı, Diğer Madenciler Ve Taş Ocakçılar meslekleri izlemektedir.

30 Haziran 2014 tarihi itibariyle istihdam azalışı beklenen ilk üç meslek ise Sondaj Operatörü/Sondör, Otomatik Maden Makinesi Operatörü ve Alçı Dekorasyoncu (Kartonpiyer)' dir.

Tablo 57. Gelecek Dönem İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler, Kayseri, 2013

31 Aralık 2013 Tarihi İtibariyle En Fazla İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler	30 Haziran 2014 Tarihi İtibariyle En Fazla İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Beden İşçisi (İnşaat)	Sondaj Operatörü/Sondör
İş Makineleri Bakım ve Onarımcısı	Otomatik Maden Makinesi Operatörü
Diğer Madenciler Ve Taş Ocakçılar	Alçı Dekorasyoncu (Kartonpiyer)
Elektrik Teknisyeni	İnşaat Kalıpcısı (Ahşap)
Yapı Yalıtımcısı	Demir Doğramacı
Diğer Yardımcı Sağlık Personeli	Su ve Deniz Ürünleri Satış Elemanı
İnşaat Boyacısı/Boyacı-Bina	Direksiyon Eğitmeni
Biyomedikal Cihaz Teknolojileri Teknisyeni	Eğitim Öğretim Planlayıcısı
Direksiyon Eğitmeni	Bekçi
Kapıdan Kapıya Satış Temsilcisi	İnşaat Elemanları Kalıpcısı (Elle)

Kaynak: İPTA

SONUÇ

Kayseri İli İşgücü Piyasası Analizi raporunun temel yaklaşımı işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Bu doğrultuda ele alınacak temel husus işgücü arzı ve talebi arasındaki eşleşmeme, diğer bir ifade ile dengesizliktir. Dengesizliği ortaya çıkartabilmek için ilin işgücü arz ve talep yapılarının birlikte ele alınarak analiz edilmesi gerekmektedir.

Giriş bölümünde de açıklandığı gibi ilin işgücü piyasası arz yapısı ve arzı etkileyen değişkenler eldeki mevcut veriler kullanılarak analiz edilmiştir. Bu verilerin önemli bir kısmı il değil, İİBS2 bölümlenmesi doğrultusunda Kayseri, Sivas ve Yozgat illerini kapsayan TR72 bölgesine aittir. Arza yönelik ikinci kısıtlama ise bu verilerin önemli bölümünün 2012 yılına ait olması, bir kısmının ise daha eski tarihlere dayanmasıdır.

Diğer bir önemli kısıt ise Türk işgücü piyasasının yapılanmasından kaynaklanmaktadır. Türkiye’de kayıt dışı çalışma oranı çok yüksektir. Bu durum kendini TR72 bölgesinde de göstermektedir. Bölgede tarım dışı sektörlerde kayıt dışı çalışma oranı % 26,5’ dur. Bu oran kadınlarda % 36,4’ e çıkmaktadır. İşverenlerin çalışanlarına yönelik araştırmalarda sadece kayıtlı elemanlarını bildirdiği, kayıt dışı çalışanlarına dair bir bilgi vermedikleri bilinen bir olgudur.

Araştırmanın diğer bir kısıt da işverenlerden mesleklerle ilişkin yeterli bilgiyi ayrıntılı almada problem yaşanmasıdır. Bu durum özellikle kendini beden işçiliği mesleğinde yoğun olarak hissettirmektedir. İşverenlerin genel eğilimi temizlik, taşıma ve inşaat işlerine yönelik meslekleri tek bir kalem altında, beden işçisi olarak bildirmeleridir. Mesleklerle yönelik diğer bir kısıt da Meslekler Sözlüğünde bazı mesleklerin tanımlanmasındaki eksikliklerdir. Bazı Meslekler Sözlüğünde yer almamaktadır.

Tüm bu kısıtlara rağmen gerçekleştirilen Talep Araştırması bu güne kadar tüm iller itibariyle karşılaştırmaya imkan sağlayacak şekilde standartlaştırılmış bir araştırmadır ve zengin bir bilgi tabanına sahiptir.

Çalışabilir yaştaki nüfusun eğitim seviyesi Türkiye ortalamasına yakındır. Çalışabilir yaştaki nüfusun ağırlıklı kısmını (% 62,3) lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Kadınlar arasında özellikle diplomasızlık durumu erkeklere göre çok daha yaygındır. Okuryazar olmayan nüfusun % 77,4’ ü kadındır.

Tarımda çalışan sayısında iyileşme görülmektedir. 2012 yılında 2004 yılına göre tarım sektöründe çalışan sayısındaki artış % 62,2’ dir.

Bölge istihdamının % 26’ sı sanayi sektöründedir. Bölge sanayisi nitelikli elemana ihtiyaç duymaktadır. Sanayi sektöründe çalışanların % 71,1’ i lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Sanayi sektöründe çalışanların % 21,1’ i lise ve dengi okul mezunu, % 7,4’ ü de yüksek okul mezunudur.

Bölgede istihdam oranı artmakta, işsizlik oranı ise azalmaktadır. İşsizlik oranı 2012 yılı itibariyle % 8,2’dir. İşgücüne katılım oranı % 51,4’ dür. İstihdam oranı % 47,2 ile % 45,4 olan Türkiye ortalamasının üzerindedir. En yüksek işsizlik oranı hem erkeklerde hem de kadınlarda 20-24 yaş grubundadır. Bu yaş grubunda % 14,6 olan işsizlik oranı, erkeklerde % 13,7, kadınlarda ise % 16,6’ dir. 20-24 yaş grubunu % 10,9 ile 15-19 yaş grubu takip etmektedir. Bu grupta erkeklerde işsizlik oranı % 12,4 kadınlarda ise % 7,2 olarak hesaplanmıştır.

Eğitim düzeyi kadınların işgücü piyasasına girişlerini erkeklerden daha fazla etkilemektedir. Yüksek eğitimli kadınlarda % 15,9 olan işsizlik oranı erkeklerde % 8,8’ dir.

İŞKUR’ a kayıtlı işsizler incelendiğinde aynı yapının Kayseri ili kayıtlı işsizleri için de geçerli olduğu görülmektedir. 2012 yılında en fazla kayıtlı işsiz 25-29 yaş grubundadır. Kayıtlı işsizlerin % 23,8’i bu yaş grubundadır.

Kayıtlı işsizlerin dağılımında en yüksek pay ilköğretim mezunlarıdır. İlköğretim mezunlarının oranı % 41,2’ dir. Bu oran Türkiye ortalamasından düşüktür. Kayıtlı işsizlerin % 23 ‘ü yüksek eğitimlidir. Kayıtlı işsiz istatistikleri ilde de bölge işsizlik yapısına benzer bir yapıyı ortaya koymaktadır.

Bu istatistiklerde de eğitim seviyesi yükseldikçe kadınların işgücü piyasasına girmeleri artmaktadır.

Talep araştırması sonuçlarına göre toplam çalışanların sadece % 13,8' i kadındır ve bu oran % 23,1 olan Türkiye ortalamasının altındadır.

Kadın çalışanların görece olarak ağırlıklı çalıştıkları sektörler Türkiye ile aynı eğilimi göstermektedir. Hem Kayseri'de hem de Türkiye'de kadınların biraz daha ağırlık kazandıkları sektörlerdeki işyerlerinin toplam işyerleri içindeki payları da çok azdır.

Erkek ağırlıklı olmasına rağmen kadın çalışanların dörtte birini istihdam eden bir sektör vardır; imalat. İmalat sektöründeki kadın çalışanların meslekleri, belirli bir eğitim düzeyinden ziyade, belirli beceri isteyen mesleklerdir.

Araştırma sonuçlarına göre kadınların erkeklere göre hakim oldukları sektör insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörüdür.

Hedef, istihdamın artırılması ise istatistikler kadın istihdamını artırmadan bu hedefe ulaşmanın mümkün olmadığını göstermektedir. Bunun için de kadın eğitim seviyesinin artırılması ve düşük eğitim seviyesine sahip kadınların da istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekliliktir. Kayseri'de İŞKUR' a kayıtlı kadın işsizlerin üçte biri lise altı eğitimlidir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır.

Talep boyutu itibariyle, araştırma sonuçlarına göre Kayseri ilinde 10+ özel sektör yerel birim işyerlerinde çalışanlar sayısına göre lokomotif sektörün imalat sektörü olması sonucu en fazla açık iş ve temininde güçlük çekilen meslek de imalat sektöründedir.

Buna karşılık açık iş oranları itibariyle önde gelen sektör insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörüdür. En fazla çalışana sahip sektörlerin açık iş oranları düşüktür. İmalat sektöründe açık iş oranı % 4,6' dır. Toplamda açık iş oranı % 3,5' dur.

Ana meslek grupları itibariyle en yüksek açık iş oranının olduğu grup, sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar grubudur. İkinci olarak tesis ve makine operatörleri montajcılar, üçüncü sırada ise profesyonel meslek grupları yer almaktadır. Açık iş oranı yüksek mesleklerin büyüme potansiyeli taşıdığını söylemek mümkündür.

Meslekler itibariyle de açık işin en fazla olduğu meslek beden işçisinden sonra mobilya döşeme işçisi gelmektedir. Bu meslekleri terzi ve argon kaynakçısı (tığ kaynakçısı) takip etmektedir. Temininde en zorluk çekilen meslek % 6,5 ile mobilya döşeme işçisidir. Bu mesleği de yine % 5,7 ile argon kaynakçısı takip etmektedir.

İlde açık işlerde işverenlerin aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "farketmez" cevabı dikkat çekicidir. Açık işlerde ikinci ve üçüncü sıradaki meslekler mobilya döşeme işçisi terzi gibi belirli bir eğitim ve beceri isteyen meslekler olmasına rağmen bu meslekler için de istenen eğitim düzeyi sorusuna verilen cevap "farketmez" olmuştur. Bunun arkasında işverenlerin aradıkları elemanlarda eğitim düzeyinden çok meslekte yeterli bilgiye sahip olmalarını istemeleri etkindir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin bulunmama nedenleri sıralaması da bu görüşü teyit etmektedir. İşverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri iş tecrübesine sahip eleman bulamadıklarını belirtmişlerdir. İkinci sırada bu meslekte eleman bulamadıklarını, üçüncü sırada ise beceri /niteliğe sahip eleman bulunamaması gelmektedir.

Sadece ilk iki meslekte değil, ilk onda yer alan açık işlerle temininde güçlük çekilen meslekler arasında da büyük bir paralellik vardır. Aynı paralellik istenilen beceri ve niteliğe sahip olunmayan mesleklerde de görülmektedir. Becerilerin geliştirilerek işverenlerin istekleri doğrultusunda açık işlerin karşılanması bu mesleklerle ve yukarıda belirtilen meslek gruplarına yönelik eğitim programlarını öncelikli hale getirmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre işletmelerin gelecek beklentileri olumludur. Gerek kısa dönem (altı ay), gerekse orta dönem (on iki ay) itibarıyla en çok net istihdam artışı beklenen sektör imalat sektörüdür. Gerek gelecek istihdam artışının imalat sektörü ağırlıklı olması, gerekse açık iş ve temininde güçlük çekilen mesleklerin imalat sektöründe olması, bu sektörde emek arzı ile emek talebi arasında bir dengesizlik olduğunu ve bu dengesizliği giderebilmek için de ihtiyaca göre eğitim programlarının düzenlenmesinin gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Sanayi sektörünün ihtiyaç duyduğu nitelikli ara kademe insan gücünün yetiştirilmesi, ekonomik kalkınmanın hızlandırılmasına katkı sağlanması amacıyla; dar meslek alanları yerine geniş tabanlı sektörel eğitimin verildiği, modüler yapıyla esneklik özelliğine sahip ve çalışma yaşamının ihtiyaçlarına cevap verebilen bir mesleki ve teknik eğitim sistemi hedeflenmelidir.

Verilecek eğitimlerin gerçekten nitelikli olması, işletmelerin ihtiyaç duyduğu becerileri kazandırması ve istihdam garantili olması gerekir. Bu amaçla verilecek eğitimlerin biçim ve içerik açısından belirlenmesi noktasında mesleki eğitim uzmanlarının yanı sıra ilgili alanlardan işveren temsilcilerinin görüşlerinin alınması çok önemlidir.

İlde dikkat çeken diğer bir husus da özellikle bazı sektörlerde görülen yüksek işe giriş ve çıkışlardır. Bu yüksek devinim ilde yüksek bir kayıtdışı istihdamın olduğuna dair kanaat oluşturmaktadır. Hem kayıtdışılığın önlenmesinde hem de devinimin işletme ve ekonomide sebep olduğu üretim kayıplarının, elemanları tekrar eğitime maliyetlerinin azaltılmasında da İŞKUR' a görev düşmektedir.

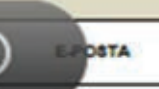
İşletmelerin eleman alımlarında İŞKUR' u daha fazla kullanmaları için oluşturulmuş olan teşvik sistemlerini işverenlere daha etkili yollarla anlatmak ve işe yerleştirilen elemanların takibini daha etkin yapmak İŞKUR personeline düşen görevlerdir.

KAYNAKÇA

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri
İŞKUR, İstatistik Yıllıkları
Kalkınma Bakanlığı İstatistikleri
Ekonomi Bakanlığı İstatistikleri
Devlet Planlama Teşkilatı, Özel İhtisas Komisyonu Raporu
Milli Eğitim Bakanlığı Örgün Eğitim İstatistikleri
Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

EKLER

Ek 1: İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu

		İLLİ İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI	
		İŞYERİ BİLGİ FORMU	
Sayın İşyeri Yetkilisi,			
Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücü yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçları belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.			
Bilgi verme ve gizlilik			
1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askerî hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz. 2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunun 21'inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. 3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. İkinci fıkraya aykırı davranışlar hakkında Türk Ceza Kanununun 136. maddesi hükümleri uygulanır.			
Kapsam			
Bu araştırma, ilimizdeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden tüm işyerlerini kapsamaktadır. İşyeri Bilgi Formunun, İşyeri sahibi veya ortakları, müdürü bulunan işyerlerinde insan kaynağından, personel, işletme veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.			
İŞYERİ BİLGİLERİ			
Örnek No	:		
İşyerinin Yasal Ünvanı	:		
İşyerinin Tabaka Ünvanı	:		
ADRES BİLGİLERİ			
İL	:		
İLÇE	:		
KÖY	:		
MAHALLE	:		
CADDE/SOKAK	:		
DIŞ KAPI NO	:		
İÇ KAPI NO	:		
TELEFON/FAKS/e-posta	:		
Formu Dolduracak İşyeri Yetkilisinin			
Adı ve Soyadı	:	Unvanı	:
Tarih	:	Telefonu	:
E-posta	:	İmza/Kapısı	:
Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulanmasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.			
Bu İşyeri Bilgi Formu ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANACAK VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ EL KİTAPINA UYGUN YAPILACAKTIR. MAZ EDERİZ.			
ZİYARETÇİ		KONTROLÖR	
VERİ GİRİŞ PERSONELİ			
Adı ve Soyadı	:		
Tarih ve İmza	:		
BİLGİ İÇİN BAŞVURULABİLECEK ADRES TELEFON VE FAKS NUMARALARI			
İL MÜDÜRLÜĞÜ			
Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü			

Bölüm I - İŞYERİ FAALİYETİ	
S1. İşyerinin ana iktisadi faaliyetini aşağıdaki listeden işaretleyiniz? (Sadece bir faaliyet kolu işaretlenecektir.)	
01	Madencilik ve Taş ocakçılığı
02	İmalat
03	Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
04	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
05	İnşaat
06	Toptan ve perakende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motorsikletlerin onarımı
07	Ulaştırma ve depolama
08	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
09	Bilgi ve iletişim
10	Finans ve sigorta faaliyetleri
11	Gayrimenkul faaliyetleri
12	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
13	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
14	Eğitim
15	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
16	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
17	Diğer hizmet faaliyetleri
S2. İşyerinin iktisadi faaliyet kodu işyeri listesindeki ile aynı mı, değişmiş mi? (Bu soru ziyaret edilen işyerinde değil, İŞKUR'un Bürosunda Koordinatör veya görevlendireceği bir kişi tarafından doldurulacaktır.)	
Aynı	Değişmiş
Sonraki Sayfaya Geçiniz 	

Bölüm II - MEVCUT İSTİHDAM			
S3: İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli <u>fiilen yaptıkları işlere göre</u> sıralayınız?			
01	02	03	04
Yapılan İş (Örnek: mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Erkek Çalışan Sayısı	Kadın Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

Bölüm III - AÇIK İŞLER									
S5: İşyerinizde <u>şu an</u> eleman ihtiyacı duyduğunuz meslekleri ve her meslekte ihtiyaç duyulan eleman sayısını belirtiniz?									
S5.1: Eleman ihtiyacı duyuyunuz. ☐ ☐ Soru 6'ya geçiniz.									
01	02	03	04	05	06	07	08	09	10
Eleman İhtiyacı Duyulan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen <u>Asgari</u> Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Genel İse 3. Meslek İse 4. Meslek Yüksekokulu 5. Lisans 6. Lisansüstü 7. Farklıdır	Beceri İhtiyacı (*) 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve Bedensel yeterlilik 3. Hissas yapılabilmek (analitik beceri) 4. Mesleğe ilişkin yeterli bilgi 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve bağırma karar verme becerileri 8. Yabancı dil 9. Yabancı dil 10. İletişim ve ifade yeteneği	İhtiyacı duyduğunuz eleman sayısını belirtiniz	Açık işleriniz genelinde hangi yetiye ulaştınız? (*) 1. İşkUR aracılığıyla 2. Gazeteler, vb. 3. Akraba-Eğ Dost 4. İnternet-Sosyal Medya 5. Özel İletişim Bölgeleri	1-EVET 2-HAYIR			
						1 2 3 4 5 6 7 8 9 10			
						1 2 3 4 5			
						1 2 3 4 5			

BÖLÜM IV. 31 ARALIK 2013 TARİHİ İTİBARIYLA ÇALIŞAN SAYISINDA <u>NET DEĞİŞİKLİK</u> OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER		
01	02	03
04: 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte <u>net istihdam artışı</u> bekliyor musunuz?	Evetse ☐	6.3'e geçiniz
	Hayırsa ☐	6.1 veya 6.2 geçiniz
04.1: 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte net istihdam artışı olacağını <u>beklemiyorsunuz</u> .	☐	7 sonraya geçiniz
04.2: 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte net istihdam artışı olup olmayacağına dair <u>şüphe bulunmamaktadır</u> .	☐	
04.3: 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla işyerinizde çalışan sayısında <u>net istihdam artışı olacağını</u> düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam <u>ARTIŞI</u> olacağını düşündüğünüz meslekler		Net sayısal <u>artış</u>

05: 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte <u>net istihdam azalışı</u> bekliyor musunuz?	Evetse ☐	7.3'e geçiniz
	Hayırsa ☐	7.1 veya 7.2 geçiniz
05.1: 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olacağını <u>beklemiyorsunuz</u> .	☐	8 sonraya geçiniz
05.2: 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olup olmayacağına dair <u>şüphe bulunmamaktadır</u> .	☐	
05.3: 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla işyerinizde çalışan sayısında <u>net istihdam azalışı olacağını</u> düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam <u>AZALISI</u> olacağını düşündüğünüz meslekler		Net sayısal <u>azalış</u>

BÖLÜM V. 30 HAZİRAN 2014 TARİHİ İTİBARIYLA ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER		
01	02	03
06: 30 Haziran 2014 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte <u>net istihdam artışı</u> bekliyor musunuz?	Evetse ☐	8.3'e geçiniz
	Hayırsa ☐	8.1 veya 8.2 geçiniz
06.1: 30 Haziran 2014 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte net istihdam artışı olacağını <u>beklemiyorsunuz</u> .	☐	9 sonraya geçiniz
06.2: 30 Haziran 2014 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte net istihdam artışı olup olmayacağına dair <u>şüphe bulunmamaktadır</u> .	☐	
06.3: 30 Haziran 2014 tarihi itibarıyla işyerinizde çalışan sayısında <u>net istihdam artışı olacağını</u> düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam <u>ARTIŞI</u> olacağını düşündüğünüz meslekler		Net sayısal <u>artış</u>

07: 30 Haziran 2014 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte <u>net istihdam azalışı</u> bekliyor musunuz?	Evetse ☐	9.3'e geçiniz
	Hayırsa ☐	9.1 veya 9.2 geçiniz
07.1: 30 Haziran 2014 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olacağını <u>düşünmüyorsunuz</u> .	☐	10 sonraya geçiniz
07.2: 30 Haziran 2014 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olup olmayacağına dair <u>şüphe bulunmamaktadır</u> .	☐	
07.3: 30 Haziran 2014 tarihi itibarıyla işyerinizde çalışan sayısında <u>net istihdam azalışı olacağını</u> düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam <u>AZALISI</u> olacağını düşündüğünüz meslekler		Net sayısal <u>azalış</u>

BÖLÜM VI. ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER							
10: 2013 yılı içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?							
10.1: Eleman temininde güçlük çektiğiniz meslek yok. ☐ Dönüşme Bittirildi. TEŞEKKÜRLER							
01	02	03	04				
Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde güçlük çeken eleman sayısı	Temininde güçlük çekilme nedeni ve/veya işyerinde ne? 1- EĞİTİM 2- İKİ YER 3- İKİ SAĞIR 4- İKİ SAĞIR	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni (*)				
			1. Bu meslekte eleman bulunamaması	2. Gereklili Mesleki beceri/yeterlilikle sahip eleman bulunamaması	3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	5. Önerilen ücretin az bulunması
			1	2	3	4	5

Ek 2-A: Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi

İl İşgücü Piyasası Talep Araştırmasında tam sayım yapılan iller dışında tabakalı rassal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. İşgücü Piyasası Araştırmasında amaç, kapsam dâhilindeki sektör bazında İl ve Türkiye tahmini vermektir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak ve % 25 cevapsızlık oranı ilave edilerek 64 ilde tamsayım 15 ilde örnekleme şeklinde belirlenmiştir.

Örnek hacminin dağıtımı, sektör düzeyinde uzlaşık dağıtım yöntemi ile yapılmıştır.

$$n_h = \bar{n} [K^2 + (1 - K^2) M_h^2]^{1/2}$$

$\bar{n}$ = Göze düşen ortalama örnek hacmi

$$M_h = N_h / (N / h) = h \cdot W_h$$

K = Göreceli önem

h = Tabaka sayısı

$n_{min} = K \cdot \bar{n}$ en küçük göze düşen örnek hacmi

Bu yöntem birim sayısı çok küçük dahi olsa her tabakada belirli sayıda örnek hacmini garanti etmektir. Dolayısıyla girişim sayısının çok az sayıda olduğu tabakalar yapısal olarak sistem içerisinde belirlenerek tamsayım ile ele alınmıştır. Tüm sektörlerde maliyet ve işgücü dikkate alınarak $n_{min}=125$ olacak şekilde tabakalara düşen örnek hacmi belirlenmiştir.

Örneklerin seçimi ardışık basit rassal örnekleme (ABRÖ) yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Bu yöntemde, birimlere (0,1] aralığında uniform dağılan sürekli rassal sayılar (permanent random number-PRN) atanır. Atanan bu rassal sayılara göre birimler küçükten büyüğe doğru dizilir, tabaka bazında belirlenen $d_h \in [0,1]$ şeklindeki sabit bir başlangıç noktasından sonraki ilk birimden başlamak üzere, tabaka bazında belirlenen örnek hacmi kadar birim örneğe seçilir.

Ek 2 - B: Tahmin ve Notasyonlar

Her tabakadan örneğe seçilen toplam n_h tane birimin π_h olarak tanımlanan bir seçim olasılığı vardır. Herhangi bir tabakadaki örnek birimin seçim olasılığı aşağıdaki gibi yazılır:

$$\pi_h = \frac{n_h}{N_h}$$

h = ele alınan ekonomik faaliyet ve büyüklük grubundaki tabaka indisi

n_h = h . tabakadaki örnek birim sayısı

N_h = h . tabakadaki toplam birim sayısı

Herhangi bir karakteristiğin (y) toplam tahmini ($\hat{Y}$), seçilen birimlerin seçim olasılıklarının tersi ile çarpımının toplamından elde edilir.

$$\hat{Y}_h = \sum_i \left(y_i / \pi_h \right) = \sum_i \frac{N_h}{n_h} y_i$$

($\hat{Y}$) toplam tahminine ilişkin h . tabakadaki varyans formülü aşağıda verilmiştir:

$$v(\hat{Y}_h) = N_h^2 v(\bar{y}_h) = N_h^2 \left[\sum (y_i - \bar{y}_h)^2 / (n_h - 1) \right] \text{ dir.}$$

Tabaka bazında gerçekleştirilen bu tahminlerden Türkiye toplamına tabakalı örneklemin genel kuralları kullanılarak ulaşılır. Herhangi bir karakteristiğin genel toplam tahmini

$$\hat{Y} = \sum_h \hat{Y}_h \text{ şeklinde bulunur.}$$

Toplam tahmine ilişkin varyans ise

$$v(\hat{Y}) = \sum_h v(\hat{Y}_h) \text{ olarak elde edilir.}$$

Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiş, birimin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması, el değiştirmesi gibi cevapsızlık durumunun oluşması halinde cevapsızlık düzeltmesi yapılmıştır. Bu yolla değişkenler bazında elde edilen sonuçların cevapsızlık nedeniyle ortaya çıkacak yanlışlık etkileri giderilmiştir. Cevapsızlık düzeltmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

R^* = cevapsızlık düzeltmesi

R^* =seçilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

Ek 2- C: Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2012)

Tamsayım Yapılan İllerin Adı	10+ İşyeri Sayısı	Örnekleme Yapılan İllerin Adı	10+ Örneklem İşyeri Sayısı
Balıkesir	1.585	Adana	1.677
Manisa	1.582	Ankara	1.982
Tekirdağ	1.545	Antalya	1.745
Hatay	1.416	Bursa	1.838
Aydın	1.370	Denizli	1.507
Şanlıurfa	1.342	Diyarbakır	1.422
Kahramanmaraş	1.327	Gaziantep	1.472
Eskişehir	1.282	İstanbul	2.132
Sakarya	1.250	İzmir	1.881
Malatya	1.070	Kayseri	1.440
Afyonkarahisar	995	Kocaeli	1.737
Elazığ	974	Konya	1.658
Ordu	962	Mersin	1.572
Kütahya	890	Muğla	1.478
Erzurum	856	Trabzon	1.393
Van	850	Örneklem Toplam	24.934
Zonguldak	832		
Sivas	804	Tokat (Pilot İl)	704
Çorum	802	Samsun (Pilot İl)	1387
Çanakkale	753		
Düzce	736	Araştırmada Seçilen Toplam İşyeri	65.723
Uşak	691		
Giresun	687		
Mardin	677		
Osmaniye	671		
Adıyaman	644		
Batman	641		
Rize	607		
Aksaray	602		
Nevşehir	559		
Edirne	517		
Isparta	505		
Kırklareli	485		
Kastamonu	481		
Yozgat	475		
Amasya	445		
Niğde	423		
Bolu	406		
Karaman	393		
Yalova	386		
Burdur	364		
Şırnak	345		
Bartın	303		
Karabük	299		
Bilecik	291		
Bingöl	281		
Sinop	280		
Erzincan	278		
Kırşehir	260		
Artvin	244		
Kırıkkale	240		
Siirt	233		
Bitlis	216		
Ağrı	213		
Çankırı	212		
Muş	192		
Kars	177		
Iğdır	162		
Gümüşhane	127		
Kilis	119		
Hakkari	117		
Tunceli	93		
Bayburt	77		
Ardahan	57		
Tamsayım toplamı	38.698		

Ek 2- D: Örneklem Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2013)

Tam Sayım Yapılan İller	İşyeri Sayısı	Cevap Veren İşyeri Sayısı	Tam Sayım Yapılan İller	İşyeri Sayısı	Cevap Veren İşyeri Sayısı	Örneklem Yapan İller	İşyeri Sayısı	Cevap Veren İşyeri Sayısı
Adana	3.803	3.326	Kars	296	261	Antalya	1686	1397
Adıyaman	855	733	Kastamonu	713	561	Bursa	1.802	1.555
A.Karahisar	1.327	1.131	Kayseri	2.897	2.787	Denizli	1286	1149
Ağrı	445	382	Kırıkkale	308	275	İstanbul	5.985	5.104
Aksaray	813	722	Kırklareli	601	506	İzmir	3020	2526
Amasya	625	578	Kırşehir	364	311	Kocaeli	1.783	1.521
Ardahan	77	74	Kilis	157	136	Ankara	4.026	3.086
Artvin	318	286	Konya	3.921	3.533	Örneklem Toplam	19.588	16.338
Aydın	1.786	1.414	Kütahya	1.111	924	Genel Toplam	100.857	87.719
Balıkesir	2.050	1.802	Malatya	1.527	1.368			
Bartın	361	328	Manisa	2.104	1.881			
Batman	1.158	932	Mardin	1.399	1.194			
Bayburt	98	80	Mersin	3.144	2.713			
Bilecik	370	309	Muğla	2.326	2.049			
Bingöl	524	461	Muş	407	352			
Bitlis	375	347	Nevşehir	759	670			
Bolu	533	477	Niğde	581	471			
Burdur	461	394	Ordu	1.297	1.189			
Çanakkale	937	845	Osmaniye	948	847			
Çankırı	253	219	Rize	795	724			
Çorum	1.017	920	Sakarya	1.760	1.607			
Diyarbakır	2.749	2.468	Samsun	2.007	1.593			
Düzce	970	867	Siirt	366	347			
Edirne	639	560	Sinop	343	305			
Elazığ	1.314	1.095	Sivas	1.109	987			
Erzincan	380	347	Şanlıurfa	2.463	2.163			
Erzurum	1.197	1.046	Şırnak	660	576			
Eskişehir	1.735	1.579	Tekirdağ	2.141	1.849			
Gaziantep	2.935	2.662	Tokat	920	846			
Giresun	889	798	Trabzon	2.324	1.990			
Gümüşhane	178	152	Tunceli	163	151			
Hakkari	200	187	Uşak	910	828			
Hatay	2.024	1.788	Van	1.203	1.061			
Iğdır	277	246	Yalova	520	469			
Isparta	615	556	Yozgat	634	548			
K.Maraş	1.892	1.626	Zonguldak	983	842			
Karabük	413	365	Tamsayım Toplam		81.264	71.381		
Karaman	510	442						

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır. İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır. İşgücü Talep Araştırması: İŞKUR tarafından 15 Mayıs-30 Haziran 2013 tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında “İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu” uygulamasıdır.

İşgücü Talep Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan “Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi” üzerinden en güncel veri olan 2012 yılı kayıtlarıdır. Talep araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için “işyeri cevapsızlık formu” doldurulmuştur.

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır. Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus: Okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, hastahane, hapishane, kışla ya da orduevinde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Genç nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$İKO = \frac{\text{İşgücü Arzı (İstihdam+İşsiz)}}{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İş başında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (aynı ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özellikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarını oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\text{İstihdam Oranı} = \frac{\text{Toplam istihdam}}{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

İktisadi faaliyetlere göre istihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için,

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocaklığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motordikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım
U	Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlerle geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistik Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) İSCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. İSCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapımcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır. Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$\text{Kayıtdışı istihdam Oranı} = \frac{\text{Kayıtdışı istihdam}}{\text{Toplam istihdam}} \times 100$$

Eksik istihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek “zamana bağlı eksik istihdam” ve “yetersiz istihdam” kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu takdirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Yetersiz istihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son üç ay içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) İSCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. İSCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır. Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır.

Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$\text{Kayıtdışı istihdam Oranı} = \frac{\text{Kayıtdışı istihdam}}{\text{Toplam istihdam}} \times 100$$

Eksik istihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek “zamana bağlı eksik istihdam” ve “yetersiz istihdam” kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu takdirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Yetersiz istihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son üç ay içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İşsizlik Oranı} = \frac{\text{İşsiz}}{\text{İşgücü arzı (istihdam+işsiz)}} \times 100$$

Genç işsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç işsizlik oranı: Genç işsizliğini ayrıntılı olarak tanımlayabilmek için dört ölçüt önemlidir.

- 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.
- İçinde genç işsizlerin oranını gösteren genç işsizlik oranı
- Yetişkin işsizlik oranı içinde genç işsizlik oranının yüzdesi
- Genç işsizlik indeksi olarak tanımlan toplam işsizlik içinde gençlerin oranı
- Genç nüfus içinde genç işsizlerin oranı

Uzun süreli işsizlik: Kısa süreli işsizlik; işsizlik ödenekleri, daha önce yapılan tasarruflar veya aile üyelerinin desteği ile yönetilebilir. İşsizliği süresi uzadıkça ekonomik yıkıma yol açar. Bir yıldan fazla süreli işsizlik olarak tanımlanan uzun süreli işsizliğin değerlendirilmesinde iki ölçüt önemlidir.

- Toplam işgücü içinde uzun süreli işsizlerin oranı
- Uzun dönemli işsizlik indeksi olarak tanımlanan bir yıldan fazla süredir işsiz olanların toplam işsizlik içindeki oranı

İşgücüne dahil olmayan (İnaktif) nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler, çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş bulma ümidi olmayanlar: Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

$$\text{İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus Oranı} = \frac{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus} - (\text{İstihdam} + \text{İşsiz})}{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}} \times 100$$

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupta aşağıdadır

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yükseköğretim

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır (İŞKUR)

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı işgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Aktif kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 2 yıl süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Talep araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesidir.

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyumsuzluğudur.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan iş-

sizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. Beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla dolduramadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksikliği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş bağımlılık oranı: 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranının yüzde olarak ifadesidir.

$$\text{Yaş Bağımlılık Oranı} = \frac{(0-14 \text{ yaş nüfus} + 65 \text{ yaş nüfus})}{15-64 \text{ yaş nüfus}} \times 100$$

Bölgesel Gayri Safi Katma Değer (GSKD): Bir bölgede yerleşik ekonomik birimlerin belli bir dönemde bu bölgedeki ekonomik faaliyetleri sonucunda ürettikleri mal ve hizmetlerin (çıktı) değerinden, bu üretimde bulunabilmek için kullandıkları mal ve hizmetler (ara tüketim) değerinin çıkarılması sonucu elde edilen değerdir. Kişi Başı Bölgesel Gayri Safi Katma Değer: Cari fiyatlarla bölgesel gayri safi katma değer yıl ortası bölge nüfus tahminine bölünmesi ile TL cinsinden kişi başı bölgesel gayri safi katma değer elde edilir. Hesaplanan bu değer ithalat ağırlıklı ortalama dolar kuruna bölünmesi ile dolar değeriyle kişi başı bölgesel gayri safi katma değere ulaşılmaktadır.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır. Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin işsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Ek 3 –B: Nüfus ve Konut Araştırmasına Göre İl Düzeyinde İşgücü Piyasası Göstergeleri

1- Temel İşgücü Göstergeleri

İl	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşsizlik oranı (%)
Toplam	55 639	26 420	24 320	2 100	29 219	47,5	43,7	7,9
Adana	1 536	671	595	77	864	43,7	38,7	11,4
Adıyaman	408	211	187	23	197	51,7	46,0	11,1
Afyonkarahisar	530	250	237	13	281	47,1	44,7	5,1
Ağrı	333	163	151	12	170	49,0	45,5	7,2
Amasya	255	124	116	7	131	48,5	45,6	6,0
Ankara	3 794	1 691	1 570	121	2 103	44,6	41,4	7,1
Antalya	1 559	835	790	45	723	53,6	50,7	5,4
Artvin	134	78	73	5	56	58,3	54,7	6,0
Aydın	794	391	359	33	403	49,2	45,1	8,3
Balıkesir	942	459	426	33	483	48,7	45,2	7,2
Bilecik	163	76	72	4	87	46,7	44,2	5,3
Bingöl	182	86	78	8	95	47,5	43,1	9,3
Bitlis	208	103	91	11	106	49,2	43,7	11,1
Bolu	223	105	99	6	118	47,1	44,4	5,7
Burdur	201	103	97	6	98	51,3	48,2	5,9
Bursa	2 045	985	916	69	1 060	48,2	44,8	7,0
Çanakkale	408	204	195	8	204	49,9	47,8	4,2
Çankırı	140	69	65	3	71	49,0	46,6	5,0
Çorum	415	193	183	10	221	46,6	44,1	5,3
Denizli	733	384	360	23	350	52,3	49,1	6,1
Diyarbakır	995	402	347	55	592	40,4	34,9	13,8
Edirne	335	188	177	11	147	56,2	52,9	5,9
Elazığ	418	178	159	19	241	42,5	38,0	10,6
Erzincan	167	79	74	5	88	47,4	44,4	6,4
Erzurum	549	259	242	17	290	47,2	44,1	6,6
Eskişehir	634	265	247	18	369	41,8	39,0	6,6
Gaziantep	1 134	497	460	38	637	43,9	40,5	7,6
Giresun	336	166	153	14	169	49,6	45,4	8,3
Gümüşhane	100	45	41	4	55	45,0	41,2	8,5
Hakkari	174	72	62	9	102	41,2	35,8	13,0
Hatay	1 035	474	423	51	560	45,8	40,9	10,8
Isparta	327	163	152	12	164	50,0	46,4	7,1
Mersin	1 241	570	517	54	671	46,0	41,6	9,4
İstanbul	10 368	4 983	4 565	418	5 384	48,1	44,0	8,4
İzmir	3 173	1 477	1 330	147	1 696	46,6	41,9	9,9
Kars	211	108	102	6	102	51,4	48,3	6,0
Kastamonu	292	161	156	6	131	55,2	53,3	3,5
Kayseri	917	396	368	28	522	43,1	40,1	7,0
Kırklareli	284	153	140	13	131	54,0	49,4	8,4
Kırşehir	173	80	75	6	93	46,5	43,1	7,3
Kocaeli	1 208	555	502	53	653	45,9	41,5	9,5
Konya	1 493	683	649	33	811	45,7	43,5	4,9
Kütahya	453	207	195	12	246	45,6	43,0	5,9

Malatya	556	251	230	21	305	45,2	41,4	8,4
Manisa	1 048	546	520	26	502	52,1	49,6	4,8
Kahramanmaraş	726	335	307	28	391	46,1	42,2	8,4
Mardin	471	198	177	20	274	41,9	37,6	10,3
Muğla	669	365	343	22	303	54,6	51,3	6,1
Muş	248	125	115	10	123	50,3	46,3	8,1
Nevşehir	215	115	110	5	100	53,4	51,1	4,3
Niğde	244	129	122	7	115	52,9	49,8	5,8
Ordu	551	299	282	16	252	54,2	51,3	5,4
Rize	253	120	108	13	132	47,6	42,6	10,5
Sakarya	678	309	281	27	370	45,5	41,5	8,8
Samsun	960	472	434	38	488	49,2	45,2	8,0
Siirt	185	79	73	7	106	42,9	39,2	8,6
Sinop	164	81	77	4	83	49,6	47,1	4,9
Sivas	474	209	194	15	265	44,1	40,9	7,4
Tekirdağ	647	341	317	24	306	52,7	49,0	6,9
Tokat	453	218	207	11	235	48,1	45,6	5,2
Trabzon	592	305	281	24	288	51,4	47,4	7,8
Tunceli	72	40	35	5	32	55,1	48,2	12,5
Şanlıurfa	988	447	400	46	542	45,2	40,5	10,4
Uşak	269	144	132	12	125	53,6	49,1	8,4
Van	638	276	249	27	362	43,2	39,0	9,8
Yozgat	347	171	159	12	176	49,4	45,9	7,0
Zonguldak	488	238	220	17	251	48,7	45,1	7,3
Aksaray	273	147	139	8	126	53,8	51,0	5,3
Bayburt	58	33	32	2	25	57,4	54,5	4,9
Karaman	176	88	81	6	88	49,9	46,4	7,1
Kırıkkale	216	84	75	9	132	38,8	34,8	10,3
Batman	314	128	112	16	186	40,8	35,7	12,6
Şırnak	260	109	93	17	150	42,1	35,7	15,3
Bartın	150	74	69	5	77	49,0	45,7	6,9
Ardahan	80	50	47	3	31	61,7	58,2	5,7
Iğdır	125	71	66	5	54	56,8	52,6	7,3
Yalova	163	76	69	8	87	46,8	42,0	10,2
Karabük	178	73	67	6	105	40,9	37,4	8,6
Kilis	85	43	41	2	42	50,7	47,9	5,5
Osmaniye	343	148	132	16	194	43,3	38,6	10,9
Düzce	262	141	130	11	121	53,6	49,4	7,8

2- İstihdamın Sektörel Dağılımı

İl	İstihdam (000)	Tarım (000)	Sanayi (000)	Hizmet (000)	Tarım (%)	Sanayi (%)	Hizmet (%)
Toplam	24 320	5 531	6 605	12 184	22,7	27,2	50,1
Adana	595	113	170	312	19,0	28,6	52,4
Adıyaman	187	95	34	58	50,8	18,4	30,8
Afyonkarahisar	237	96	53	88	40,4	22,5	37,1
Ağrı	151	54	42	55	35,8	28,0	36,1
Amasya	116	54	17	45	46,3	14,9	38,8
Ankara	1 570	75	349	1 146	4,8	22,2	73,0
Antalya	790	214	108	468	27,1	13,6	59,3
Artvin	73	29	11	33	40,1	14,7	45,2
Aydın	359	118	77	164	32,8	21,4	45,8
Balıkesir	426	169	81	176	39,7	19,0	41,3
Bilecik	72	15	27	30	21,3	37,1	41,7
Bingöl	78	27	16	35	35,0	20,7	44,3
Bitlis	91	40	13	39	43,6	13,7	42,7
Bolu	99	30	22	47	29,8	22,7	47,5
Burdur	97	45	17	35	46,3	17,8	35,8
Bursa	916	132	390	394	14,4	42,6	43,0
Çanakkale	195	76	34	85	38,8	17,5	43,8
Çankırı	65	29	11	25	45,1	16,3	38,5
Çorum	183	69	49	65	37,4	27,0	35,6
Denizli	360	106	116	138	29,3	32,3	38,4
Diyarbakır	347	82	87	178	23,6	25,2	51,3
Edirne	177	63	28	86	35,6	16,0	48,4
Elazığ	159	45	32	82	28,5	20,1	51,4
Erzincan	74	29	9	36	38,6	12,5	48,8
Erzurum	242	110	32	100	45,3	13,3	41,4
Eskişehir	247	38	80	129	15,5	32,4	52,1
Gaziantep	460	75	172	213	16,3	37,5	46,2
Giresun	153	70	26	56	46,1	17,0	37,0
Gümüşhane	41	16	7	18	38,2	17,5	44,3
Hakkari	62	12	6	44	19,5	9,7	70,8
Hatay	423	107	103	213	25,3	24,3	50,3
Isparta	152	62	22	68	40,8	14,7	44,5
Mersin	517	166	101	250	32,0	19,6	48,4
İstanbul	4 565	31	1 677	2 857	0,7	36,7	62,6
İzmir	1 330	156	404	770	11,8	30,3	57,9
Kars	102	49	16	37	48,3	15,4	36,3
Kastamonu	156	82	20	54	52,8	12,7	34,5
Kayseri	368	54	135	179	14,6	36,7	48,7
Kırklareli	140	35	43	62	25,0	31,0	44,0
Kırşehir	75	29	15	31	38,6	19,9	41,5
Kocaeli	502	22	221	258	4,4	44,1	51,5
Konya	649	205	155	289	31,6	23,8	44,5
Kütahya	195	76	50	69	39,0	25,7	35,3
Malatya	230	78	47	105	34,0	20,2	45,7
Manisa	520	212	131	178	40,7	25,1	34,2

Kahramanmaraş	307	97	97	112	31,8	31,7	36,5
Mardin	177	58	31	88	32,8	17,4	49,8
Muğla	343	107	50	186	31,1	14,7	54,2
Muş	115	65	17	34	56,2	14,4	29,4
Nevşehir	110	47	16	47	42,6	14,2	43,2
Niğde	122	58	22	42	47,5	18,4	34,1
Ordu	282	138	57	88	48,8	20,1	31,1
Rize	108	39	26	43	36,3	23,8	39,9
Sakarya	281	71	89	121	25,2	31,7	43,2
Samsun	434	169	90	175	38,9	20,8	40,3
Siirt	73	23	12	38	31,7	16,3	52,0
Sinop	77	27	20	30	35,2	26,0	38,8
Sivas	194	73	42	78	37,8	21,8	40,3
Tekirdağ	317	49	148	121	15,4	46,6	38,1
Tokat	207	102	34	71	49,1	16,3	34,6
Trabzon	281	103	55	123	36,7	19,5	43,8
Tunceli	35	8	3	25	21,6	7,8	70,6
Şanlıurfa	400	191	58	151	47,6	14,5	37,8
Uşak	132	52	35	45	39,5	26,4	34,1
Van	249	65	83	101	26,1	33,4	40,5
Yozgat	159	78	29	52	48,8	18,4	32,9
Zonguldak	220	58	67	96	26,2	30,4	43,5
Aksaray	139	59	31	50	42,2	22,0	35,8
Bayburt	32	16	5	11	50,0	14,4	35,6
Karaman	81	32	20	29	39,7	25,1	35,2
Kırıkkale	75	16	16	43	21,2	21,5	57,3
Batman	112	30	26	56	26,5	23,5	50,0
Şırnak	93	15	13	65	15,7	14,5	69,8
Bartın	69	25	18	26	36,3	26,5	37,2
Ardahan	47	31	2	14	66,2	3,8	30,0
Iğdır	66	32	8	25	49,0	12,3	38,7
Yalova	69	8	20	41	11,7	29,0	59,2
Karabük	67	10	18	39	15,0	26,8	58,2
Kilis	41	18	7	17	42,9	16,5	40,6
Osmaniye	132	34	39	59	25,8	29,6	44,5
Düzce	130	42	43	45	32,1	33,3	34,6

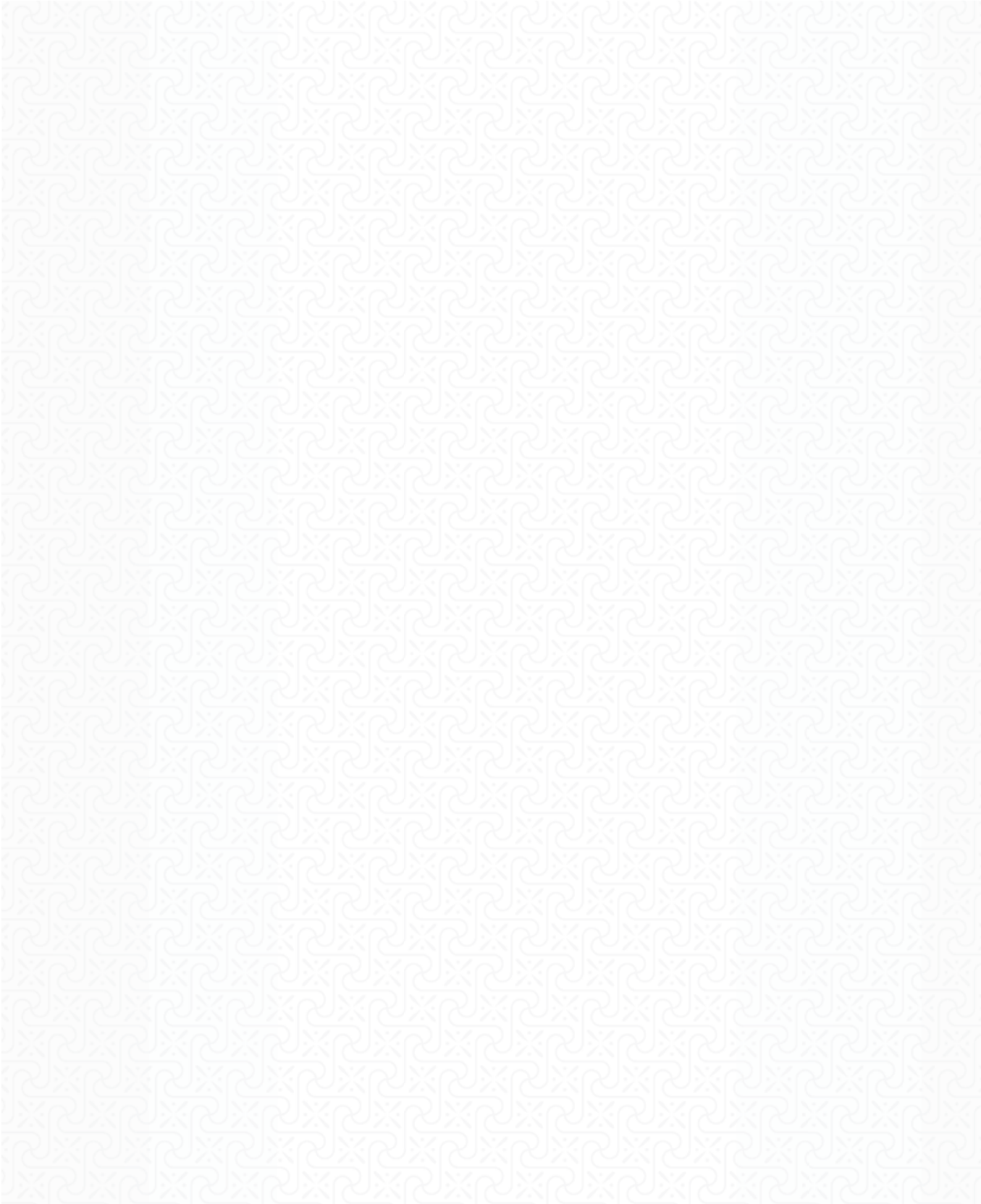
Ek 4- Diğer Tablolar

Ek 4-A: Türkiye Geneli İPTA Alan Uygulama Sonuçları

Sektörlere Göre İPTA Sonuçları-2013/1. Dönem									
Sektörler	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Sayısı	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	31 Aralık 2013 İçin Belirtilen Net İstihdam	30 Aralık 2014 İçin Belirtilen Net İstihdam	Açık İş Oranı	Net İstihdam Değişim Oranı 31 Aralık	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran
Madencilik ve taş ocaklığı	1.590	78.462	2.398	2.814	1.492	2.248	3,0	1,9	2,9
İmalat	47.378	1.991.454	113.084	134.403	101.196	79.726	5,4	5,1	4,0
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	590	37.568	494	510	534	538	1,3	1,4	1,4
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	389	28.801	532	559	219	524	1,8	0,8	1,8
İnşaat	29.776	653.825	22.728	45.631	36.993	35.600	3,4	5,7	5,4
Toptan ve perakende ticaret	45.281	925.382	44.837	61.834	48.878	46.739	4,6	5,3	5,1
Ulaştırma ve depolama	10.977	289.106	8.628	13.091	6.680	10.241	2,9	2,3	3,5
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	11.428	282.720	16.875	22.200	1.700	15.535	5,6	0,6	5,5
Bilgi ve iletişim	2.325	71.742	2.814	2.764	4.272	3.881	3,8	6,0	5,4
Finans ve sigorta faaliyetleri	3.382	97.973	2.064	2.340	3.754	3.874	2,1	3,8	4,0
Gayrimenkul faaliyetleri	1.487	32.464	1.370	1.891	2.058	2.669	4,1	6,3	8,2
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	8.034	182.122	7.261	10.595	8.681	14.246	3,8	4,8	7,8
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	6.690	490.060	17.891	19.887	34.422	35.670	3,5	7,0	7,3
Eğitim	5.319	153.509	3.861	5.693	3.671	2.659	2,5	2,4	1,7
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4.111	165.943	7.017	9.896	5.126	4.929	4,1	3,1	3,0
Kültür, sanat, eğlence, dinlenme ve spor	766	19.251	623	852	-12	546	3,1	-0,1	2,8
Diğer hizmet faaliyetleri	4.142	94.944	5.606	5.988	4.243	8.707	5,6	4,5	9,2
GENEL TOPLAM	183.667	5.595.354	258.082	340.950	263.906	268.334	4,4	4,7	4,8

Ek 4-B: İl Geneli İPTA Alan Uygulama Sonuçları

Sektörlere Göre İPTA Sonuçları-2013/1. Dönem									
Sektörler	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Sayısı	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	31 Aralık 2013 İçin Belirtilen Net İstihdam Değişimi	30 Aralık 2014 İçin Belirtilen Net İstihdam Değişimi	Açık İş Oranı	Net İstihdam Değişim Oranı 31 Aralık	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran
Madencilik ve taş ocaklığı	41	1.436	48	60	-130	25	3	-9,0	1,8
İmalat	882	51.605	2.509	3.393	2.562	997	5	5,0	1,9
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	11	1.175	1	12	11	18	0	0,9	1,5
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1	9	1	0	5	5	10	55,6	55,6
İnşaat	534	14.187	370	505	434	768	3	3,1	5,4
Toptan ve perakende ticaret	639	14.105	614	933	676	444	4	4,8	3,2
Ulaştırma ve depolama	125	3.186	58	130	95	4	2	3,0	0,1
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	88	1.886	65	118	69	49	3	3,6	2,6
Bilgi ve iletişim	24	367	21	16	19	4	5	5,2	1,1
Finans ve sigorta faaliyetleri	33	695	25	30	30	4	3	4,3	0,6
Gayrimenkul faaliyetleri	10	348	8	9	22	0	2	6,4	0,0
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	97	1.979	58	249	54	67	3	2,7	3,4
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	70	9.734	70	123	475	276	1	4,9	2,8
Eğitim	93	3.582	42	57	53	18	1	1,5	0,5
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	64	3.761	88	147	27	20	2	0,7	0,5
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor	11	423	4	6	52	0	1	12,3	0,0
Diğer hizmet faaliyetleri	64	1.019	28	59	-4	27	3	-0,4	2,7
GENEL TOPLAM	2.787	109.495	4.010	5.846	4.450	2.725	4	4,1	2,5

www.iskur.gov.tr
www.iskur.gov.tr
www.iskur.gov.tr
www.iskur.gov.tr
www.iskur.gov.tr
www.iskur.gov.tr

BİLGİ VE İRTİBAT İÇİN

ÇALIŞMA VE İŞ KAYSERİ İL MÜDÜRLÜĞÜ

Gülük Mah. Yunus Emre Cad. Düvenönü İş Merkezi No:10/I Melikgazi / KAYSERİ

TEL: 0352 231 12 45 • FAKS: 0352 232 17 68

www.iskur.gov.tr • iskurkayseri@iskur.gov.tr • facebook.com/iskurkayseri • twitter.com/iskurkayseri